

ZARZĄD GMINY JASTRZĘBIA

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY JASTRZĘBIA**

**I ETAP
PRACE WEJŚCIOWE**

MIEJSKA PRACOWNIA URBANISTYCZNA W RADOMIU

WRZESIEŃ 1999

OPRACOWANIE

Miejska Pracownia Urbanistyczna w Radomiu
Dyrektor – mgr inż. arch. Bronisław Elżanowski

ZESPÓŁ PROJEKTOWY

Główny projektant:

mgr inż. arch. Irena Kostecka

- koordynacja

- zagadnienia:

- funkcjonalno-przestrzenne

PROJEKTANCI:

mgr inż. arch. Bronisław Elżanowski

-zagadnienia przestrzenne

mgr inż. arch. Konrad Brejtkop

- środowisko kulturowe i krajobrazowe

mgr Anna Traczyk-Serewiś

- zagadnienia społeczno-gospodarcze,
demografia

mgr inż. Jacek Słupek

- środowisko przyrodnicze

mgr Eliza Wojszko

- rolnictwo i gospodarka żywnościowa

mgr inż. Jerzy Ninard

- infrastruktura techniczna

mgr inż. Władysław Król

- komunikacja i transport

mgr inż. Rafał Adamczyk

Współpraca:

mgr inż. Krzysztof Ząbek

asystent projektanta: Jakub Kostecki

SPIS TREŚCI

1. STRATEGICZNE CELE ROZWOJU GMINY	6
1.1. Główny cel rozwoju.....	6
1.2. Zarys celów podstawowych – pomocniczych.....	6
1.3. Projektowane zadania dla realizacji celów publicznych z tytułu głównych celów polityki przestrzennej gminy.....	8
1.3.1. Zadania o znaczeniu ponadlokalnym.....	8
1.3.2. Zadania o znaczeniu lokalnym (gminnym).....	8
2. PODZIAŁ OBSZARU GMINY NA STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ.	10
3. GŁÓWNE KIERUNKI ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JASTRZĘBIA.....	11
3.1. Układ funkcjonalno przestrzenny..	11
3.2. Kierunki polityki przestrzennej dotyczące ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego oraz rolniczej przestrzeni produkcyjnej	12
3.2.1. Uwagi ogólne.....	12
3.2.2. Zasady i zakres przyjętych kierunków polityki ochrony kształtowania środowiska	12
3.2.3. Kierunki rozwoju Gminy Jastrzębia wynikające z przesłanek przyrodniczych.....	13
3.2.3.1. Strefy funkcjonalno – przestrzenne.....	13
3.2.3.2. Kierunki działań gminy na rzecz zachowania, wzmocnienia i wyeksponowania walorów przyrodniczych.....	15
3.2.3.3. Instrumenty realizacji ochrony środowiska	15
3.2.4. Podstawowe kierunki rozwoju rolnictwa.....	16
3.2.4.1. Podstawowa funkcja gospodarcza gminy	16
3.2.4.2. Podstawowe zasady gospodarowania w obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej	16
3.3. Kierunki rozwoju polityki przestrzennej dotyczące środowiska kulturowego i krajobrazowego	17
3.3.1. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie dóbr kultury	17
3.3.2. Obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków.....	18
3.3.3. Polityka przestrzenna gminy	22
3.4. Kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy w dziedzinie infrastruktury technicznej	23
3.4.1. Podstawowe cele zagospodarowania przestrzennego wynikające z uwarunkowań rozwoju gminy w zakresie infrastruktury technicznej	23
3.4.2. Podstawowe systemy infrastruktury technicznej	23
3.4.2.1. Zaopatrzenie w wodę	23
3.4.2.2. Odprowadzenie i oczyszczanie ścieków	24
3.4.2.3. Gospodarka odpadkami.....	25
3.4.2.4. Zaopatrzenie w gaz przewodowy.....	25
3.4.2.5. Elaktroenergetyka	25
3.4.2.6. Telekomunikacja.....	25
3.4.2.7. Wody powierzchniowe – mała retencja	26
3.5. Kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy w dziedzinie komunikacji..	26
3.5.1. Położenie gminy w układzie komunikacyjnym Polski	26
3.5.2. Gmina w układzie lokalnym	27
3.5.3. Transport kolejowy	28
3.5.4. Transport indywidualny – ruch rowerowy	28
3.5.5. Komunikacja pasażerska.....	28
3.5.6. Hierarchia układu komunikacyjnego gminy	28
4. INSTRUMENTALIZACJA WDRAŻANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY JASTRZĘBIA W „STUDIUM”.....	29
5. USTALENIA „STUDIUM” DLA POSZCZEGÓLNYCH STREF WYRÓŻNIONYCH W	

POLITYCE PRZESTRZENNEJ GMINY.	31
5.1. Strefa I - „Przyrodnicza, klimatyczno – krajobrazowa”	31
5.1.1. Strefa IA	31
5.1.2. Strefa IB	33
5.2. Strefa II – „Osadniczo – rolna – Obszar Północny”	35
5.2.1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego w podstawowych obszarach funkcjonalnych strefy	35
5.3. Strefa III – „Podmiejska”	37
5.3.1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego w podstawowych obszarach funkcjonalnych strefy	38
Załączniki graficzne	40

1. STRATEGICZNE CELE ROZWOJU GMINY.

1.1. Główny cel rozwoju.

W wyniku przeprowadzonej wszechstronnej analizy i oceny

- stanu gminy
- występujących wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań jej rozwoju

formułuje się generalny cel kierunkowy rozwoju gminy Jastrzębia:

GMINA JASTRZĘBIA GMINĄ HARMONIJNEGO ROZWOJU

Zapewniający:

- zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców gminy,
- warunki umożliwiające wzrost poziomu ich życia,
- warunki umożliwiające zaspokojenie przyszłych potrzeb następnych pokoleń.

Podstawowym ogniwem w realizacji powyższego celu w rozwoju gminy jest

OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Realizacja tego celu wymaga:

- traktowania ochrony środowiska jako nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych,
- zabezpieczenia, szczególnych w skali regionu i gminy, wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych,
- prowadzenia racjonalnej gospodarki zasobami, zwłaszcza takimi jak: woda, lasy, przestrzeń,
- kształtowania struktury funkcjonalno – przestrzennej w nawiązaniu do systemów ekologicznych,
- rozwijania funkcji zgodnych z predyspozycjami środowiska.

Ten priorytetowy cel wymaga przyjęcia odpowiedniej, zakrojonej na szeroką skalę strategii działań, w której:

- wyznaczone będą cele pomocnicze,
- wskazane będą metody i instrumenty do ich osiągnięcia,
- wyłaniane będą podmioty, których działania i nakłady służyć będą realizacji celów pomocniczych i poszczególnych zadań,
- określone zostaną zasady koordynacji działań, a zwłaszcza ich etapowanie, współinwestowanie itp.,
- określone zostaną kierunki, problemy i tematy wszelkiego rodzaju opracowań o charakterze programowym, badawczym i projektowym,
- wyznaczone zostaną kierunki działań promocyjnych.

1.2. Zarys celów podstawowych – pomocniczych.

zadań służących osiągnięciu celu głównego, a także stanowiących przesłankę do sporządzenia strategii rozwoju.

a) Cele ekonomiczne.

- rozwój lokalnego rynku pracy,
- tworzenie warunków do inwestowania dla działalności gospodarczej pozarolniczej, szczególnie na obszarach sołectw położonych w bezpośrednim sąsiedztwie m. Radomia i wzdłuż głównych ciągów komunikacji o znaczeniu ponadgminnym,
- rozwój nowych, małych i średnich przedsiębiorstw produkcyjnych,
- rozwój funkcji turystyczno – wypoczynkowych o wyższym standardzie z preferencją dla turystyki krajobrazowej i agroturystyki,

- restrukturyzacja i rozwój rolnictwa średniointensywnego i proekologicznego oraz przetwórstwa rolno – spożywczego,
- wzmocnienie i ugruntowanie funkcji wsi Jastrzębia jako gminnego ośrodka koncentracji usług publicznych, oraz wskazanie na miejscowości Bartodzieje i Goryń jako pomocniczych ośrodków gminnych dla Jastrzębi.

b) Cele społeczne.

- rozwój samorządności lokalnej, szerokiego udziału mieszkańców w formułowaniu polityki rozwoju oraz realizacji społecznych inicjatyw, programów itp.,
- podnoszenie poziomu warunków zamieszkania głównie w zakresie mieszkalnictwa, usług komunalnych, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, obsługi komunikacyjnej itp.,
- wzrost poziomu zaspokajania potrzeb lokalnych na usługi, w tym zwłaszcza w zakresie:
 - ochrony zdrowia,
 - oświaty i szkolnictwa,
 - kultury i sportu.

c) Cele przyrodnicze.

- zachowanie istniejących wartości środowiska i jego walorów krajobrazowych a w tym przede wszystkim:
 - obszarów otuliny Puszczy Kozienickiej i całego jej węzła ekologicznego,
 - dolinę rzeki Radomki, Pacynki i pozostałych strumieni i cieków (Łukawki),
 - terenów otwartych stanowiących rolniczą przestrzeń produkcyjną,
 - wszystkich obszarów leśnych i wszelkich enklaw zieleni wysokiej,
 - wód podziemnych i otwartych zasobów surowców mineralnych,
 - innych obszarów kwalifikujących się do objęcia ochroną prawną,
- poprawę zdrowotnych warunków życia mieszkańców,
- wypracowania formuły wykorzystania dla celów rekreacyjnych obszarów objętych ochroną prawną;

d) Cele kulturowe.

- pełna ochrona prawna istniejących obiektów kultury i krajobrazu oraz objęcie i wzmocnienie ochrony prawnej wartościowych obiektów kulturowych i krajobrazu otwartego a przede wszystkim:
 - parku podworskiego z zabudową zabytkową w Bartodziejach,
 - obiektów przyrodniczych mogących być uznanymi za Pomniki Przyrody,
 - dolin rzek Radomki i Pacynki,
 - obiektów zabytków techniki: młyna w Kozłowie, tartaku i młynie w Owadowie,
 - kapliczek przydrożnych,
 - obszarów znalezisk archeologicznych,
- zachowanie tożsamości kulturowej obszaru gminy poprzez kontynuację poszukiwań możliwości nawiązania do tradycji regionalnych we współczesnej zabudowie gminy,
- wydobycie unikatowych warunków ekspozycji obiektów kulturowych i krajobrazu otwartego.

e) Cele przestrzenne.

- porządkowanie struktury przestrzennej osadnictwa poprzez:
 - przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy,
 - racjonalne wykorzystanie terenów w obrębie istniejącego zainwestowania wiejskiego,
- wyeliminowanie konfliktów wynikających z różnych sposobów użytkowania terenów,
- wskazanie terenów pod zabudowę dla różnych funkcji w tym: terenów zabudowy lotniskowej z określeniem zasad i sposobów ich zagospodarowania,
- porządkowanie i rozbudowa układu drogowego w kierunku:
 - modernizacji i rozbudowy istniejących dróg powiatowych (proponycja rezerwacji terenu pod obwodnicę Jastrzębi).
 - Sukcesywna modernizacja i budowa dróg gminnych wg hierarchii potrzeb.

1.3. Projektowane zadania dla realizacji celów publicznych z tytułu głównych celów polityki przestrzennej gminy.

1.3.1. Zadania o znaczeniu ponadlokalnym.

1. Realizacja drugiego toru linii kolejowej (I rzędna zelektryfikowana linia Radom – Warszawa – na odcinku Radom – Warka.
2. Utrzymanie dobrego stanu technicznego nawierzchni dróg powiatowych (byłych wojewódzkich), w pierwszej kolejności Nr 34 417 Jedlińsk – Bartodzieje – Głowaczów i Nr 34 506 Radom – Jastrzębia – Brzoza stanowiących połączenia z sąsiednimi ośrodkami gminnymi i głównym ośrodkiem południowego regionu województwa mazowieckiego – Radomiem.
3. Propozycja rezerwacji przestrzeni terenowej na nowy ślad drogi nr 34 506 w bezpośredniej bliskości i otoczeniu siedziby gminy Jastrzębia (tzw. obwodnica).
4. Budowa zbiornika wodnego Pacyna na rz. Pacynce po przebadaniu czy ilość wody w rz. Mlecznej będącej odbiornikiem ścieków z oczyszczalni miejskiej w Radomiu będzie wystarczająca po zmniejszeniu w niej przepływu spowodowanego retencjonowaniem wody w projektowanym zbiorniku.
5. Budowa projektowanej stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia w Lesiowie zasilanej z istniejącego gazociągu wysokoprężnego relacji „Lubienia – Sękocin” dla wprowadzenia sieci gazowych średnioprężnych na obszar gminy Jastrzębia (zgodnie z „programem gazyfikacji – byłego województwa radomskiego” – opracowanie GAZOPROJEKT – WROCŁAW.
6. Realizacja koncepcji docelowej zagospodarowania Kozienickiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną na obszarze gminy.
7. Realizacja kabla światłowodowego relacji „Lesiów – Jastrzębia”.

1.3.2. Zadania o znaczeniu lokalnym (gminnym).

1. Modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci wodociągowej w celu uzyskania w 100 % zaopatrzenia w wodę (odpowiedniej jakości) gospodarstw domowych (szczegóły zawarte w pkt. 3.4.2.1.)
2. Budowa i rozbudowa gminnego systemu kanalizacji sanitarnej w tym:
 - budowa 9 oczyszczalni ścieków w : Jastrzębi, Mąkosy Nowe, Mąkosy Stare, Kozłowie, Lesiowie, Owadowie, Woli Owadowskiej, Bartodziejach, Goryniu, Wolskiej Dąbrowie i Brodach,
 - rozbudowa sieci i urządzeń związanych z w/w oczyszczalniami wg hierarchii rozwojowych obszarów gminy (szczegóły zawarte w pkt. 3.4.2.2.).
3. Organizacja selektywnej zbiórki odpadów stałych (segregacja) oraz budowa składowiska komunalnego w Urbanowie (gm. Jedlińsk) w ramach inwestycji wspólnej międzygminnej, dla obsługi gmin Jedlińsk, Jastrzębia, Stara Błotnica.
4. Opracowanie programu gazyfikacji obszaru gminy i jego realizacja przy współudziale dystrybutora gazu i społeczności gminnej.
5. Modernizacja linii napowietrznych w kierunku ich skablowania (jak w pkt. 3.4.2.5.)m realizacja oświetlenia terenów zabudowy w poszczególnych sołectwach.
6. Powiększanie istniejącego zasobu gruntów gminnych dla realizacji:
 - a) funkcji publicznych np.
 - rozbudowa szkoły w Jastrzębi (w trakcie) oraz powiększenie terenu pod urządzenia sportowe i rekreacyjne,
 - budowa gminnego ośrodka rekreacyjno – wypoczynkowego, ogólnodostępnego (kąpielisko, plaża, pola namiotowe itp.) w Goryniu nad rz. Radomką,
 - sukcesywna budowa, w miarę zgłaszanych potrzeb, boisk sportowych i innych urządzeń sportu i rekreacji,
 - modernizacja szkół podstawowych ujętych w nowym systemie oświaty do utrzymania, włącznie z ich rozbudową,
 - b) potrzeb mieszkaniowych społeczności gminnej,

-
- c) inwestycji kapitału prywatnego w zakresie działalności produkcyjnej i usługowej pozarolniczej, w szczególności w sołectwach: Jastrzębia, Wojciechów, Lesiów, Owadów, Bartodzieje, Goryń,
7. Utwardzanie dróg gminnych ich przebudowa i ustalenie hierarchii działań.
8. Podjęcie działań na rzecz wzmocnienia prawnej ochrony najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego między innymi:
- wnioskowanie do władz administracji wojewódzkiej o **ustalenie OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU DOLINY RADOMKI**,
 - ustalenie Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego Doliny Pacynki,
 - udział w realizacji koncepcji docelowej zagospodarowania Kozienickiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną w zakresie obszarów położonych w granicach gminy Jastrzębia,
 - uporządkowanie spraw prawnych zespołu pałacowo-parkowego w Bartodziejach, celem przywrócenia mu wartości przyrodniczych i kulturowych.
9. Uporządkowanie w zakresie ładu przestrzennego i ochrony środowiska, istniejących obszarów budownictwa letniskowego i wyznaczenie nowych terenów wskazanych w studium pod tego typu zabudowę (konieczność wykonania odpowiednich opracowań planistycznych).

2. PODZIAŁ OBSZARU GMINY NA STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ.

Analiza uwarunkowań wynikających w szczególności z potencjału abiotycznego i biotycznego gminy Jastrzębia wskazuje, że powinny być one uwzględnione przy określeniu kierunków zagospodarowania dla obszaru całej gminy, a na terenach o podwyższonych wartościach przyrodniczych, powinny determinować jego rozwój.

Na podstawie kompleksowej oceny uwarunkowań przyrodniczych gminy i uwzględnieniu głównego celu jakim jest ekologiczny zrównoważony rozwój gminy w trzech płaszczyznach: społecznej, gospodarczej i przestrzennej, wskazuje się trzy funkcjonalne strefy polityki przestrzennej, w których proponowane kierunki zagospodarowania muszą być oparte na zasadach wspomnianego powyżej ekorozwoju.

STREFA I - „Przyrodnicza, klimatyczno – krajobrazowa”

- Obszar Węzłowy Puszczy Kozienickiej i Doliny Rzeki Radomki

I A – Obszar o najwyższych wartościach przyrodniczych: Dolina Rzeki Radomki, fragment Doliny Rzeki Pacynki, Lasy Puszczy Kozienickiej

I B – „Obszar Rolno – Osadniczy” (fragment sołectw: Kozłów, Dąbrowa Kozłowska, Wólka Lesiowska, Jastrzębia, Dąbrowa Jastrzębska, Mąkosy Nowe i Mąkosy Stare, Lewaszówka),

STREFA II – „Osadniczo – Rolna - Obszar Północny”

(Północne fragmenty sołectw: Bartodzieje, Olszowa, Goryń oraz sołectwa: Wolska Dąbrowa, Wola Goryńska i Brody).

STREFA III – „Podmiejska”.

Obszar aktywizacji gospodarczej – osadniczo rolniczy – (fragmenty sołectw: Lesiów, Owadów, Wola Owadowska).

3. GŁÓWNE KIERUNKI ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JASTRZĘBIA.

3.1. Układ funkcjonalno przestrzenny.

Układ funkcjonalno – przestrzenny gminy określony w Studium:

1. wyraża dążenie do ograniczenia barier rozwojowych gminy poprzez:
 - wyrażne przedstawienie i określenie funkcji układów przyrodniczych na obszarze gminy i ich powiązania z przyrodniczym układem ponadlokalnym, a w tym [przede wszystkim podkreślenia roli doliny rzeki Radomki jako bardzo ważnego, naturalnego korytarza ekologicznego łączącego obszary węzłów ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym t.j. Świętokrzyskiego z Doliną Środkowej Wisły oraz kompleksu Puszczy Kozienickiej, obszar węzłowy o znaczeniu krajowym.
2. wyraża dążenie do wykorzystania szans rozwojowych gminy wynikających z jej położenia poprzez:
 - wskazanie strefy „Podmiejskiej” jako obszaru aktywizacji gospodarczej dla lokalizacji usług ponadlokalnych, której zagospodarowanie mogłoby rozładować potrzeby nie tylko gminy, ale także miasta Radomia, a gminie przysparzać dochodów,
 - utrzymanie istniejących i określenie dodatkowych funkcji rekreacyjno-turystycznych (agroturystyka) dla obszarów rolnych przestrzeni produkcyjnych, w szczególności atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo rejonach gminy, jako nowa propozycja wypoczynku dla mieszkańców okolicznych gmin, a przede wszystkim dla mieszkańców miasta Radomia. Stworzy to możliwość rozwoju nowych form aktywizacji gospodarczej terenów rolniczych,
 - wskazanie na dogodne warunki środowiskowe dla rozwoju funkcji wypoczynkowych, głównie: agroturystycznych i letniskowych stworzy możliwość ukierunkowania produkcji rolnej na sezonowe zwiększenie produkcji żywności (warzywa, owoce, ziemniaki, mleko, mięso, jaja i.t.p.) oraz na rozwój rolnictwa ekologicznego,
 - wskazanie na rozwój średniointensywnego kierunku produkcji rolnej z promocją dla rolnictwa ekologicznego w strefie I stwarza możliwości ugruntowania głównych kierunków produkcji rolniczej, a w szczególności produkcji artykułów żywnościowych na zaopatrzenie prawie ćwierćmilionowego miasta Radomia.
3. wyraża dążenie do zachowania wartości obecnego zainwestowania gminy, wykorzystania jego rezerw terenowych, podnoszenia standardu cywilizacyjnego struktur wiejskich poprzez:
 - wskazanie na harmonijny rozwój oraz porządkowanie i adaptację istniejącej zabudowy wyłącznie na wyznaczonych terenach budowlanych,
 - uznanie jednostek wiejskiej sieci osadniczej za „trwałe struktury wiejskie” z ustaleniem promocji rozwoju dla: ośrodka gminnego w Jastrzębi i ośrodków pomocniczych w Bartodziejach i Goryniu ze wskazaniem na zasadność ich stałego porządkowania, podnoszenia standardu estetycznego i wyposażenia komunalnego,
 - przyjęcie zasady dopełniania struktur przestrzennych w celu uzyskania w miarę skończonych całości o zadowalającym wyrazie estetycznym i poziomie cywilizacyjnym,
 - określenie możliwości terenowych dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w różnych formach (jednorodzinnej, zagrodowej letniskowej i agroturystycznej)
4. wyraża dążenie do wykorzystania warunków terenowych istniejącego zainwestowania, istniejącego i proponowanego układu komunikacyjnego dla rozwiązania szeregu problemów społecznych jak: nowe miejsca pracy, aktywizacja gospodarcza, promocja gminy poprzez:
 - ustalenie terenów koncentracji działalności gospodarczej w strefie III „Podmiejskiej” (w Lesiowie) z dopuszczeniem pojedynczych form nieuciążliwych na wyznaczonych terenach osadnictwa wiejskiego całej gminy w szczególności w Ośrodku Gminnym w Jastrzębi i ośrodkach pomocniczych Bartodziejach i Goryniu,

- wykorzystanie faktu, że na obszarze gminy i terenach przyległych występują szczególnie wartościowe walory przyrodnicze i krajobrazowe, stwarzające podstawę dla rozwoju funkcji turystyczno – wypoczynkowych i lokalizacji urządzeń rekreacji ogólnodostępnej (tereny nad rz. Radomką w rejonie Gorynia), tereny w rejonie młyna w Kozłowie i tereny zespołu zabudowy letniskowej w rejonie projektowanego Zespołu Przyrodniczo Krajobrazowego Doliny rz. Pacynki,
- wykorzystanie szczególnych warunków klimatycznych i krajobrazowo-przyrodniczych, stwarzających podstawę zwiększenia terenów zabudowy mieszkaniowej w poszczególnych wsiach i terenów zabudowy letniskowej (w Jastrzębi, Goryniu, Bartodziejach).

3.2. Kierunki polityki przestrzennej dotyczące ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego oraz rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

3.2.1. Uwagi ogólne.

1. Głównym celem przyjętej w „Studium” polityki ochrony i kształtowania środowiska na obszarze gminy Jastrzębia jest zaproponowanie w ogólnej polityce przestrzennej gminy kierunków rozwoju gminy zgodnych z zasadą: „ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU” co w myśl obowiązującej ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska – rozumie się jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym w celu równoważenia szans dostępu do środowiska poszczególnych obywateli, następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych.
2. W „Studium” jako podstawową zasadę przyjęto zapewnienie warunków utrzymania równowagi przyrodniczej, racjonalną gospodarkę zasobami przyrodniczymi środowiska i ochronę walorów krajobrazowych oraz warunków klimatyczno – zdrowotnych.
3. Znaczącą rolę w polityce przestrzennej gminy Jastrzębia „Studium” przypisuje konieczności stosowania rygorystycznych zasad w zagospodarowaniu obszarów, zgodnych z dyspozycjami przyrodniczymi.

3.2.2. Zasady i zakres przyjętych kierunków polityki ochrony kształtowania środowiska.

W ogólnej polityce, dotyczącej ochrony i kształtowania środowiska przyjętej w „Studium” gminy Jastrzębia, wyodrębniono trzy podstawowe kierunki działań odnoszone do określonych przestrzeni obszarów:

- a) obszary chronione przyrodniczo – na podstawie obowiązujących norm prawnych. Wszystkie elementy przestrzenne środowiska kwalifikujące się do tej grupy podlegają ochronie przed zmianą użytkowania funkcjonalnego,
- b) obszary rekonstruowane i przekształcane przestrzennie i funkcjonalnie w celu przywracania walorów przyrodniczych oraz poprawy życia, a także w celu eliminacji istniejących kolizji przestrzennych. Założony cel możliwy jest do osiągnięcia na ogół bezinwestycyjnie, w drodze normalnego toku porządkowania, lub naturalnej wymiany lub likwidacji substancji zagospodarowania gminy. Np. porządkowanie gospodarki wodno – ściekowej lub sukcesywne uwalnianie lub hamowanie zagospodarowania w rejonach obniżonej równowagi ekologicznej,
- c) obszary przekształcone z dominacją środków technicznych w celu ograniczania zagrożeń dla warunków przyrodniczo – sanitarnych. Tu są już potrzebne środki inwestycyjne. Dotyczy to szczególnie realizacji sieci wodno – kanalizacyjnych, dróg, rekultywacji wyrobisk eksploatacyjnych, likwidacji konfliktów przestrzennych w strefach największych zagrożeń aerosanitarnych i akustycznych.

Przyjęte zasady zrównoważonego rozwoju gminy upoważniają do nadania priorytetu realizacyjnego dla:

- skanalizowania całego obszaru gminy w tym w I etapie tereny obszarów, wzmożonego ruchu inwestycyjnego i w rejonach największego zagrożenia w strefie obszarów najwyższej ochrony wód podziemnych ujęć wody dla m. Radomia (ONO), a wskazanych do wzmożonej

aktywizacji gospodarczej (strefa III) oraz miejscowości gminnej Jastrzębia, m. Bartodzieje i Goryń.

3.2.3. Kierunki rozwoju Gminy Jastrzębia wynikające z przesłanek przyrodniczych.

3.2.3.1. Strefy funkcjonalno – przestrzenne.

Na podstawie analizy poszczególnych elementów składających się na potencjał przyrodniczy gminy Jastrzębia określono przydatność funkcjonalno-przestrzenną poszczególnych jej obszarów. Za kryterium nadrzędne przyjęto ochronę walorów przyrodniczych gminy poprzez racjonalne gospodarowanie jej zasobami. Podejście to jest zgodne z przyjętymi przez Parlament RP założeniami „Polityki ekologicznej Państwa”, w której szczególną uwagę zwrócono na problem ekologicznie zrównoważonego rozwoju (ekorozwoju). Przeprowadzona ocena uwarunkowań przyrodniczych gminy Jastrzębia pozwala stwierdzić, że:

- najwyższe walory przyrodnicze i krajobrazowe koncentrują się na obszarze węzła ekologicznego Puszcza Kozienicka oraz w dolinach rzek Radomki i Pacynki. Jednak lokalnie w strefach lokalizacji osadnictwa walory przyrodnicze są już istotnie obniżone. Doliny te jednocześnie stanowią korytarze ekologiczne w tym dolina Radomki ma znaczenie regionalne, łączy obszary węzłowe o charakterze krajowym i międzynarodowym.
- podwyższone wartości przyrodnicze mające charakter lokalnego korytarza ekologicznego posiada również dolina strumienia Łukawka.
- bardzo wysokim i wysokim walorom przyrodniczym towarzyszą najczęściej wysokie walory rekreacyjne. Na terenach tych funkcję dominującą powinna pełnić funkcja ochronna ekosystemów przy uzupełniającej rolniczej i turystyczno – rekreacyjnych.

Pozostała część gminy wykazuje przeciętne walory przyrodnicze i krajobrazowe dlatego wiodącą funkcją na tych terenach powinna być funkcja rolnicza oraz gospodarcza. W wyniku powyższej oceny na terenie gminy wyodrębniono trzy strefy o odmiennych predyspozycjach funkcjonalnych i wartościach środowiska przyrodniczego.

Strefa A - obszary o dużych wartościach przyrodniczych – predysponowane do pełnienia funkcji klimatycznych, krajobrazowych i klimatotwórczych, a także glebo i wiatrochronnych.

W obrębie tej strefy należy wydzielić dwa zwarte obszary charakteryzujące się dużymi walorami przyrodniczymi. Dla czytelności niniejszego opracowania wyodrębniono je w dwóch podstrefach :

Strefa A - obejmuje dolinę rzeki Radomki stanowiącą ważny, naturalny korytarz ekologiczny łączący obszary węzłów ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym tj. Świętokrzyskiego z Doliną Środkowej Wisły oraz kompleks Puszczy Kozienickiej stanowiący według Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET obszar węzłowy o znaczeniu krajowym.

Z obszarem tem graniczy dolina Pacyny, posiadająca również wysokie walory przyrodnicze.

W polityce przestrzennej gminy postuluje się aby :

obszar położony zajmujący południowo-wschodnią i środkową część gminy - zaliczany do obszaru węzłowego Puszczy Kozienickiej o randze krajowej włączyć w skład otuliny Kozienickiego Parku Krajobrazowego. Obszar ten stanowi mozaikę środowisk stanowiącą jeden system przyrodniczy zajmujący w sumie 50 % powierzchni gminy. Za najbardziej wartościowe elementy przyrodnicze znajdujące się w granicach projektowanej otuliny należy uznać:

- projektowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy - „Dolina Pacynki,,
- projektowany użytek ekologiczny - „Goryń” oraz
- 13 drzew kwalifikujących do ochrony w formie pomników przyrody

dolinę Radomki oraz przylegające do niej kompleksy leśne objąć ochroną prawną i utworzyć Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Radomki”. W myśl Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16.10.1991r. (Dz.U. Nr 114) „obszar krajobrazu chronionego obejmuje wyróżniające się krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów”. Gospodarka człowieka na tych terenach nie ulega poważniejszym ograniczeniom pod warunkiem, że prowadzona jest prawidłowo i nie grozi zachwianiem równowagi w środowisku przyrodniczym. Postulowany do ochrony obszar stanowi dolinę rzeki Radomki stanowiący ważny, naturalny korytarz ekologiczny łączący obszary węzłów ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym tj. Świętokrzyskiego z Doliną Środkowej Wisły oraz kompleksem Puszczy Kozienickiej stanowiący według Krajowej Sieci Ekologicznej ECINET obszar węzłowy o znaczeniu krajowym.

W części postulowany teren pokrywa się z otuliną Kozienickiego Parku Krajobrazowego.

- **dolinę Pacyny** oraz przylegające do niej tereny objąć ochroną w formie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, co w myśl ustawy o ochronie przyrody z dnia 16.10.1991 roku (Dz. U. Nr 114) ma zapewnić „ochronę wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych”. W porównaniu z obszarami chronionego krajobrazu dopuszcza się na tym terenie rozwój większej liczby form działalności gospodarczej, jednak charakteryzujących się niską uciążliwością dla środowiska. Utworzenie zespołu następuje na drodze rozporządzenia wojewody, który określa nazwę obiektu, jego położenie, ograniczenia, zakazy i nakazy wynikające z ustawy. Prawo mają również rady gmin, które tę formę ochrony wprowadzić mogą na mocy uchwały. Ustawa o planowaniu przestrzennym z 07.04.1994r. mówi, że dla zespołów poddawanych ochronie przez radę gminy, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo „ (art. 73, Dz.U. nr 89, poz. 415).

Strefa B – obszary rolnicze o stosunkowo niewielkim stopniu przekształceń środowiska przyrodniczego z fragmentami środowisk naturalnych i półnaturalnych – predysponowane do rozwoju rolnictwa jako funkcji głównej.

Wyróżnione w tej strefie tereny obejmują zdecydowaną większość obszaru gminy charakteryzujących się przekształceniami środowiska typowymi dla terenów rolniczych. Wśród zwartych powierzchni gruntów rolnych występują enklawy środowisk wodno-błotnych obejmujących bezodpływowe zagłębienia śródpolne oraz kępy zadrzewień i zakrzewień zwiększających różnorodność przyrodniczą gminy.

Studium postuluje dla tych obszarów :

1. bezwzględne stosownie się do obowiązujących przepisów o ochronie przyrody, ochronie środowiska i innych,
2. utrzymanie istniejącej różnorodności przyrodniczej poprzez ochronę istniejących zadrzewień, drobnych zbiorników wodnych,
3. wzmocnienie funkcji ochronnych poprzez utworzenie użytków ekologicznych i innych form ochrony przyrody.

Strefa C – obszary o znacznym przekształceniu poszczególnych elementów środowiska – predysponowane do rozwoju funkcji gospodarczych.

3.2.3.2. Kierunki działań gminy na rzecz zachowania, wzmocnienia i wyeksponowania walorów przyrodniczych.

Przeprowadzona analiza systemu przyrodniczego gminy Jastrzębia upoważnia do stwierdzenia iż działania gminy w sferze ochrony środowiska przyrodniczego powinny koncentrować się na :

- wskazaniu i formalnym utworzeniu lokalnego systemu obszarów i obiektów chronionych, w tym :
 - obszaru krajobrazu chronionego,
 - zespołu przyrodniczo-krajobrazowego,

- 6 użytków ekologicznych,
- 17 pomników przyrody;
- włączenia problemów ochrony środowiska do wszystkich branżowych programów rozwojowych realizowanych w gminie;
- ochronę, wzmocnienie i powiększenie obszarów o wysokiej stabilności ekologicznej poprzez wzrost lesistości, rozwój sieci zadrzewień, odbudowę retencji wodnej i wzmacniania populacji gatunków fauny i flory ginących i zagrożonych;
- opracowaniu strategii ochrony środowiska w gminie;
- zapewnieniu środków finansowych w celu realizacji strategii;
- popularyzację strategii w społecznościach lokalnych (edukacja ekologiczna);
- ochronę tożsamości krajobrazowo-kulturowej gminy;
- nawiązaniu współpracy regionalnej w celu ochrony walorów przyrodniczych doliny Radomki

3.2.3.3. Instrumenty realizacji ochrony środowiska

1. Instrumenty prawne.

W świetle ustawy o ochronie środowiska Ustawa o ochronie przyrody z 16 października 1991 r. daje szereg uprawnień samorządom dostępnych wcześniej wyłącznie Ministrowi Ochrony Środowiska. Władze gminne na samym obszarze mogą wprowadzić:

- ochronę gatunkową roślin i zwierząt,
- wyznaczyć obszary chronionego krajobrazu,
- wprowadzić ochronę indywidualną i terenów lub obiektów w postaci:
 - pomników przyrody,
 - stanowisk dokumentacyjnych,
 - użytków ekologicznych
 - zespołów przyrodniczo – krajobrazowych,

o ile Minister lub Wojewoda nie wprowadzili wcześniej tych form.

2. Instrumenty finansowe.

Finansowanie programów z zakresu aktywnej ochrony środowiska i krajobrazu oprócz środków własnych powinno przewidzieć środki uzyskiwane ze źródeł zewnętrznych.

W Polsce system finansowania działań z zakresu ochrony środowiska tworzy działalność funduszy celowych z dominującą pozycją Narodowego i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska. Działalność tę wspomagają min.:

- powstałe w styczniu 1999 r. Powiatowe Fundusze Ochrony Środowiska zajmujące się inwestycjami związanymi ze składowaniem i unieszkodliwianiem odpadów,
- Fundacja Ekofundusz dysponująca funduszami z tzw. Ekokonwersji przeznaczająca środki na działania zmierzające do renaturalizacji i wzrostu różnorodności biologicznej,
- Program PHARE (od 2000 roku w miejsce którego wprowadzony zostanie fundusz ISPA),
- Bank Ochrony Środowiska,
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Fundacja Wspomagania Zaopatrzenia Wsi w Wodę,
- Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej.

3.2.4. Podstawowe kierunki rozwoju rolnictwa.

3.2.4.1. Podstawowa funkcja gospodarcza gminy – rolnictwo.

Podstawowym kierunkiem rozwoju i podstawową funkcją gospodarczą gminy jest rolnictwo. Studium wyraża dążenie do wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa poprzez:

- Przekształcenia w strukturze gospodarstw rolnych (scalanie użytków rolnych, preferencje w powiększaniu gospodarstw),
- Poprawę produktywności ziemi (melioracje, wapnowanie, retencja),
- Działania zmierzające do poprawy jakości mleka, mięsa, drobiu i artykułów pochodzenia roślinnego,
- Powstawanie nowych systemów produkcji rolniczej – rolnictwo integrowane i ekologiczne,
- Rozwijanie produkcyjnego i usługowego otoczenia rolnictwa (małe przetwórnictwo rolno – spożywcze, hurtownie z przechowalniami i chłodniami, dystrybucja),
- Zrzeszanie grup producentów (istnieje: Zrzeszenie producentów Trzody Chlewnej) w celu między innymi organizacji zbytu i przetwórstwa, korzystanie z kredytów, ulg inwestycyjnych i podatkowych, funduszy pomocy z Unii Europejskiej itp.,
- Tworzenie infrastruktury technicznej głównie dla rozwiązywania problemów sanitacji i zaopatrzenia w wodę rolnictwa oraz zakładów przetwórczych.

Studium wskazuje obszary produkcyjne rolnictwa średniointensywnego w tym proponowane dla rozwoju rolnictwa proekologicznego (obszary podstrefy I B w strefie I)

3.2.4.2. Podstawowe zasady gospodarowania w obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

W polityce przestrzennej gminy przyjmuje się następujące **zasady użytkowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej**:

- Zachowanie wiodącej funkcji produkcji rolniczej w gminie, a zwłaszcza jej działu specjalnego (sady, nasadzenia krzewów owocowych i jagodowych), i terenów produkcji wysoko-towarowej.
- Intensyfikacja produkcji rolniczej zwłaszcza w części centralnej i południowo-wschodniej gminy (strefa żywicielska miasta Radomia).
- Działania na rzecz zbytu produkcji rolniczej – między innymi dalszy rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego i usług na rzecz rolnictwa.
- Promocja różnorodnych form rolnictwa ekologicznego (gospodarstwa ekologiczne) przede wszystkim w terenach systemu przyrodniczego.
- Racjonalne gospodarowanie w obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez między innymi:
 - *ochronę* najlepszych gleb użytkowanych rolniczo przed zmianą użytkowania (zwłaszcza zwartych kompleksów tych gleb położonych w części zachodniej i południowo – wschodniej gminy),
 - *utrzymanie* w użytkowaniu rolniczym trwałych kultur wieloletnich (trwałych nasadzeń drzew i krzewów owocowych),
 - *utrzymanie* w użytkowaniu rolniczym trwałych użytków zielonych z uwagi na cenną bazę paszową dla produkcji zwierzęcej, gleby chronione (organiczne) i cenny element w sieci ekologicznej gminy,
 - *zwiększanie produktywności użytków rolnych* poprzez melioracje, wapnowanie, zabiegi agrotechniczne, płodozmian itp.,
 - *zalesienia i zadrzewienia śródpolne* gruntów nieprzydatnych i o niskiej przydatności do produkcji rolniczej (zieleń izolacyjna, poprawa mikroklimatu).
- Działania na rzecz poprawy struktury agrarnej (scalanie użytków rolnych, preferencje w powiększaniu gospodarstw rolnych – gospodarstwa rodzinne).
- Realizacja tylko obiektów nie zmieniających charakteru funkcji rolniczej użytków rolnych, takich jak:
 - Budynków mieszkalnych oraz innych budynków i urządzeń wchodzących w skład gospodarstw rolnych,

- Budynków służących wyłącznie do produkcji rolniczej oraz przetwórstwa rolno – spożywczego,
- Dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych,
- Urządzeń melioracyjnych, przeciwpowodziowych, przeciwpożarowych, zaopatrzenia w wodę, gaz, kanalizacji, utylizacji ścieków i odpadów,
- Pracowniczych ogrodów działkowych.

3.3. Kierunki rozwoju polityki przestrzennej dotyczące środowiska kulturowego i krajobrazowego.

3.3.1. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie dóbr kultury.

Polityka przestrzenna gminy realizowana jest w działaniach planistycznych oraz w decyzjach administracyjnych związanych z realizacją obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego.

Ochrona zasobów przyrodniczych (krajobrazowych) i kulturowych w kształtowaniu polityki przestrzennej gminy opartej na zasadach zrównoważonego rozwoju należy do głównych dziedzin z tym zakresie wraz z rozwojem gospodarczym, racjonalnym gospodarowaniem przestrzenią, wzrostem dobrobytu i standardów cywilizacyjnych mieszkańców.

Polityka przestrzenna po uchwaleniu jej przez Radę Gminy stanowić będzie podstawę do podejmowania nowych prac planistycznych oraz w opracowywanych okresowych analizach zgodności ustaleń planów miejscowych z tą polityką, a także będzie dokumentem pomocniczym przy przygotowywaniu decyzji dotyczących zagospodarowania przestrzennego.

3.3.2. Obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków.

Na terenie gminy występują następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:

Bartodzieje

- zespół pałacowo – parkowy (pow. 3,11 ha)
- pałac murowany z XVIII/XIX w z dwiema oficynami, z parkiem krajobrazowym

Jastrzębia

- kapliczka przydrożna p.w. Jana Nepomucena, neogotycka z 1892r w Jastrzębi (decyzja Nr 539/A/94)
- natomiast trzy obiekty wpisane do rejestru zabytków z miejscowości

Jastrzębia

- dom z 1873r drewniany z bali o układzie amfiladowym (decyzja Nr 309/A/85)

Mąkosy Stare

- dom z końca XIX w drewniany z bali o układzie amfiladowym (decyzja Nr 317/A/85)
- stodoła z 1925 r drewniana z bali (decyzja Nr 318/A/85)

zostały przeniesione do Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu, gdzie reprezentują gminę Jastrzębia i oczywiście region radomski.

Ponadto na terenie gminy istnieją obiekty zabytkowe wpisane do ewidencji obiektów kulturowych, do których zaliczamy w poszczególnych miejscowościach

Bartodzieje

- szkoła murowana z 1947r.

Goryń

- kapliczka murowana I poł. XX w.
- krzyż murowany I poł. XX w.
- kościół, plebania 1894r
- kapliczka kościelna XIX/XX w.

Jastrzębia

- krzyż drewniany XX w.
- kapliczka drewniana 1910r
- krzyż murowany 1914
- kapliczka przydrożna kubaturowa p.XXw
- kościół drewniany 1934r
- dzwonnica drewniana 1947

Kozłów

- młyn murowany wodno turbinowy z 1920r (zabytek techniki)

Lesiów

- krzyż murowany I p. XXw.

Mąkosy N.

- kapliczka przydrożna mur. 1935r

Olszowa

- krzyż metalowy – 1900r

Owadów

- tartak wodny z 1930r
- młyn elektryczny z 1920r (zabytek techniki)

Mąkosy St.

- krzyż drewniany 1930r
- krzyż drewniany 1896r
- kapliczka murowana 1950r

Wola

- krzyż murowany XX w.

Goryńska

- kapliczka 1940r.

3.3.2.1. Cmentarze:

Na terenie gminy istnieją dwa cmentarze parafialne o charakterze komunalnym - ze względu na swą rolę kulturową wymagają estetyzacji i porządkowania terenu i zieleni towarzyszącej. Miejsce pamięci narodowej związane z I i II wojną światową wymagają kontynuowania tradycji opieki nad tymi miejscami ze strony samorządu i społeczeństwa gminy ze względów patriotycznych i historycznych. Do miejsc tych należą:

- Mąkosy mogiła zbiorowa żołnierzy z I wojny światowej.
- Jastrzębia – cmentarz mogiła żołnierzy września 1939r.
- Dąbrowa Kozłowska – mogiła żołnierza września 1939r.
- Wolska Dąbrowa – zbiorowa mogiła radzieckich jeńców wojennych 1941 – 44.
- Wola Goryńska – cmentarz mogiły żołnierzy radzieckich.
- Goryń – pomnik Ku Czci zmarłych w obozie jeńców radzieckich.

3.3.2.2. Stanowiska archeologiczne:

SPIS STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY

1. Bartodzieje (stacja), stan 1 – ślad osadnictwa – kultury grobów kloszowych – epoka żelaza
2. Bartodzieje, stan 2 – osada – średniowiecze (XII – XVw)
3. Bartodzieje, stan 3 – ślad osadnictwa – średniowiecze
4. Bartodzieje, stan 4 – osada kultury łużyckiej? – epoka brązu – wczesna epoka żelaza
5. Bartodzieje, stan 5 – osada kultury łużyckiej – epoka brązu – wczesna epoka żelaza
6. Dąbrowa Kozłowska, stan 1 – ślad osadnictwa – starożytność ?
7. Dulowa, stan 1 – osada – kultury ceramiki sznurowej – neolit
8. Goryń stan 1 – ślad osadnictwa – kultury grobów kloszowych – wczesna epoka żelaza – osada – koniec średniowiecza – nowożytność (XV/XVIIIw.)
9. Goryń, stan 2 – ślad osadnictwa – kultury grobów kloszowych – wczesna epoka żelaza
10. Goryń, stan 3 – ślad osadnictwa – wczesne średniowiecze
11. Goryń, stan 3 – ślad osadnictwa – kultury grobów kloszowych – wczesna epoka żelaza – osada – średniowiecze – nowożytność
12. Goryń, stan 5 – osada – kultury grobów kloszowych/kult. przeworska – wczesna epoka żelaza (okres rzymski)
13. Goryń, stan 6 – ślad osadnictwa – wczesna epoka żelaza
14. Goryń, stan 7 – ślad osadnictwa – średniowiecze
15. Jastrzębie Poręby, stan 1 – osada – kultury łużyckiej – epoka brązu
16. Jastrzębskie Poręby, stan 2 – osada – epoka brązu
17. Jastrzębskie Poręby, stan 3 – osada – kultury łużyckiej – epoka brązu
18. Jastrzębskie Poręby, stan 4 – osada - kulturowa łużycka – epoka brązu
19. Jastrzębskie Poręby, stan 5 – osada - kulturowa łużycka ? – epoka brązu
20. Jastrzębskie Poręby, stan 6, – osada - kulturowa łużycka – epoka brązu
21. Jastrzębskie Poręby, stan 7, – ślad osadnictwa – kultury łużyckiej – epoka brązu
22. Jodłowiec, stan 1 – pracownia krzemieniarska – neolit
23. Jodłowiec, stan 2 – osada – kultury łużyckiej – epoka brązu
24. Jodłowiec, stan 3 – ślad osadnictwa – epoka brązu – wczesna epoka żelaza
25. Jodłowiec, stan 4 – ślad osadnictwa – kultury łużyckiej? Lub kult. grobów kloszowych – epoka brązu – wczesna epoka żelaza
26. Kolonia Goryń, stan 1 – ślad osadnictwa – kult. grobów kloszowych
27. Kolonia Goryń, stan 2 – osada ? – kult. grobów kloszowych lub kult. przeworskiej ? – wczesna epoka żelaza – wczesny okres rzymski
28. Kolonia Goryń, stan 3 – osada ?- kult. łużyckiej, - epoka brązu III – wczesna epoka żelaza – osada? kult. gr. klosz. – wczesna epoka żelaza
29. Kolonia Goryń, stan 4 – ślad osadn. – kult.grobów, klosz. – wczesna epoka żelaza
30. Kolonia Goryń, stan 5 – ślad – osadn. – kulty. Gr. klosz.? – kult. przeworska – wczesna epoka żelaza? – wczesny okres rzym.

-
31. Kolonia Goryń, stan 6	– ślad osadn. – epoka kamienia
32. Kolonia Goryń, stan 7	–
33. Kolonia Goryń, stan 8	– osada 7-kult. grobów klosz. – wczesna epoka żelaza
34. Kolonia Goryń, stan 9	– ślad osadn. – kult. grobów klosz. – wczesna epoka żelaza
35. Kolonia Goryń, stan. 10	– osada ? –kult. grobów klosz. – wczesna epoka żelaza
36. Kolonia Goryń, stan 11	– cmentarzysko ? – kult, grobów kloszowych – wczesna epoka żelaza
37. Kolonia Goryń, stan 12	– ślad osadn. – kult. łużycka? – osada kult. grobów klosz. – wczesna epoka żelaza
38. Kolonia Goryń, stan 13	– ślad osadn. – kult. łużycka? – kult. grobów klosz. – wczesna epoka żelaza
39. Kolonia Goryń, stan 14	– osada ? – kult. łużycka?
40. Kolonia Owadów, stan 1	– ślad osadn. – kult. łużycka? – epoka brązu
41. Kolonia Owadów, stan 2	– ślad osadn. – kult. łużycka? – kult. grobów klosz.? – epoka brązu – wczesna epoka żelaza
42. Kolonia Owadów, stan 3	– ślad osadn. – kult. łużycka? – epoka brązu
43. Kolonia Lesiów, stan 1	– ślad osadn. – kult. grobów klosz. – wczesna epoka żelaza
44. Kolonia Lesiów, stan 2	– ślad osadn. – kult. łużycka? – kult. gr. klosz? Wczesna epoka żelaza
45. Komorniki, stan 1	– ślad osadn.– kult. łużycka – epoka brązu
46. Komorniki, stan 2	– osada – kult. łużycka – epoka brązu
47. Komorniki, stan 3	– osada – kult. łużycka – epoka brązu
48. Kozłów, stan 1	– osada – kult. łużycka? Gr. klosz? – epoka brązu – wczesna epoka żelaza
49. Lesiów, stan 1	– osada – kult. łużycka – epoka brązu – wczesna epoka żelaza
50. Lewaszówka, stan 1	– cmentarzysko – kultura grobów kloszowych – wczesna epoka żelaza, ślad osadnictwa – kultury łużyckiej? – epoka brązu – wczesna epoka żelaza
51. Lewaszówka, stan 2	– ślad osadnictwa – kultury grobów kloszowych – wczesna epoka żelaza
52. Lewaszówka, stan 3	– cmentarzysko? – kultury grobów kloszowych – wczesna epoka żelaza
53. Mąkosy Nowe, stan 1	– osada – kultury łużyckiej – epoka brązu
54. Mąkosy Stare, stan 1	– kurchany – starożytność?
55. Makosy Stare, stan 2	– osada – kultury łużyckiej – III-V- okres epoki brązu
56. Mąkosy Stare, stan 3	– ślad osadnictwa – późne średniowiecze XIX-XVw
57. Mąkosy Stare, stan 4	– pracownia krzemieniarska? – neolit ?
58. Mąkosy Stare, stan 5	– ślad osadnictwa – kultury grobów kloszowych – wczesna epoka żelaza
59. Mąkosy Stare, stan 6	– osada – średniowiecze – nowożytność
60. Mąkosy Stare, stan 7	– cmentarzysko ? – kultury grobów kloszowych – wczesna epoka żelaza
61. Makosy Stare, stan 8	– osada? – kultury grobów kloszowych – wczesna epoka żelaza
62. Olszowa, stan 1	– ślad osadn. – kult. łużycka – epoka brązu?
63. Osowie, stan 1	– osada ? kult. grobów klosz. – epoka żelaza
-

64. Pacyna, stan 1	– osada – kult. łużycka – epoka brązu
65. Pacyna, stan 2	– ślad osadn. 0 kult. łużycka – epoka brązu
66. Spezja, stan 1	– ślad osadnictwa – kult. łużycka – kult. grobów klosz.? – wczesna epoka żelaza
67. Stawy Grądy, stan 1	– cmentarzysko – kult. gr. klosz. – wczesna epoka żelaza, - ślad osadnictwa – kult. przeworska, - ślad osadn, - średniowiecze
68. Szczygieł, stan 1	– osada – kultury łużyckiej – epoka brązu
69. Wojciechów Nowy, stan 1	– ślad osadnictwa – kultury łużyckiej – epoka brązu
70. Wojciechów Nowy, stan 2	– ślad osadnictwa – kultury łużyckiej – epoka brązu
71. Wojciechów Nowy, stan 3	– ślad osadnictwa – kultury łużyckiej – epoka brązu
72. Wolica, stan 1	– kultury łużyckiej ? – epoka brązu
73. Wola Goryńska, stan 1	– ślad osadnictwa – późne średniowiecze XII-XVw.
74. Wola Goryńska, stan 2	– ślad osadnictwa – kultury grobów kloszowych – epoka żelaza
75. Wola Goryńska, stan 3	– ślad osadnictwa – średniowiecze – XII-XVw.
76. Wola Goryńska, stan 4	– ślad osadnictwa – średniowiecze XII-XVw.
77. Wola Goryńska, stan 5	– ślad osadnictwa – epoka brązu ?
78. Wola Owadowska, stan 1	– osadn. – kultury łużyckiej lub kultury grobów kloszowych – epoka żelaza ?
79. Wola Owadowska, stan 2	– cmentarzysko ? – kultury grobów kloszowych – epoka żelaza
80. Wola Owadowska, stan 3	– cmentarzysko – kultury grobów kloszowych – wczesna epoka żelaza
81. Wólczyzna, stan 1	– ślad osadnictwa – średniowiecze – XII-XVw.
82. Włczyna, stan 2	– ślad osadnictwa – średniowiecze – XII-XVw.
83. Wólczyzna, stan 3	– ślad osadnictwa – kultury grobów kloszowych – wczesna epoka żelaza.

W/w wykaz wg stanu na dzień 30.06.1993 pochodzi z aktualnie obowiązującego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Jastrzębia – do końca 2001 roku.

W wypadku dokonania nowych znalezisk archeologicznych w/w wykaz stanowisk archeologicznych będzie uzupełniany bez konieczności wprowadzenia zmian do niniejszego Studium oraz aktualnie obowiązującego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego.

Ponieważ Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP) w obrębie gminy Jastrzębia nie zostało w pełni ukończone zakłada się wprowadzenie kompletnych danych do przyszłego „planu rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy Jastrzębia”, który zastąpi obecnie obowiązujący plan ogólny zagospodarowania przestrzennego po roku 2001.

3.3.3. Polityka przestrzenna gminy.

1. Ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków (CRD) przez ich zachowanie i utrzymanie w odpowiednim stanie technicznym z jednoczesnym udokumentowaniem i właściwym eksponowaniem wartości dziedzictwa kulturowego stanowi obowiązek władz państwowych i samorządowych oraz społeczeństwa.
2. Ochrona obiektów wpisanych do ewidencji dóbr kultury, przez ich zachowanie i konserwację.

3. Dokonanie przeglądu obiektów umieszczonych w ewidencji dóbr kultury i w przypadkach spełnienia odpowiednich kryteriów wystąpienia z wnioskami o wpisanie do rejestru zabytków.
4. Wszelkie prace budowlane dotyczące obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz w ich otoczeniu na terenie gminy mogą być prowadzone po uzgodnieniu z oddziałem Państwowej Służby Ochrony Zabytków dla woj. Mazowieckiego Delegatura w Radomiu.
5. Zakaz lokalizacji inwestycji uciążliwych lub pogarszających stan środowiska przyrodniczego w sąsiedztwie obiektów zabytkowych.
6. Zakaz lokalizacji obiektów zasłaniających widok na zabytek lub też wprowadzających dysharmonię lub zakłócenia w kompozycji elementów zabytkowych.
7. Naruszenie ustaleń wymienionych w punktach 2 – 6, powoduje wstrzymanie robót na okres 3 miesięcy zgodnie z art. 23 – ustawy o ochronie dóbr kultury, w przypadku jeżeli w tym czasie nie będzie odpowiedzi ze strony Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zarządzenie o wstrzymaniu robót traci swoją moc.
8. W Studium uznaje się za niezwykle cenne dla środowiska krajobrazowego i kulturowego obiektów uznanych prawnie za Pomniki Przyrody oraz uznaje za konieczne przygotowanie nowych wniosków odpowiednio uzasadnionych w stosunku do rozpoznanych obiektów na terenie gminy o wpisanie do rejestru pomników przyrody woj. mazowieckiego.
9. „Studium” uznaje za konieczne wykonanie docelowego planu zalesień i zadrzewień śródpolnych celem uzyskania ostatecznej poprawy walorów estetycznych i kompozycyjnych otwartego krajobrazu na terenie gminy.
10. Studium uznaje również za konieczne zapewnienie szczególnej troski zespołowi pałacowo – parkowemu w Bartodziejach celem zabezpieczenia przed postępującym zniszczeniem, uregulowanie sytuacji prawnej, a nawet wykonanie zastępcze prac zabezpieczających, ewentualna zmianę właściciela i ustanowienie nowego użytkownika gwarantującego przywrócenie obiektowi właściwego stanu technicznego i racjonalnego użytkowania np. na cele zdrowotne, kulturalne, oświatowe, rekreacyjne, naukowe itp.
11. W Studium wskazuje się rejony występowania stanowisk archeologicznych jako sygnalizacji możliwości występowania nowych znalezisk archeologicznych w bezpośrednim sąsiedztwie.
12. W Studium uznaje się za celową kontynuację poszukiwań możliwości nawiązania do tradycji regionalnych we współczesnej zabudowie mieszkalnej, gospodarczej i w ich otoczeniu.

3.4. Kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy w dziedzinie infrastruktury technicznej.

3.4.1. Podstawowe cele zagospodarowania przestrzennego wynikające z uwarunkowań rozwoju gminy w zakresie infrastruktury technicznej.

Prawidłowo prowadzona gospodarka wodno-ściekowa, zaopatrzenie i prawidłowe gospodarowanie gazem przewodowym i energią elektryczną, prawidłowo zorganizowana gospodarka odpadkami sprzyjają poprawianiu warunków życia ludności, podniesienie komfortu warunków zamieszkania i pracy sprzyjają ochronie środowiska oraz obniżeniu kosztów bytowych, przyczyniają się do rozwoju usług i wytwórczości.

Rozwój telekomunikacji, zarówno przewodowej jak i radiowej (komórkowej) znacznie ułatwiają porozumiewanie się i dostęp do informacji.

3.4.2. Podstawowe systemy infrastruktury technicznej.

3.4.2.1. Zaopatrzenie w wodę.

Istniejące systemy zaopatrzenia w wodę:

- Ujęcie wody w Jastrzębi o wydajności 1156 m³/d współpracujące z siecią wodociągową o długości 8,6 km.
- Ujęcie wody w Woli Goryńskiej o wydajności 1260 m³/d zasilające sieć wodociągową o długości 24,5 km.
- Ujęcie wody w Mąkosach Starych o wydajności 1680 m³/d zasilające sieć wodociągową o długości 8,8 km.
- Ujęcie wody w Lesiowie o wydajności 867 m³/d zasilające sieć wodociągową o długości 32,9 km.

Zadania planowane

- Ustalenie stref ochronnych dla funkcjonujących ujęć wody.
- Wyposażenie ujęć w Woli Goryńskiej, Mąkosach Starych i Jastrzębi w urządzenia do uzdatniania wody.
- Budowa sieci wodociągowej w sołectwach: Brody – 1,9 km; Bartodzieje – 4,5 km; Wola Goryńska – 1,2 km; Olszowa – 0,6 km; Owadów – 0,5 km; Lesiów – 2,8 km; Kozłów – 2,0 km; Dąbrowa Kozłowska – 1,4 km; Jastrzębia – ok. 1,8 km.

3.4.2.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

Stan istniejący.

Na obszarze gminy systemy kanalizacji sanitarnej nie występują. Lokalny system odbioru i oczyszczania ścieków funkcjonuje jedynie w miejscowości Jastrzębia obsługujące jednostki kubaturowe mieszkalne i produkcyjne dawnych zakładów ZBK oraz Urząd Gminy. Szkołę, Lecznicę zwierząt, Ośrodek zdrowia i obiekty straży pożarnej – 1,1 km kanalizacji z oczyszczalnią ścieków.

Zadania planowane.

- Budowa oczyszczalni ścieków w Jastrzębi o wydajności – 211 m³/d dla sołectw: Jastrzębia (120 m³/d) 5,4 km kanalizacji grawitacyjnej, 5 przepompowni ścieków, 2 km rurociągów tłocznych; Dąbrowa Jastrzębska (16 m³/d) 0,4 km kanalizacji grawitacyjnej, 1 przepompownia, 0,4 km rurociągów tłocznych; Wólki Lesiowskiej (38 m³/d) 2,0 km kanalizacji grawitacyjnej, 2 przepompowni, 1,5 km rurociągów tłocznych; Wojciechowa (36 m³/d) 10,4 km kanalizacji grawitacyjnej, 1 przepompowni, 0,8 km rurociągów tłocznych.
- Budowa oczyszczalni ścieków w Mąkosach Nowych o wydajności 78 m³/d dla sołectw: Mąkosy Nowe (29,5 m³/d) 1,3 km kanalizacji grawitacyjnej; Dąbrowa Jastrzębska (48,98 m³/d) 1,2 km kanalizacji grawitacyjnej, 1 przepompownia, 0,4 km rurociągów tłocznych.
- Budowa oczyszczalni ścieków w Mąkosach Starych o wydajności 72,4 m³/d dla sołectw: Mąkosy Stare (68,4 m³/d) 4,1 km kanalizacji grawitacyjnej, 3 przepompownie, 0,3 km rurociągów tłocznych; Mąkosy Nowe (4 m³/d) 0,6 km kanalizacji grawitacyjnej.
- Budowa oczyszczalni ścieków w Kozłowie o wydajności 115 m³/d dla sołectw: Kozłów (73 m³/d) 4,3 km kanalizacji podciśnieniowej; Dąbrowa Kozłowska (42,5 m³/d) 4,0 km kanalizacji podciśnieniowej.
- Budowa oczyszczalni ścieków w Lesiowie o wydajności m³/d dla Kolonii Lesiów (67 m³/d) 2,8 km kanalizacji grawitacyjnej, 3 przepompownie; Lesiowa (91 m³/d) 3,0 km kanalizacji grawitacyjnej, 3 przepompowni, 0,8 km rurociągów tłocznych.
- Budowa oczyszczalni ścieków dla Owadowa o wydajności 83,6 m³/d, 3,8 km rurociągów kanalizacji grawitacyjnej, 1 przepompownię ścieków, 0,25 km rurociągów tłocznych.
- Budowa oczyszczalni ścieków dla Woli Owadowskiej o wydajności 39 m³/d, 3,5 km kanalizacji grawitacyjnej, 1 przepompowni ścieków, 0,25 km rurociągów tłocznych.
- Budowa oczyszczalni ścieków w Bartodziejach o wydajności 97 m³/d dla sołectw: Bartodzieje (79,80 m³/d) 7,7 km kanalizacji grawitacyjnej, 5 przepompowni, 1,4 km rurociągów tłocznych;

Olszowa (16,7 m³/d) 1,5 km kanalizacji grawitacyjnej, 1 przepompownię ścieków, 0,2 km rurociągów tłocznych.

- Budowa oczyszczalni ścieków w Goryniu o wydajności m³/d dla sołectw: Goryń (30,4 m³/d) 2,4 km kanalizacji podciśnieniowej; Wola Goryńska (32 m³/d), 5,3 km kanalizacji grawitacyjnej, 5 przepompowni ścieków, 1,0 km rurociągów tłocznych.
- Budowa oczyszczalni ścieków dla Wolskiej Dąbrowy o wydajności 14 m³/d, 1,2 km kanalizacji grawitacyjnej, 1 przepompowni ścieków, 0,4 km rurociągów tłocznych.
- Budowa oczyszczalni ścieków dla Brodów o wydajności 15 m³/d 1,2 km kanalizacji grawitacyjnej, 1 przepompowni, 0,3 km rurociągów tłocznych.

3.4.2.3. Gospodarka odpadkami.

Stan istniejący.

Gmina nie dysponuje wysypiskiem komunalnym. Odpadki niesegregowane wywożone są poza obszar gminy.

Zadania planowane.

- Opracowanie i wdrożenie systemu segregacji odpadków w miejscu ich wytwarzania celem zmniejszenia ogólnej masy przeznaczonej do składowania na wysypisku, zwiększanie czynników wpływających dodatnio na ochronę środowiska, zmniejszenia kosztów gospodarki odpadkami.
- Opracowanie i wdrożenie systemu zbiórki i wywozu odpadków.

3.4.2.4. Zaopatrzenie w gaz przewodowy.

Stan istniejący.

Na obszarze gminy brak sieci gazowniczej.

Zadania planowane.

- Zawarcie porozumienia z krajowym dystrybutorem gazu celem określenia warunków (i terminów) doprowadzenia wysokoprężnej sieci gazowniczej i wykonania stacji redukcyjnej gazu w okolicach miejscowości Lesiów (inwestycja dystrybutora gazu).
- Opracowanie (w porozumieniu z dystrybutorem gazu) programu gazyfikacji obszaru gminy na bazie sieci średnioprężnej.
- Opracowanie dokumentacji i realizacja budowy (przy współudziale dystrybutora gazu, Gminy i odbiorców) poszczególnych odcinków sieci.

3.4.2.5. Elektroenergetyka

Stan istniejący.

Na obszarze gminy wszystkie gospodarstwa domowe i rolne oraz jednostki gospodarcze i administracyjne są odbiorcami energii elektrycznej. Pewność zasilania i stan techniczny urządzeń – zadowalające i stabilne.

Zadania planowane.

- Bieżąca konserwacja urządzeń i sieci napowietrznych.
- Budowa stacji transformatorowych i linii SN/NN w miarę narastających potrzeb.
- Modernizacja istniejących sieci poprzez wymianę linii napowietrznych na kablowe.
- Wprowadzanie nowego i modernizacja funkcjonującego oświetlenia miejsc publicznych i dróg na obszarach jednostek osadniczych gminy.

3.4.2.6. Telekomunikacja.

Stan istniejący.

W gminie funkcjonuje centrala telefoniczna o pojemności 976 NN przy 418 abonentach.

Zadania planowane.

- Rozbudowa sieci abonenckiej (głównie w miejscowościach: Dąbrowa Jastrzębska, Mąkosy Stare, Mąkosy Nowe, Lewaszówka, Komorniki) w zależności od wzrastających potrzeb.

3.4.2.7. Wody powierzchniowe – mała retencja.

Funkcjonujące zbiorniki w małej retencji na obszarze gminy.

Nr zlewniowy	Miejscowość	Powierzchnia ha	Pojemność tys. m ³	Przeznaczenie	Stan techniczny
Ra 230	Owadów	0,08	0,60	hodowla ryb, gospodarcze, retencja	średni
Ra 231	Jastrzębia	0,68	7,00	przeciwpowodziowy retencyjny, hodowla ryb	
Ra 232	Dąbrowa Jastrzębska	0,02	0,15	hodowla ryb, gospodarcze, retencja	średni
Ra 234	Bartodzieje	0,16	1,41	przeciwpowodziowy retencyjny	średni
Ra 235	Olszowa	0,02	0,10	hodowla ryb, gospodarcze, retencja	średni
Ra 236	Goryń	1,00	14,00	hodowla ryb, gospodarcze, retencja	średni
Ra 237	Goryń	0,60	7,80	hodowla ryb, gospodarcze, retencja	średni

Zadania planowane

- wykonanie jazu na strumieniu „Leniwa” w okolicach miejscowości Lewaszówka.
- Wykonanie stopnia wodnego na rz. Radomce w okolicach miejscowości Goryń.

3.5. Kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy w dziedzinie komunikacji

3.5.1. Położenie gminy w układzie komunikacyjnym Polski.

Transformacja ustrojowa Polski wyłoniła argument rynkowy dla rozwoju rodzajów transportu. Inercja i wielkość przedsiębiorstw przewozowych opartym o jeden rodzaj transportu np. PKP znalazły się w kłopotach finansowych. Nastąpił rozwój transportu samochodowego jako mobilnego rodzaju transportu. Związana z tym rodzajem transportu przestrzeń drogową, infrastruktura komunikacyjna coraz bardziej odbiega od standardów i oczekiwań użytkowników. Te czynniki gospodarki rynkowej zmuszają władze od centralnych po samorządowe do działań zapobiegawczych, modernizacyjnych jak również planistycznych. Władze różnego szczebla dostrzegające problematykę komunikacyjną przygotowują bazę do analiz i skutków wdrożeń scenariuszy rozwojowych dla jednostek administracyjnych – efektem jest zalecanie opracowania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. To całościowe i interdyscyplinarne opracowanie zagadnień przestrzennych pozwala na prowadzenie racjonalnej polityki rozwoju gminy.

3.5.2. Gmina w układzie lokalnym.

Gmina Jastrzębia, co wynika z opisu części diagnozy i uwarunkowań, położona jest peryferyjnie w stosunku do głównych szlaków komunikacyjnych skutkiem historycznie zlokalizowanego kompleksu leśnego Puszczy Kozienickiej oraz rzeki Radomki.

Opracowanie przyrodnicze i ukształtowanie terenu oraz ukształtowany system dróg limituje i wyznacza kierunki rozwoju komunikacji.

Osnową drogową jest tutaj droga powiatowa nr 34506 (Radom – Głowaczów). Studium sugeruje opracowanie dla tej drogi w porozumieniu z gminami ościennymi koncepcji programowo – przestrzennej. Pozwoli to na właściwe zagospodarowanie terenów przyległych, właściwą lokalizację obiektów kubaturowych dla obsługi komunikacyjnej (motel, stacja paliw, dealer samochodowy itp.) oraz co najważniejsze, pozwoli na korektę geometryczną przebiegu drogi wg:

- dobrej widoczności poziomej i pionowej,
- łągodzenia szlaków poziomych,
- dobrego komponowania w terenie.

Studium nie wypowiada się na temat podstawowych parametrów technicznych drogi takich jak przepustowość, prędkość podróżna czy nośność, gdyż są to domeny projektu technicznego i ZTE. Najważniejsze z punktu widzenia obsługi komunikacyjnej oraz rozwoju przestrzennego jest, aby w planach przestrzennego rozwoju została zawarta przestrzeń do nie zagospodarowywania na nowy ślad drogi nr 34506 w bezpośredniej bliskości i otoczeniu siedziby gminy Jastrzębia.

W nawiązaniu do części III „Studium uwarunkowań rozwojowych” ta rezerwa a potem realizacja pozwala na tworzenie zagospodarowania m. Jastrzębia w układzie ulicznym z walorami typowymi dla miast o nowoczesnym sposobie koegzystencji potrzebnych lokalizacji obiektów kubaturowych i liniowych wzajemnie sobie uciążliwych (szkoła – droga itp.).

Nowa droga lub obwodnica pozwoli na adaptację obecnego fragmentu drogi na wewnętrzną ulicę miejską. Jako, że droga nr 34506 jest powiatową, należy dołożyć starań, aby z tych funduszy została realizowana, co jest dodatkowym argumentem budowy nowego śladu drogi.

Studium nie wylicza niezaprzeczalnych argumentów techniczno – ekonomicznych ściśle drogowych, gdyż to wykaże postulowane opracowanie koncepcji programowo – przestrzennej dla całej drogi 34506.

Bezwzględnie należy zachować liniarną strukturę przestrzenną zagospodarowania Gminy z uwagi na:

- linię przyrodniczą
 - brzeg Puszczy Kozienickiej
 - linia brzegowa rz. Radomki
- kierunek drogi nr 34506
 - równoległość trasy 34417

Ten przestrzenny warunek rozwojowy winien być wytyczną do wszelkiego rodzaju prac projektowych i realizacyjnych dla inwestycji liniowych.

Wszelkie korekty przebiegu dróg, modernizacje oraz lokalizowanie przy nich obiektów kubaturowych winny być przyporządkowane nadrzędnej roli przestrzennego zagospodarowania.

3.5.3. Transport kolejowy.

Jak na wstępie, Studium wypowiada się wstrzeźliwie co do roli transportu kolejowego w rozwoju Gminy. Brak jasnych celów w przekształceniu PKP przez rząd Polski dodatkowo utrudnia określenie roli tego rodzaju transportu w znaczeniu gminnym. Na powtórzenie (za Diagnozą Stanu) i podkreślenia należy zwrócić uwagę decydentom lokalnym o włączeniu się w prace przedprojektowe tworzenia Strefy Przemysłowej Elektrociepłownia Radom, co może mieć wpływ na rynek pracy w Gminie.

3.5.4. Transport indywidualny – ruch rowerowy.

Na podstawie badań rozkładu ruchu oraz wielkości strefy zurbanizowanej m. Radomia można stwierdzić, co zresztą postuluje się w „Studium.... Radomia” iż samo miasto jest idealne wręcz do kreowania podróży rowerowej.

Inną sprawą jest kompletny brak przygotowania w infrastrukturę ścieżek rowerowych. Idąc dalej tj. urządzając otoczenie Radomia autorzy wyznaczyli system ścieżek rowerowych jako postulat i wytyczne projektowe dla tzw.. aglomeracji Radomia.

W tym względzie typuje się dwa systemy ścieżek rowerowych:

- dla potrzeb codziennych tzw. gospodarczych (praca, handel, dom – sąsiad)
- dla potrzeb rekreacyjnych – system połączony z terenami zielonymi i zamieszkałymi.

Na planszy komunikacji wyznaczono postulowane ślady łączenia ścieżek a intencją autorską jest by projektanci i władze lokalne je uwzględniły w planach rozwojowych.

3.5.5. Komunikacja pasażerska.

Indywidualny transport samochodowy, tak dynamicznie rozwijający się, jest niewątpliwie konkurencją dla transportu publicznego pasażerskiego. Istota decyzyjności i afirmacja wolności jako wykładnia istoty indywidualnego transportu nie ma alternatywy dla jakiegokolwiek innego transportu. Dostrzeganie problemu przez władze samorządowe musi być adekwatne do rangi znaczeniowej gminy w gospodarce ponadlokalnej a nie być postulatem planistycznym.

3.5.6. Hierarchia układu komunikacyjnego gminy.

Studium wyróżnia podziałem klasy dróg drogi mające charakter rozwoju przestrzennego i gospodarczego. Podkreśla się znaczenie drogi 34506 jak podstawowego ciągu drogowego oraz alternatywnego ciągu 34417 z przedłużeniem na ciąg 34420.

Parametry i właściwą hierarchię podaje się w tabeli.

4. INSTRUMENTALIZACJA WDRAŻANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY JASTRZĘBIA W „STUDIUM”.

1. Podstawowymi środkami polityki przestrzennej gminy są decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawane na podstawie planów miejscowych, stanowiących przepisy miejscowego prawa. Decyzja jest nieważna jeżeli jest sprzeczna z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W przypadku gminy Jastrzębia Zarząd Gminy (jako organ właściwy w sprawie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) jest zobowiązany do badania spójności rozwiązań każdego projektu planu miejscowego (zgodnie z procedurą określoną w cytowanej ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym) z polityką przestrzenną określoną w „Studium”.
2. Zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego może być sporządzany dla obszaru całej gminy, jej części, zespołu gmin lub jego części. W przypadku gminy Jastrzębia funkcjonuje jeden plan miejscowy jako plan ogólny zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całej gminy Jastrzębia. Sytuację prawną w/w planu przedstawiono w cz. III „Uwarunkowania rozwoju gminy Jastrzębia” str. 39 pkt. 7,0
3. Zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym studium wskazać winno obszary objęte obowiązkiem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Na obszarze gminy Jastrzębia:
 - nie występują obszary, dla których sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych,
 - nie wskazuje się obszarów do obowiązkowego sporządzenia planów ze względu na istniejące uwarunkowania
4. Obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania może być niezbędne na podstawie przepisów szczególnych to: wszystkie tereny wskazane w niniejszym studium pod nowe zainwestowanie, a nie posiadające tzw. zgody rolnej, oraz w przypadkach, gdy istniejące podziały nieruchomości rolnych nie dają się wprost wykorzystać do prawidłowego kształtowania zabudowy a zagospodarowanie może nastąpić jedynie poprzez procedurę scalenia nieruchomości i ponownego podziału terenu na działki budowlane (dział III, rozdz. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami). Szczegółowe warunki scalania i podziału określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Reasumując, plany miejscowe powinny być sporządzane w dwóch przypadkach:
 - potrzeby zmiany funkcji terenów rolnych lub leśnych na cele nierolne i nieleśne,
 - z powodu konieczności określenia zasad scalania i podziału nieruchomości na danym obszarze.
5. Stosownie do przepisu art. 53 ustawy z dnia 4 lutego 1994r prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27 poz. 96 z późniejszymi zmianami) dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który powinien zapewnić integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:
 - wykonania uprawnień określonych w koresji,
 - zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego,
 - ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.Koszty sporządzenia projektu planu ponosi przedsiębiorca. Jeżeli w ocenie wpływu wydobywania kopalin na środowisko przedstawionej wraz z wnioskiem o koncesję, nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko, organ wydający koncesję może zwolnić ubiegającego się o koncesję od sporządzenia planu miejscowego dla terenu górniczego, utworzonego w związku z wydobywaniem kopalin pospolitych.
6. Stosownie do przepisu art. 34 ustawy z dnia 16 października 1991r o ochronie przyrody (Dz. U. 114 poz. 492 z późniejszymi zmianami) dla obszarów poddawanych ochronie przez Radę Gminy jak np. wyznaczenie:
 - Obszaru Chronionego Krajobrazu
 - Zespołu Przyrodniczo Krajobrazowego

Jeśli Wojewoda nie wprowadził tych form, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo. Studium postuluje utworzenie w/w obszarów ochronnych jako wniosek o ich uznanie przez Wojewodę Mazowieckiego.

7. Stosownie do artykułu 13 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity 1999r Dz. U. Nr 15 poz. 139 z późniejszymi zmianami) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo, gdy:
- na obszarze gminy przygotowana jest realizacja zadania rządowego, albo zadania samorządu województwa,
 - przewidywana jest realizacja lokalnego celu publicznego, z wyjątkiem zadań związanych z budową urządzeń infrastruktury technicznej w granicach pasa drogowego.

W związku z powyższym plany związane z realizacją celów publicznych sporządzane być muszą po:

- sporządzeniu programów zadań rządowych lub zadań samorządu województwa i negocjacji z gminą warunków wprowadzenia ich do planu miejscowego,
- zaistnieniu możliwości realizacji lokalnego celu publicznego, w szczególności związanego z koniecznością wywłaszczenia nieruchomości.

„Studium” wskazuje jedynie tereny, dla których należałoby opracować miejscowy plan ze względu na ważność obszaru w procesie rozwoju gospodarczego gminy. Są to w szczególności:

- a) Strefa zabudowy centrum ośrodka gminnego w Jastrzębi wraz z proj. Obwodnicy.
- b) Tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i zabudowa letniskowa w Goryniu.
- c) Strefa zabudowy mieszkaniowo usługowej i letniskowej w Bartodziejach.
- d) Tereny zabudowy letniskowej nie posiadające zgody rolnej.
- e) Tereny rozwojowe wyznaczone w strefie I aktywizacji gospodarczej.

5. USTALENIA „STUDIUM” DLA POSZCZEGÓLNYCH STREF WYRÓŻNIONYCH W POLITYCE PRZESTRZENNEJ GMINY.

5.1. STREFA I „Przyrodnicza klimatyczno-krajobrazowa.

OBSZAR Węzłowy Puszczy Kozienickiej i Doliny Rzeki Radomki.

1. Strefę I stanowią obszary:

I A – Obszar o najwyższych wartościach przyrodniczych:

- Dolina Rzeki Radomki
- Fragment Doliny Rzeki Pacynki
- Lasy Puszczy Kozienickiej do włączenia w kompleks Kozienickiego Parku Krajobrazowego.

I B – Obszar „Rolno Osadniczy”

(fragmenty sołectw: Kozłów, Dąbrowa Kozłowska, Wólka Lesiowska, Jastrzębia, Dąbrowa Jastrzębska, Mąkosy Nowe i Mąkosy Stare, Lewaszówka)

5.1.1. STREFA I A

Kierunki zagospodarowania przestrzennego w podstawowych obszarach funkcjonalnych strefy:

TERENY OTWARTE

W ich zakres wchodzi:

- obszary łąkowo-leśne, lasy, zadrzewienia, tereny źródliskowe, korytarze, ciągi ekologiczne rzek i cieków, tereny wód powierzchniowych, tereny przewidziane do zalesień itp.
- obszary gruntów rolnych.

1. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

– obszarów łąkowo-leśnych, lasów, zadrzewień, terenów źródliskowych, korytarzy, ciągów ekologicznych rzek i cieków, wód powierzchniowych i terenów przewidzianych do zalesień:

- a) ścisłej ochronie podlegają: przyrodnicza struktura zieleni wysokiej, średniej, niskiej, rzek i cieków wodnych, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system korytarzy i ciągów ekologicznych, ostoi dla zwierząt i roślin, ich ochrony i odtwarzania zasobów,
- b) istniejące lasy i skupiska zadrzewień należy traktować jako lasy ochronne, przeciwoerozyjne i stały element krajobrazowy,
- c) gospodarka leśna, w tym pozyskiwanie drewna, w rozmiarach ograniczonych do minimum, powinno odbywać się w parze z odnawianiem drzewostanu, zgodnym z gatunkowymi cechami siedliska,
- d) na terenach o niskiej klasie bonitacyjnej gleb możliwe jest prowadzenie zalesień (w pierwszej kolejności zgodnie z opracowanym programem zalesień). Proponuje się także zalesianie, zadrzewianie bądź zakrzewianie zwłaszcza stromych stoków dolinnych, terenów zagrożonych osuwiskami lub erozją, terenów źródliskowych oraz otoczenia cieków. Lasy Puszczy Kozienickiej na terenie gminy należy włączyć do K.P.K.,
- e) należy stosować wyłącznie biologiczną obudowę rzek i cieków, a w przypadku ich regulacji unikania prostowania i skracania koryta, zabezpieczenie koryt przed erozją przez „zabudowę” roślinnością najniższych terenów,

- f) tereny nieleśne powinny być wyłączone z gospodarki polowej – ornej i wykorzystane jako użytki zielone do celów gospodarki hodowlanej (łąki i pastwiska),
 - g) w ciągach dolin rzek i cieków wodnych dopuszcza się tworzenie małych „oczek wodnych” i zbiorników otwartych dla celów retencyjnych i hodowlanych,
 - h) tereny mogą być wykorzystane dla turystyki penetracyjnej i wypoczynku ruchowego przy zachowaniu następujących zasad:
 - ruch turystyczny pieszy może się odbywać po wyznaczonych lub istniejących ścieżkach z dopuszczeniem swobodnej penetracji terenu
 - ruch turystyczny rowerowy winien się odbywać po wyznaczonych szlakach w tym śródleśnych,
 - dopuszcza się urządzenie punktów widokowych, miejsc odpoczynku i biwakowania,
 - i) wyklucza się wykorzystanie obszarów dla nowych funkcji osadniczych. W istniejących siedliskach zabudowy zagrodowej dopuszcza się:
 - wymianę i modernizację zabudowy
 - przebudowę istniejących obiektów dla potrzeb agroturystyki z ukierunkowaniem na podniesienie walorów architektonicznych zabudowy i eliminację cech dysharmonizujących w krajobrazie
 - budowy elementów infrastruktury technicznej z dopuszczeniem lokalnych rozwiązań w zakresie zaopatrzenia w wodę odprowadzania i oczyszczania ścieków,
 - j) postuluje się utrzymanie, przebudowę i doskonalenie istniejących tras komunikacyjnych, w tym budowę parkingów dla celów turystycznych,
 - k) rozwój urządzeń związanych z turystyką, wypoczynkiem i sportem a także niezbędnych urządzeń w zakresie gospodarki rolnej i leśnej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej warunkuje się spełnieniem wymogów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, zróżnicowanego w zależności od położenia i cech poszczególnych fragmentów terenu.
2. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego
- obszarów gruntów rolnych:
 - a) ochronie podlegają rolnicze przestrzenie produkcyjne oraz przyrodnicze i kulturowe i krajobrazowe wartości terenu,
 - b) ustala się wykorzystanie terenów na cele produkcji rolniczej ze znaczącym udziałem gospodarki hodowlanej o kierunku ekologicznym, średniointensywnym,
 - c) postuluje się ochronę obszaru rolnego przed nieuzasadnionymi podziałami geodezyjnymi i dążenie do scalania gruntów, co sprzyjać będzie podnoszeniu efektywności gospodarowania,
 - d) postuluje się całkowitą ochronę obszaru rolnego przed rozpraszaniem zabudowy poza obszary istniejącego i projektowanego zainwestowania,
 - e) dopuszcza się wykorzystanie terenów na cele turystyki i wypoczynku jako terenów spacerowych i wycieczkowych po istniejących szlakach,
 - f) wskazuje się teren położony w Goryniu nad rzeką Radomką jako szczególnie atrakcyjny do zagospodarowania dla potrzeb wypoczynku i rekreacji. Podobnie w Kozłowie (rejon młyna) i Dąbrowie Kozłowskiej nad rzeką Pacynką,
 - g) ustala się utrzymanie istniejących ciągów komunikacyjnych i ciągów infrastruktury technicznej w obszarach rolnych z dopuszczeniem ich uzupełnień w niezbędnym zakresie,
 - h) rozwój urządzeń związanych z turystyką, wypoczynkiem i sportem, a także niezbędnych urządzeń w zakresie gospodarki rolnej i leśnej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej warunkuje się spełnieniem wymogów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, zróżnicowanego w zależności od położenia i cech poszczególnych fragmentów terenu.

TERENY OSADNICZE

Tereny osadnicze strefy stanowią

- zabudowa istniejąca i projektowana, zwarta i rozproszona na terenach otwartych, dolinnych i rolnych strefy.

1. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego terenów osadniczych:

- a) utrzymanie istniejącej zabudowy osadniczej ze szczególnym uwzględnieniem jej wartości kulturowych przy zachowaniu następujących zasad:
 - istniejące zainwestowanie, w zależności od potrzeb, może być poddawane przebudowie, rozbudowie, uzupełnianiu, a także wymianie oraz wyposażane w niezbędne elementy infrastruktury technicznej w celu podniesienia stanu sanitarnego zabudowy z dopuszczeniem lokalnych rozwiązań w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę,
 - dopuszcza się zmianę dotychczasowej funkcji zabudowy na funkcje usługowe pod warunkiem zachowania braku uciążliwości dla otoczenia i środowiska,
 - zaleca się osłanianie istniejącej zabudowy, zwłaszcza dysharmonizującej w krajobrazie, zielenią oraz eliminowanie elementów agresywnych w krajobrazie w drodze ich przebudowy, zmian kolorystyki itp.,
- b) nową zabudowę osadniczą dopuszcza się w enklawach zabudowy istniejącej, w granicach terenów zabudowy wskazanych na rys. „studium – kierunki” np.: w rejonie młyna na rz. Pacynce we wsi Kozłów,
- c) ustala się funkcje dopuszczalne w granicach terenów zabudowy: mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa, agroturystyczna, usługowa całkowicie nieuciążliwa dla otoczenia i środowiska.

5.1.2. STREFA I B

Kierunki zagospodarowania przestrzennego w podstawowych obszarach funkcjonalnych strefy:

TERENY OTWARTE

W ich zakres wchodzi:

- obszary łąkowo-leśne, lasy, zadrzewienia, tereny źródliskowe, korytarze i ciągi ekologiczne rzek i cieków, wód powierzchniowych, tereny przewidziane do zalesień,
- obszary gruntów rolnych.

1. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- obszarów łąkowo-leśnych, lasów i zadrzewień, terenów źródliskowych, korytarzy i ciągów ekologicznych, rzek i cieków wód powierzchniowych i terenów przewidzianych do zalesień,
 - a) ścisłej ochronie podlega przyrodnicza struktura zieleni wysokiej, średniej i niskiej rzek i cieków wodnych w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system korytarzy i ciągów ekologicznych, ostoi dla zwierząt i roślin ich ochrony i odtwarzania zasobów,
 - b) tereny mogą być wykorzystane dla turystyki penetracyjnej i wypoczynku ruchowego przy zachowaniu następujących zasad:
 - ruch turystyczny rowerowy i pieszy może się odbywać po wyznaczonych szlakach i istniejących ścieżkach w tym śródleśnych z dopuszczeniem swobodnej penetracji terenu,
 - c) postuluje się utrzymanie, przebudowę i doskonalenie istniejących tras komunikacyjnych,
 - d) rozwój niezbędnych urządzeń w zakresie gospodarki rolnej i leśnej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej warunkuje się spełnieniem wymogów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, zróżnicowanego w zależności od położenia i cech poszczególnych fragmentów terenu,
 - e) pozostałe ustalenia dla obszarów określonych w pkt. w brzmieniu jak dla strefy I A – tereny otwarte pkt.1 w literach b,c,d,e,f,g,i.

2. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego
 - obszary gruntów rolnych
 - a) ochronie podlegają rolnicze przestrzenie produkcyjne, oraz przyrodnicze kulturowe i krajobrazowe wartości terenu,
 - b) pozostałe ustalenia dla obszarów określonych w pkt. 2 brzmią jak dla terenów otwartych strefy I A pkt. 2 lit.: b,c,d,e,g,h.

TERENY OSADNICZE

Tereny osadnicze w rozumieniu niniejszego studium stanowią:

- tereny istniejącego i uzupełniającego zainwestowania wiejskiego wsi sołeckich: Kozłów, Dąbrowa Kozłowska, Wólka Lesiowska, Dąbrowa Jastrzębska, Mąkosy Stare i Nowe, Lewaszówka oraz wsi gminnej Jastrzębia,
- tereny istniejącej i projektowanej zabudowy lotniskowej w Jastrzębi, Dąbrowia Jastrzębskiej i Dąbrowie Kozłowskiej.

1. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego terenów istniejącego i uzupełniającego zainwestowania wiejskiego:

Wieś gminna Jastrzębia

- a) przewiduje się wzmocnienie i ugruntowanie funkcji wsi gminnej Jastrzębia jako ośrodka koncentracji:
 - administracji
 - życia gospodarczego
 - strefy usług
 - mieszkalnictwa
 - działalności gospodarczej
- b) istniejące zainwestowanie w zależności od potrzeb może być poddawane przebudowie, rozbudowie, uzupełnieniom, a także wymianie, przy spełnieniu wymogów dotyczących poprawności usytuowania,
- c) wskazana jest koncentracja zabudowy usługowej o wyższym standardzie w centrum Jastrzębi, co wymaga uporządkowania przestrzennego istniejącej zabudowy i przygotowania nowych terenów pod nowe funkcje usługowe,
- d) wskazuje się obszar centrum wsi Jastrzębia jako teren do objęcia opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w celu wprowadzenia ładu przestrzennego i stworzenia nowych możliwości inwestycyjnym w ośrodku gminnym oraz podniesienia rangi Jastrzębi jako wizytówki gminy,
- e) proponuje się rezerwację terenu pod obwodnicę wsi gminnej,
- f) nową zabudowę mieszkaniową, zagrodową, usługową należy realizować w enklawach istniejącej zabudowy wsi poza obszarem centrum, na obszarach wskazanych w Studium.

Zabudowa w pozostałych wsiach sołeckich w obrębie strefy.

- a) wskazuje się tereny zabudowy wsi pozostałych w strefie wraz z Jastrzębią jako potencjalne rejony rozwoju budownictwa agroturystycznego,
- b) istniejąca zabudowa, w zależności od potrzeb może być poddawana przebudowie, rozbudowie, uzupełnieniu, a także wymianie,
- c) wskazuje się na prowadzenie działań w kierunku zakazu rozpraszania zabudowy poza wyznaczone tereny w studium. Wyjątek stanowią:
 - lokalizacje większych specjalistycznych gospodarstw rolnych z odpowiednim zapleczem gruntów rolnych,
 - lokalizacje związane z urządzeniami rekreacyjno – sportowymi i obiektami obsługi funkcji agroturystycznych np.: pola golfowe, boiska sportowe, ścieżki zdrowia, tory sportowe, stadniny koni i obiekty towarzyszące, pod warunkiem zachowania wszelkich wymogów ochronnych dla środowiska i samowystarczalności w zakresie wyposażenia w

infrastrukturę techniczną i obsługę komunikacyjną. Lokalizacje o funkcjach pozarolniczych wymagać będą zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, co wiąże się z opracowaniem odpowiedniego dokumentu planistycznego.

- d) kształtowanie nowej zabudowy należy prowadzić w kierunku harmonijnego wkomponowania jej w otoczenie i wiejski krajobraz.

Tereny istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowo – letniskowej.

- a) są to tereny istniejącej i projektowanej zabudowy letniskowej w sołectwach Jastrzębia, Dąbrowa Jastrzębska, Dąbrowa Kozłowska,
- b) realizacja w/w budownictwa wymaga uporządkowania terenów już zabudowanych oraz opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i uzyskania zgód odpowiednich organów adm. państwowej na wyłączenie gruntów rolnych i leśnych na cele inwestycji nierolnych i nieleśnych.

Zasady zagospodarowania określone zostaną przez w/w plany ze szczególnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska.

5.2. STREFA II – „OSADNICZO ROLNA – Obszar Północny”.

Obejmuje północne fragmenty sołectw: Bartodzieje, Olszowa, Goryń oraz w całości sołectwa: Wolska Dąbrowa, Wola Goryńska i Brody.

5.2.1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego w podstawowych obszarach funkcjonalnych strefy.

TERENY OTWARTE

W ich zakres wchodzi:

- obszary gruntów rolnych
- obszary leśne, przewidziane do zalesień, zadrzewień, zadrzewione, łąkowe, źródłiskowe, ciągi ekologiczne rzeczek i cieków.

1. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego

- obszarów gruntów rolnych.

W obszarze wyznaczonej strefy II występują grunty rolne o średniej przydatności dla produkcji rolnej. W dużej części słabe grunty rolnicze objęte zostały programem zalesień. Część terenów rolnych w rejonach osadniczych sołectw przeznacza się dla funkcji osadniczych, usługowych, gospodarczych pozarolniczych. Zmiana ich rolniczego przeznaczenia (dotyczy to przede wszystkim gleb klas IV i wyżej pochodzenia mineralnego) wymagać będzie każdorazowo opracowania odpowiedniego dokumentu planistycznego. Może to następować etapowo i w miarę występujących potrzeb. Do tego czasu grunty rolne winny być poddane:

- a) ochronie jako rolnicza przestrzeń produkcyjna a zwłaszcza jej walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe,
- b) wykorzystanie terenów na cele produkcji rolnej o kierunku średniointensywnym (hodowla bydła i trzody chlewnej),
- c) ochrona przed rozdrobnieniem, nieuzasadnionymi podziałami i wyłączaniem z rolniczego użytkowania,
- d) procesom scaleniowym sprzyjającym podnoszeniu efektywności gospodarowania,
- e) całkowitej ochronie przed rozpraszaniem zabudowy poza obszary istniejącego i projektowanego zainwestowania,
- f) dopuszczalnym realizacjom obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, a także rozbudowie i budowie ciągów dróg komunikacji lokalnej i ponadlokalnej.

2. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego

- obszarów leśnych, przewidzianych do zalesień, zadrzewionych, łąkowych źródłiskowych, ciągów dolin wzdłuż rzek i cieków.

- a) pełnej ochronie podlega przyrodnicza struktura zieleni wysokiej i niskiej cieków wodnych i rzek, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system węzłów i ciągów ekologicznych ostoi dla zwierząt i roślin, ich ochrony i odtwarzania zasobów,
- b) wszelkie skupiska leśne, zadrzewienia w tym park podworski w Bartodziejach należy traktować jako zieleń i lasy ochronne, oraz jako stały element krajobrazowy,
- c) gospodarka leśna, w tym pozyskiwanie drewna w rozmiarach dopuszczalnych, winna odbywać się w parze z odnawianiem drzewostanu, zgodnym z gatunkowymi cechami siedliska,
- d) należy sukcesywnie prowadzić proces zalesień zgodnie z opracowanym programem zalesień wprowadzając do niego konieczne korekty,
- e) obudowa istniejących koryt rzek i cieków wodnych winna mieć charakter biologiczny,
- f) tereny leśne i dolinne mogą być wykorzystywane dla ruchu turystycznego pieszo-rowerowego po istniejących ścieżkach,
- g) wyklucza się wykorzystanie obszaru dla funkcji osadniczych,
- h) tereny nieleśne w zadrzewionych ciągach dolin wzdłuż cieków wodnych, powinny być wyłączone z gospodarki polowej – ornej i wykorzystane jako użytki zielone,
- i) wyklucza się wykorzystanie ciągów dolin i użytków zielonych wzdłuż cieków dla funkcji osadniczych. W istniejących enklawach zabudowy dopuszcza się:
 - uzupełnienie zabudowy,
 - przebudowę obiektów istniejących głównie dla funkcji rolnej oraz agroturystyki,
 - budowę elementów infrastruktury technicznej z dopuszczeniem lokalnych rozwiązań w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia i oczyszczania ścieków,
- j) utrzymanie, przebudowę i doskonalenie istniejących tras komunikacyjnych.

TERENY OSADNICZE

Tereny osadnicze w rozumieniu niniejszego studium w strefie II stanowią:

- tereny istniejącego zainwestowania wiejskiego wsi sołeckich:
 - Bartodzieje i Goryń jako dwa ośrodki rozwoju, pomocnicze dla wsi gminnej
 - Olszowa, Wolska Dąbrowa, Wola Goryńska
- tereny projektowanej nowej zabudowy osadniczej: mieszkaniowej, zagrodowej, letniskowej i usługowej we wsiach jak wyżej.

1. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- terenów istniejącego zainwestowania wiejskiego:
- a) w przeważającej części tereny te stanowią obszary istniejącej zabudowy wsi sołeckich w formie zwartej zabudowy i rozproszonej. W ich obrębie położone są tereny niezabudowane, stanowiące rezerwę inwestycyjną. Przeznacza się je na:
 - powstawanie nowych siedlisk rolników jak i osób działających w sferze usług, administracji itp.,
 - realizację usług ze sfery handlu, rzemiosła, kultury, oświaty itp.,
 - realizację obiektów obsługi rolnictwa, przetwórstwa rolno – spożywczego i przechowywania, pod warunkiem spełnienia wymogów o ograniczeniu uciążliwości dla otaczającej zabudowy i środowiska naturalnego,
 - realizację obiektów obsługi motoryzacji w tym napraw bieżących i głównych, pod warunkiem eliminacji całkowicie ich uciążliwości jw.,
- b) istniejąca zabudowa w kompleksach zwartych i rozproszonych może być poddawana przebudowie, rozbudowie, uzupełnieniom, a także wymianie, przy spełnieniu wymogów dotyczących jej usytuowania w zależności od położenia w stosunku do dróg, otaczającej zabudowy, istniejącej zieleni, cieków wodnych, infrastruktury technicznej itp.,
- c) przyjmuje się naczelną zasadę przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy poza tereny już zainwestowane i wskazane w studium do dalszej zabudowy.

2. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego
 - terenów projektowanej nowej zabudowy osadniczej
- a) wyznacza się w studium tereny rozwojowe funkcji osadniczych przede wszystkim jako;
 - zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej o niskiej intensywności zabudowy w miejscowości Bartodzieje oraz wzdłuż drogi Bartodzieje – Olszowa – Goryń z dopuszczeniem usług nieuciążliwych,
 - zabudowy mieszkaniowo – letniskowej w Goryniu nad rz. Radomką,
 - zabudowy letniskowej w Bartodziejach,
 - zabudowy usługowej w Woli Goryńskiej,
- b) głównymi uwarunkowaniami realizacji w/w zabudowy są
 - opracowanie odpowiedniego dokumentu planistycznego,
 - uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenach przyległej istniejącej zabudowy i sukcesywne jej planowanie i budowa dla nowych terenów,
- c) zasady zagospodarowania określone zostaną w planach miejscowych ze szczególnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska.

5.3. STREFA III – „PODMIEJSKA”

Jest to obszar aktywizacji gospodarczej – osadniczo-rolniczy. Obejmuje on fragmenty sołectw: Lesiów, Owadów i Wola Owadowska.

5.3.1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego w podstawowych obszarach funkcjonalnych strefy.

TERENY OTWARTE

W ich zakres wchodzi:

- obszary gruntów rolnych
- obszary leśne, przewidziane do zalesień, zadrzewione, łąkowe, źródłiskowe, ciągi dolin wzdłuż rzek i cieków.

1. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:
 - obszarów gruntów rolnych

Na obszarze wyznaczonej strefy III występują grunty rolne o średniej przydatności dla rolnictwa. Gleby najsłabsze objęte zostały programem zalesień. Część terenów rolnych w rejonach osadniczych sołectw przeznacza się dla funkcji osadniczych, usługowych, produkcyjno-gospodarczych, pozarolniczych. Każdorazowo przed ich zabudową należy sporządzić odpowiedni dokument planistyczny. Główny kierunek produkcji rolnej to średniointensywna gospodarka rolna.

- a) na obszarach gruntów rolnych strefy III ustalenia brzmią jak w strefie II dla obszarów gruntów rolnych pkt. 1.
2. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego
 - lasów, zadrzewień, terenów do zalesień, łąk, źródlisk, ciągów dolin rzek i cieków:
- a) najwyższej ochronie podlegać winny tereny wskazane w studium jako:
 - użytek ekologiczny
 - torfowiska
 - stanowiska archeologiczne
 - okazy drzew będące Pomnikami Przyrody kwalifikujące się do objęcia ochroną prawną
 - obszary położone w południowej części gminy, jako teren najwyższej ochrony ONO,
- b) pozostałe ustalenia na w/wym obszarze strefy jak w strefie II obszarów otwartych pkt. 2 lit. a,c,d,e,f,g,h,i,j.

TERENY OSADNICZE

Tereny osadnicze w rozumieniu niniejszego studium stanowią:

-
- tereny istniejącego zainwestowania wiejskiego wsi sołeckich: Lesiów, Owadów i Wola Owadowska
 - tereny projektowanej nowej zabudowy osadniczej mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej i nowych działalności gospodarczych, rzemiosła itp.
1. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego
 - terenów istniejącego zainwestowania wiejskiego
 - a) na w/w terenach ustalenia brzmią jak w strefie II pkt. 1 lit. a,b,c.
 2. Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego
 - terenów projektowanej zabudowy osadniczej mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej
 - a) wyznacza się w studium nowe tereny rozwojowe funkcji osadniczych przede wszystkim jako:
 - zabudowy mieszkaniowej, jednorodzinnej i zagrodowej o niskiej intensywności zabudowy w Lesiowie wzdłuż drogi powiatowej z Radomia do Jastrzębi
 - zabudowy mieszkaniowej w Wojciechowie i Woli Owadowskiej
 - nowej zabudowy mieszkaniowej w Owadowie
 - zabudowy produkcyjno – gospodarczej i rzemieślniczej w Lesiowie na wyodrębnionych obszarach
 - b) realizacja w/w zainwestowania wymagać będzie opracowania odpowiedniego dokumentu planistycznego, który określi szczegółowe zasady zagospodarowania ze szczególnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska.

Załączniki graficzne do niniejszego opracowania:

Plansze – mapy – skala 1 : 10 000

Nr 1 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – polityka przestrzenna

Nr 2 Kierunki zagospodarowania przestrzennego – infrastruktura techniczna
i komunikacja.

OPRACOWANIE

Miejska Pracownia Urbanistyczna w Radomiu
Dyrektor – mgr inż. arch. Bronisław Elżanowski

ZESPÓŁ PROJEKTOWY

Główny projektant:

mgr inż. arch. Irena Kostecka

- koordynacja

- zagadnienia:

- funkcjonalno-przestrzenne

PROJEKTANCI:

mgr inż. arch. Bronisław Elżanowski

-zagadnienia przestrzenne

mgr inż. arch. Konrad Brejtkop

- środowisko kulturowe i krajobrazowe

mgr Anna Traczyk-Serewiś

- zagadnienia społeczno-gospodarcze,
demografia

mgr inż. Jacek Słupek

- środowisko przyrodnicze

mgr Eliza Wojszko

- rolnictwo i gospodarka żywnościowa

mgr inż. Jerzy Ninard

- infrastruktura techniczna

mgr inż. Władysław Król

- komunikacja i transport

mgr inż. Rafał Adamczyk

Współpraca:

mgr inż. Krzysztof Ząbek

asystent projektanta: Jakub Kostecki

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	6
1.1. Podstawy analizy uwarunkowań.....	6
2. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE.	7
2.1. Demografia.	7
3. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY W REGIONIE.....	8
3.1. Powiązania zewnętrzne komunikacyjne.....	8
3.1.1. Komunikacja kołowa.....	8
3.1.2. Komunikacja kolejowa.....	8
3.2. Rolnictwo wiodąca funkcja.....	8
3.2.1. Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	8
3.2.2. Ograniczenia (zagrożenia, problemy).....	9
3.2.3. Uwarunkowania wynikające ze stanu istniejącego.....	10
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU I OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	11
4.1. Wstęp.....	11
4.2. Uwarunkowania wynikające z warunków abiotycznych.....	11
4.2.1. Uwarunkowania geomorfologiczne.....	11
4.2.2. Uwarunkowania klimatyczne.....	11
4.2.3. Uwarunkowania glebowe.....	12
4.2.4. Uwarunkowania hydrogeologiczne.....	12
4.2.5. Uwarunkowania hydrograficzne.....	13
4.3. Uwarunkowania wynikające z występującego potencjału biotycznego.....	13
4.3.1. Szata roślinna.....	13
4.3.2. Fauna.....	14
4.4. Ochrona przyrody.....	14
4.4.1. Obiekty prawnie chronione.....	14
4.4.2. Obiekty i obszary o wysokich wartościach przyrodniczych.....	14
4.4.3. Projektowane ciągi powiązań.....	16
4.4.4. Opis obiektów cennych przyrodniczo i kwalifikujących się do objęcia ochroną.....	16
4.4.4.1. Poszerzenie Kozienickiego Parku Krajobrazowego.....	16
4.4.4.2. Obszar krajobrazu chronionego Dolina rzeki Radomki.....	18
4.4.4.3. Zespół przyrodniczo – krajobrazowy – Dolina Pacynki.....	18
4.4.4.4. Użytki ekologiczne.....	19
4.4.4.5. Drzewa kwalifikujące się do objęcia ochroną w formie pomników przyrody.....	20
4.5. Wskazania wynikające z uwarunkowań przyrodniczych.....	21
4.6. Podsumowanie.....	22
4.7. Wnioski.....	22
4.8. Obszary poboru kopalin surowców mineralnych.....	23
4.9. Zagrożenia środowiska.....	23
4.9.1. Zanieczyszczenie wód.....	24
4.9.1.1. Wody powierzchniowe.....	24
4.9.1.2. Deficyt wód powierzchniowych.....	24
4.9.1.3. Wody podziemne.....	24
4.9.2. Skutki oddziaływania funkcjonujących systemów melioracyjnych zagrożenia powodziowe.....	25
4.9.3. Zanieczyszczenia powietrza.....	25
4.9.4. Konflikty funkcjonalne.....	25
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH I	

KRAJOBRAZOWYCH.....	27
5.1. Ocena istniejących uwarunkowań. Otwarty krajobraz naturalny i otwarty krajobraz rolniczy	27
5.2. Główne elementy i obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie gminy Jastrzębia	27
5.3. Wnioski dot. uwarunkowań wynikających z ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych	28
6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW.....	30
6.1. Zainwestowanie mieszkaniowe i letniskowe	30
6.1.1. Zasoby mieszkaniowe – stan istniejący i program	30
6.1.2. Budownictwo letniskowe – szanse rozwoju	30
6.2. Strefa społeczna, gospodarcza i pozarolnicza.....	31
6.3. Infrastruktura inżynierska	33
6.3.1. Wstęp.....	33
6.3.2. Prognoza i zapotrzebowanie na zaopatrzenie Gminy w niezbędne sieci i urządzenia infrastruktury inżynierskiej	33
6.3.2.1. Ocena możliwości zaopatrzenia gminy w wodę na okres kierunkowy	33
6.3.2.2. Ocena możliwości odprowadzenia i oczyszczenia ścieków bytowo – gospodarczych	34
6.3.2.3. Gospodarka odpadkami.....	34
6.3.2.4. Ocena możliwości zaopatrzenia obszaru gminy w gaz zmienny przewodowy.....	35
6.3.2.5. Ocena możliwości zaopatrzenia gminy na okres kierunkowy w energię elektryczną	36
6.3.2.6. Ocena możliwości rozwoju łączności telekomunikacyjnej.....	36
6.3.3. Uwarunkowania rozwoju.....	36
6.3.4. Ograniczenia.....	37
6.4. Komunikacja.....	37
6.4.1. Układ komunikacyjny.....	37
6.4.2. Komunikacja kolejowa	37
6.4.3. Komunikacja samochodowa.....	37
7. UWARUNKOWANIA PRAWNE WYNIKAJĄCE Z PRZESĄDZEŃ PLANISTYCZNYCH.....	39

SPIS MAP

1.0.WPROWADZENIE.

1.1. Podstawy analizy uwarunkowań.

Podstawowym elementem rozwoju każdej wspólnoty samorządowej jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego, zharmonizowanego ze środowiskiem przyrodniczym.

Dla określenia możliwości realizacji tego celu w gminie Jastrzębia przede wszystkim konieczne było rozpoznanie występujących uwarunkowań rozwoju dla podstawowych funkcji. Rozpoznanie to oparto na wynikach diagnozy, oraz przeanalizowaniu problemowych grup uwarunkowań wg następujących działów:

- uwarunkowania demograficzne i społeczno – gospodarcze,
- uwarunkowania zewnętrzne,
- uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego,
- uwarunkowania wynikające z ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych,
- uwarunkowania wynikające z dotychczasowego zagospodarowania i użytkowania terenów w zakresie:
 - osadnictwa: mieszkalnictwo, usługi, produkcja,
 - wyposażenie w infrastrukturę techniczną,
 - systemu komunikacji drogowej,
- uwarunkowania prawne wynikające z przesądzeń planistycznych.

2.0. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE.

2.1. Demografia.

Dla gminy Jastrzębia przyjęto (wg wariantu byłego województwa radomskiego) następującą prognozę demograficzną:

Stan na	Prognoza 2020r	
1998 rok	Biologiczna	Pomigracyjna
6223	8700	6300

Gminę Jastrzębia charakteryzuje:

- względna równowaga procesów demograficznych,
- stabilny przyrost ludności około 0,5 % w stosunku rocznym,
- zwiększający się przyrost naturalny , z 4,3 % w 1994r do 7,4 % w 1998r.,
- ujemne saldo migracji od 1998r około –3,38 %,
- względna równowaga w strukturze płci 0,98 K : 1,0 M.

Utrzymanie się powyższych wskaźników oraz ich względny wzrost daje gminie szansę na umiarkowany rozwój i możliwość podwyższenia aktywności społeczno – gospodarczej. Uwarunkowane jest to między innymi od takich czynników jak:

- ogólna polityka gospodarcza regionu i kraju,
 - rozwój gospodarczo – ekonomiczny miasta Radomia,
- a przede wszystkim:
- wewnętrzna polityka gospodarcza społeczności Samorządowej gminy.

3.0. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY W REGIONIE.

3.1. Powiązania zewnętrzne komunikacyjne.

3.1.1. Komunikacja kołowa.

Gmina Jastrzębia położona jest na terenach przyległych od strony północno – wschodniej do granic miasta Radomia.

Podstawowy układ dróg ponadlokalnych to sieć dróg powiatowych pełniących funkcję obsługi przyległych sołectw oraz zapewniających dogodnie powiązania między gminne oraz dostępność do sieci dróg wojewódzkich i krajowych.

Do ważniejszych dróg powiatowych (byłe drogi wojewódzkie) należą:

- droga powiatowa Nr 34 506 Radom – Jastrzębia – Brzóza (gm. Głowaczów),
- droga powiatowa Nr 34 417 Jedlińsk – Bartodzieje – Głowaczów,

Stanowią one główne bezpośrednie połączenia z sąsiednimi ośrodkami gminnymi i miastem Radom. Uzupełnieniem sieci tych dróg są pozostałe drogi powiatowe. Drogi powiatowe są utwardzone, a utrzymanie dobrego stanu technicznego nawierzchni tych dróg stanowi o dobrych połączeniach między gminami, jak i z siecią dróg krajowych i wojewódzkich.

Drogi gminne, lokalne obsługujące poszczególne sołectwa wymagają systematycznych prac remontowych i modernizacyjnych szczególnie w zakresie nawierzchni tych dróg.

3.1.2. Komunikacja kolejowa.

Istniejąca linia kolejowa PKP Radom – Warka – Warszawa przebiegająca skrajem zachodniego obszaru gminy (linia I – rzędna, zelektryfikowana, jednotorowa na odcinku Radom – Warka, dwutorowa na pozostałym odcinku), nie tworzy otwarcia komunikacyjnego, a jedynie przystanki: Lesiów na terenie gminy Jastrzębia i Bartodzieje na terenie przyległym w gminie Jedlińsk mają znaczenie lokalne.

Elementem projektu zadań rządowych jest budowa drugiego toru na odcinku Radom – Warka.

3.2. Rolnictwo – wiodąca funkcja.

3.2.1. Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

- **Potencjał produkcyjny rolnictwa**

Podstawowy potencjał gospodarczy gminy tworzą przede wszystkim:

zasoby ziemi użytkowanej rolniczo t.j. około 80 % całej powierzchni gminy, gdzie:

- 7061 ha stanowią użytki rolne,
- 5109 ha grunty orne,
- 1840 ha trwałe użytki zielone,
- 112 ha sady.

- Najlepsze obszary do produkcji rolnej w skali gminy to 467 ha – 9 % (kompleks rolniczy psenny dobry i żytni bardzo dobry) oraz 6 ha trwałych użytków zielonych.

Występują one na niewielkich obszarach w obrębie wsi:

- Jastrzębia,
- Bartodzieje,
- Lesiów,
- Wola Goryńska,

- Wola Owadowska.
- Średnie obszary do produkcji rolnej to 1790 ha – 34,4 % (kompleks rolniczy żytni dobry i zbożowo – pastewny mocny) oraz 798 ha trwałych użytków zielonych.

Duże powierzchnie tych kompleksów występują w północno – wschodniej części gminy, a małe rozproszone po całej gminie.
Trwałe użytki zielone średniej wartości występują w dolinie rzeki Mlecznej, w obrębie wsi: Kolonia Lesiów i Owadów, w dolinie cieku bez nazwy w Jastrzębi i w dolinie Pacynki we wsi Lesiów i w pasie przy granicy z miastem Radom.
- Najmniej cenne w gminie tereny do produkcji rolnej to 2967 ha (kompleks żytni słaby, zbożowo – pastewny słaby i żytni bardzo słaby) oraz 1036 ha trwałych użytków zielonych.

Występują w dużym rozproszeniu na całym obszarze gminy, a zwłaszcza we wsiach:

 - Mąkosy Stare i Nowe,
 - Lewaszówka,
 - Dąbrowa Jastrzębska,
 - Brody,
 - Dąbrowa Kozłowska.

3.2.2. Ograniczenia (zagrożenia, problemy).

Zewnętrzne

- Wzrost kosztów produkcji.
- Słaba konkurencyjność producentów mięsa i mleka.
- Zmienność polityki rolnej.
- Żywiołowość rynku artykułów rolniczych.
- Problemy organizacyjne zbytu produktów rolnych.
- Ograniczony wzrost popytu na produkty rolne, zwłaszcza na produkty ogrodnicze spowodowany niskimi dochodami społeczeństwa i tradycjami żywieniowymi.

Wewnętrzne

- Wzrastająca liczba gospodarstw małych nie zapewniających utrzymania rodziny – „socjalnych” tj. o areale użytków rolnych do 2 ha (obecnie 495 gospodarstw).
- Duże rozdrobnienie ziemi użytkowanej rolniczo i produkcji – średnie gospodarstwo rolne w gminie posiada areal 4,30 ha użytków rolnych (w subregionie radomskim – 6 ha, w kraju – 7 ha).
- Obecność słabych (2017 ha) i bardzo słabych (947 ha) kompleksów rolniczych:
 - żytni słaby – 1005 ha (19,3 %),
 - żytni bardzo słaby – 947 ha (18,0 %),
 - zbożowo – pastewny słaby – 1012 ha (19,3%).
- Mała liczba zakładów przetwórstwa rolno – spożywczego (4 garbarnie, 1 młyn, 1 piekarnia i 1 masarnia).

3.2.3. Uwarunkowania wynikające ze stanu istniejącego

MOŻLIWOŚCI ROZWOJU (SZANSE):

- Położenie w strefie żywicielskiej miasta Radomia. Produkcja na potrzeby rynku świeżych produktów – warzyw, ziemniaków, owoców, drobiu, jaj, mleka, miodu itp.
- Korzystne położenie w ciągach dróg ponadlokalnych powiatowych łączących się z układem dróg wojewódzkich, krajowych stwarza dogodne warunki transportu.
- Położenie gminy na obszarze dużego kompleksu leśnego Puszczy Kozienickiej o dużych walorach przyrodniczo – krajobrazowych z rozwiniętą formą wypoczynku w postaci budownictwa letniskowego, stwarza nowe możliwości dochodu z rolnictwa poprzez:
 - sezonowe zwiększone zapotrzebowanie na żywność,
 - rozwój agroturystyki,
 - nowe miejsca pracy,dogodne warunki i możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego.
- Duże zasoby ziemi użytkowanej rolniczo (około 80 % obszaru gminy). Wysoka powierzchnia użytków rolnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosząca – 1,14 ha (w subregionie radomskim – 0,64 ha, w kraju – 0,50 ha).
- Dominacja w rolnictwie sektora prywatnego – 92 % całkowitej powierzchni gminy.
- Znaczne zasoby siły roboczej – 85 % osób w wieku produkcyjnym pracuje w rolnictwie – 24 osoby na 100 ha użytków rolnych (średnio w subregionie 29 osób, w kraju 24 osoby).
- Wzrastająca liczba gospodarstw rodzinnych tj. o areale użytków rolnych przekraczających 10 ha (obecnie 175 gospodarstw).
- Korzystny agroklimat i rzeźba terenu do organizacji produkcji rolniczej.
- Występowanie bardzo dobrych i dobrych (467 ha) oraz średnio dobrych (1790 ha) kompleksów rolniczych:
 - pszenno-dobry – 27 ha (0,5 %),
 - żytni bardzo dobry – 440 ha (8,5 %),
 - żytni dobry – 1400 ha (26,8 %),
 - zbożowo – pastewny mocny – 390 ha (7,6).
- Duży areal trwałych użytków zielonych (1840 ha) i roślin paszowych w uprawie polowej (1559 ha) – możliwość zwiększenia chowu bydła mlecznego i mięsnego na bazie własnych pasz.
- Ukształtowane kierunki produkcji rolniczej skierowane na potrzeby własnych gospodarstw i zaopatrzenie dużego miasta (zboża, ziemniaki, warzywa, mięso, drób, jaja, mleko, truskawki itp.).
- Zbyt artykułów rolniczych w powiązaniu z rozwijającym się rynkiem hurtowym, w tym istotna rola Radomskiej Giełdy Rolnej.
- Zaplecze surowcowe dla lokalnego przetwórstwa rolno – spożywczego, (istnieją 4 garbarnie, 1 młyn i 1 piekarnia).
- Istniejąca i rozwijająca się w Radomiu baza kształcenia kadr dla rolnictwa Technikum Ogrodnicze, Technikum Mechanizacji Rolnictwa, w perspektywie filia Akademii Rolniczej – Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.
- Zapewnienie obsługi rolnictwa w gminie (doradczej, weterynaryjnej, zaopatrzenia w środki do produkcji rolnej itp.), - wystarczająca liczba urządzeń obsługi niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania rolnictwa.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.

4.1. Wstęp.

Podstawą prawną do planowania przestrzennego jest uchwalona przez Sejm RP w roku 1994 ustawa o planowaniu przestrzennym. Jest to jednocześnie pierwszy w Polsce akt prawny przyjmujący ekorozwój jako podstawę gospodarowania. Przyjęcie tej zasady oznacza iż we wszystkich działaniach zmierzających do osiągnięcia założonych celów podstawowym kryterium oceny będzie ich wpływ na środowisko. W raporcie o stanie Gminy zostały rozpoznane i scharakteryzowane zarówno elementy abiotyczne środowiska przyrodniczo-krajobrazowego jak i jego potencjał biotyczny. Elementy te stanowią spójny system przyrodniczy gminy i determinują potencjalne możliwości rozwoju Gminy. Jednak z uwagi na fakt iż granice każdej gminy powstały z reguły w oparciu o decyzje administracyjne - systemu tego zatem nie można rozpatrywać bez uwzględnienia szerszego tła przyrodniczego.

4.2. Uwarunkowania wynikające z warunków abiotycznych.

4.2.1. WARUNKI GEOMORFOLOGICZNE – Uwarunkowania geomorfologiczne.

Z uwagi na rzeźbę terenu gmina Jastrzębia posiada korzystne warunki do rozwoju rolnictwa. Większość jej terytorium cechuje się rzeźbą równinną i niskofalistą. Jedynie na krańcach północno-wschodnich i w przypadku zboczy wysoczyzny morenowej obserwuje się większe deniwelacje terenu. Nachylenia zboczy nie przekraczają tu 8 % i dotyczą przede wszystkim stoków zalesionych wydm. Tak więc istnieją tu dogodne warunki do uprawy mechanicznej oraz nie występuje także zagrożenie erozją.

Chcąc uzupełnić funkcję rolniczą gminy o funkcję turystyczno-rekreacyjną należy uwzględnić w jej rozwoju przestrzennym dwa uwarunkowania wynikające z morfologii terenu. Pierwszy wynika z zachowania naturalnego bogactwa form, z czym wiąże się duża różnorodność biocenotyczna i krajobrazowa (największa w południowo-wschodniej i środkowej części gminy) różnorodność ta decyduje o walorach środowiska przyrodniczego, korzystnego dla rozwoju funkcji turystycznych jak i ochrony przyrody. Drugi warunek dotyczy ograniczenia inwestycji w strefach krawędziowych wysoczyzny, a zwłaszcza na zboczach dolin. Wszystkie formy budownictwa powinny być tu wykluczone. Takie inwestycje mogą uaktywnić procesy stokowe i w konsekwencji doprowadzić do zniszczenia krawędzi poprzez erozję i seliflukację.

4.2.2. WARUNKI KLIMATYCZNE – Uwarunkowania klimatyczne.

Warunki klimatyczne określają potencjalne możliwości rozwoju rolnictwa. Podstawową charakterystyką jest długość okresu wegetacyjnego wynoszącego dla gminy 210 dni. Pozwala to na uprawę większości roślin uprawianych w tej części Polski. Najgroźniejsze dla rozwoju produkcji roślinnej, w tym szczególnie warzywniczej i ogrodniczej są występujące tu późno-wiosenne przymrozki oraz okresy posuchy występujące z uwagi na małą retencję niwialną w okresie zimowym. Może to prowadzić do wymarzania upraw oraz małej koncentracji wilgoci w glebie, szczególnie w okresie siewów.

4.2.3. GLEBY –Uwarunkowania glebowe.

Rozwój rolniczy gminy Jastrzębia determinowany jest bardzo silnie poprzez pokrywę glebową, a ściślej przez jej wartość produkcyjną związaną ściśle z żyznością gleb. Konsekwencją

zachodzących w przyszłości procesów geologicznych jest duże rozprzestrzenienie na obszarze gminy utworów lekkich (głównie piasków luźnych i słabo gliniastych). Dlatego też nie występują tu gleby bardzo dobre, a gleby dobre i średnio dobre zajmują zaledwie 6 % (klasa II i III). Największe rozprzestrzenienie mają gleby orne średniej jakości (klasa IV a i IV b), zajmują one ponad 40 % ich całości. Dość duży obszar stanowią gleby słabe (klasa V ok. 34 %) i bardzo słaba (klasa VI ok. 20 %). Grunty tej ostatniej klasy powinny być przeznaczone pod zalesienie.

W przypadku zmiany kierunków wykorzystania gleb klasy II, III i IV (ok. 46 %) z rolniczego na nie rolne wymagany jest szczególny tryb wyłączania ich z użytkowania rolniczego (nie dotyczy IV klasy bonitacyjnej w przypadku gruntów pod zabudowę mieszkaniową). W świetle ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 26 marca 1982 r (Dz. U. z dnia 6 kwietnia 1982 r Nr 11, poz. 79 zm.: Dz. U. z 1984 r Nr 35 poz. 185; z 1988 Nr 24, poz. 169; z 1991 Nr 101 poz. 444; art. 2 ust. 1; pkt. 2 i art. 5 ust. 3 podjęcie działań zmierzających do przeznaczenia gruntów na cele nie rolne wymaga zgody odpowiedniego ministra (Ministra Rolnictwa lub Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa). Musi być to ujęte w projekcie planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego i przedłożone do akceptacji Ministerstwa w terminie nie krótszym niż 3 lata przed zamierzonym wyłączeniem gruntów z produkcji rolnej (art. 8; ust. 1).

Niekorzystną dla rolnictwa jest również struktura bonitacyjna gleb, która wykazuje pewne naturalne ograniczenia w rozwoju intensywnej produkcji roślinnej na terenie gminy. V i VI bonitacyjna stanowi ponad połowę powierzchni gruntów. Uwarunkowania rozwoju funkcji rolniczej gminy prezentują również kompleksy przydatności rolniczej gleb, które jako jednostki taksonomiczne wykazują podobne właściwości rolnicze i mogą być podobnie użytkowane. Łąki i pastwiska w przewadze zaliczono do kompleksów 2z i 3z jedynie 0,3 % należy do kompleksu 1z.

4.2.4. Uwarunkowania hydrogeologiczne.

Oceniając warunki hydrogeologiczne gminy należy stwierdzić, że zasoby wodne gminy wystarczają do normalnego funkcjonowania i nie stanowią bariery dalszego jej rozwoju.

Na obszarze gminy ujmowane są dwa poziomy wodonośne : czwartorzędowy i górnokredowy ponadto na terenie gminy występuje trzeciorzędowy poziom wodonośny. Poziom wód holocenów stanowiących część wód poziomu czwartorzędowego występujący głównie w dolinach rzek jest zasilany głównie drogą infiltracji wód opadowych pluwalnie co powoduje sezonowe wahania poziomu wód. Należy również pamiętać iż poziom ten ma kontakt z wodami cieków, co znajduje odzwierciedlenie w ich jakości w zależności od stanu sanitarnego cieku. Plejstocenowy poziom wód gruntowych jest związany z osadami glacialnymi głównie z warstwami piaszczysto-zwirowymi reprezentującymi osady interglacialne. Wydajność tych wód jest mała i może mieć znaczenie jako źródło zaopatrzenia dla osób fizycznych. W przypadku większego zapotrzebowania należy wykonać studnie wiercone do poziomów kredowych lub do trzeciorzędowych po uprzednim ich rozpoznaniu. Występujące poniżej czwartorzędowego poziomu wodonośnego wody trzeciorzędowe są na ogół mniej od nich zmineralizowane. Wody z utworów kredy są średniej twardości (wyjątkowo bardzo twarde), z nadmierną ilością związków żelaza co powoduje ich mętnienie. Pod względem bakteriologicznym nie budzą zastrzeżeń. Poziom ten zasilany jest poprzez przesączanie i przepływ w oknach hydrogeologicznych z odległych poziomów w osadach kenozoicznych. Pod względem jakości wody kredowe z większości należy uznać za dobre. Do picia nadają się dopiero po odżelazieniu.

Głównym źródłem wód podziemnych jest infiltracja wód powierzchniowych pochodzących min. z opadów atmosferycznych czego konsekwencją może być ich zanieczyszczenie typowymi dla zagospodarowanych terenów. Ponieważ południowa część gminy leży na obszarze wysokiej ochrony wód (OWO) tereny te należy szczególnie chronić. Czynniki stwarzające zagrożenie to :

- nieprawidłowo wykonane i zabezpieczone obiekty i składy środków ochrony roślin i nawozów sztucznych, a także stacje paliw
- stosowanie nadmiernych dawek nawozów mineralnych i środków ochrony roślin
- dzikie i nieodpowiednio przygotowane wysypiska odpadów
- brak systemu kanalizacji do odbioru ścieków, nieszczelne szamba
- "kwaśne deszcze", zanieczyszczenia wymywane przez opady z atmosfery.

4.2.5. Uwarunkowania hydrograficzne.

Gmina posiada słabo wykształconą sieć rzeczną. Istnieje tu jednak wiele naturalnych i sztucznych obniżeń o wysokim poziomie wód gruntowych. Funkcjonująca w dolinach rzek gęsta sieć rowów wskutek braku wystarczającego nadzoru działa jednostronnie co prowadzi do znacznego przesuszenia łąk i spadku ich produktywności, w przyszłości ze względu na postępującą mineralizację grozi wyjałowieniem znacznych obszarów. To niepokojące zjawisko zauważalne jest m.in. w dolinie Radomki, Pacynki i Leniwiki. Woda głównych rzek gminy tj. Radamki i Mlecznej jest pozaklasowa jedynie Pacynka (powyżej ujścia wód z oczyszczalni ścieków w Radomiu) prowadzi wody III klasy. Jedną z przyczyn jest brak kanalizacji poszczególnych sołectw oraz znikome zdolności do samooczyszczenia zmeliorowanych odcinków rzeki, jak również zanieczyszczenia wprowadzane do wód spoza gminy, głównie z Radomia.

4.3. Uwarunkowania wynikające z występującego potencjału biotycznego.

4.3.1. SZATA ROŚLINNA -uwarunkowania.

Głównym uwarunkowaniem wynikającym z potencjału siedlisk jest wykorzystanie jego naturalnych możliwości do optymalizacji zarówno gospodarki leśnej jak i rolnej. W przypadku kierunku rozwoju funkcji rolniczej gminy jako wiodącej i priorytetowej należy przestrzegać zgodności zasobów biotycznych (naturalnych) z kierunkami produkcji rolnej. Rozwijając zaś funkcje dodatkowe tj.: turystyczne i rekreacyjne należy zwrócić uwagę na zwiększenie odporności drzewostanów oraz walorów krajobrazowych, poprzez zwiększenie różnorodności biologicznej zbiorowisk roślinnych. Można osiągnąć ten cel poprzez stopniową ukierunkowaną przebudowę drzewostanów zgodnie z potencjałem siedliskowym. Z uwagi na dużą wartość przyrodniczą zadrzewień w krajobrazie otwartym, zwiększenie powierzchni lasów winno być ważnym elementem gospodarki na najsłabszych gruntach rolnych, przy realizacji koncepcji ekologicznie zrównoważonego rozwoju gminy. Ważnym jej elementem będzie również zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. Należy także podjąć działania zmierzające do odnowienia zakrzewień i zadrzewień wzdłuż zmeliorowanych odcinków cieków (w tym wzdłuż Pacynki, Leniwiki i Radomki) w celu podniesienia różnorodności biologicznej, zachowania ostoi i stanowisk lęgowych dla zwierząt, a także stworzenia naturalnego systemu oczyszczania wód spływających z terenów rolniczych.

4.3.2. FAUNA - uwarunkowania.

Stosunkowo bogaty skład awifauny zasiedlający gminę pozwala stwierdzić, że na jej terenie zachowało się wiele cennych terenów przyrodniczych będących jej ostojami. Najcenniejsze obserwowane tu gatunki należą do grupy wodno-błotnych o najwyższym stopniu zagrożenia wymarciem. Należy więc dołożyć wszelkich starań w celu zachowania środowisk wodno-błotnych na terenie gminy. Środowiska te jednocześnie stanowią miejsce rozrodu, żerowania i odpoczynku wielu innych gatunków zwierząt, dlatego po przeprowadzeniu dodatkowych bardziej szczegółowych obserwacji należy spodziewać się poszerzenia listy gatunków zwierząt bytujących na terenie gminy. Największym bogactwem gatunkowym fauny charakteryzują się obszary w środkowej i południowo-wschodniej. Po przeprowadzeniu dokładniejszych badań faunistycznych należy spodziewać się znacznego poszerzenia listy występujących tu gatunków zwierząt..

4.4. Ochrona przyrody.

4.4.1. Obiekty prawnie chronione.

Na terenie gminy znajduje się siedem pomników przyrody :

1. dąb bezszypułkowy , obwód 760 cm, lokalizacja : park zabytkowy w Bartodziejach, właściciel : Stig Hiarts, nr rej. Woj. 574
2. dąb bezszypułkowy , obwód 420 cm, lokalizacja : park zabytkowy w Bartodziejach, właściciel : Stig Hiarts, nr rej. Woj. 575
3. dąb bezszypułkowy , obwód 430 cm, lokalizacja : park zabytkowy w Bartodziejach, właściciel : Stig Hiarts, nr rej. Woj. 576
4. dąb bezszypułkowy , obwód 470 cm, lokalizacja : park zabytkowy w Bartodziejach, właściciel : Stig Hiarts, nr rej. Woj. 577
5. dąb bezszypułkowy , obwód 460 cm, lokalizacja : park zabytkowy w Bartodziejach, właściciel : Stig Hiarts, nr rej. Woj. 578
6. dąb bezszypułkowy , obwód 310 cm, lokalizacja : park zabytkowy w Bartodziejach, właściciel : Stig Hiarts, nr rej. Woj. 579
7. modrzew polski , obwód 310 cm, lokalizacja : park zabytkowy w Bartodziejach, właściciel : Stig Hiarts, nr rej. Woj. 580

Na podstawie ustawy o ochronie przyrody z 1991 r. drzewa te stanowią obiekty prawnie chronione

Zabytkowy park w Bartodziejach.

Park dworski z przełomu XVIII i XIX wieku o powierzchni 3,11 ha. Założony na stoku skarpy doliny Radomki. W skład drzewostanu wchodziły następujące gatunki : dąb bezszypułkowy, brzoza brodawkowata, klon pospolity, jawor, klon jesionolistny, wiąz górski, olsza czarna, modrzew europejski i polski, grab pospolity, tulipanowiec amerykański, iglicznia trójcierniowa, lipa szerokolistna, choina kanadyjska, jesion wzniosły. Wśród drzew 7 to drzewa objęte ochroną prawną, a 3 następujące kwalifikują się do objęcia ochroną. Pomimo ochrony prawnej obiekt ten nadal ulega dewastacji.

4.4.2. Obiekty i obszary o wysokich wartościach przyrodniczych

Współczesna ochrona przyrody nie polega już tylko na zachowaniu najcenniejszych jej fragmentów w rezerwach przyrody i parkach narodowych. Obecnie dąży się do takich zmian w sposobach gospodarowania , które pozwalają utrzymać środowisko na dużych zamieszkałych przez człowieka obszarach wykorzystywanych gospodarczo. Działania gminy na rzecz ochrony przyrody powinny koncentrować się więc na stworzeniu programu ochrony przyrody uwzględniającego ochronę, wzmocnienie i powiększenie obszarów o wysokiej stabilności ekologicznej , wzrost lesistości, odbudowanie naturalnej retencji oraz wzmocnienie populacji gatunków zagrożonych. Cele te można częściowo osiągnąć również poprzez wskazanie i formalne utworzenie lokalnego systemu obszarów chronionych.

Przy rozwijaniu funkcji turystyczno – rekreacyjnej tak wyznaczony lokalny system terenów chronionych może znacznie podnieść atrakcyjność turystyczną gminy. Sieć taka oznacza również zabezpieczenie i wzmocnienie potencjału biologicznego oraz praktyczną ochronę jego bioróżnorodności.

Na terenie gminy Jastrzębia występują obszary o wysokich i bardzo wysokich walorach przyrodniczych zasługujące na objęcie ochroną.. Szczegółowa analiza poszczególnych elementów przyrodniczych pozwala na stwierdzenie, że :

- najwyższe wartości przyrodnicze i krajobrazowe posiadają tereny w południowo-wschodniej i środkowej części gminy i należą do nich : kompleks lasów Puszczy Kozienickiej łącznie z doliną Pacynki oraz dolina dolnej Radomki. Obszar ten wchodzi w skład węzła ekologicznego o znaczeniu krajowym - Puszcza Kozienicka. Z uwagi jednak na skalę przeprowadzonych w dolinie Radomki melioracji , lokalnie uległy one obniżeniu. Wysokim walorom przyrodniczym towarzyszą na tym terenie duże walory rekreacyjne ,

- na terenie całej gminy występują fragmenty ciekawych środowisk o dużych walorach przyrodniczych stanowiących enklawy dzikiej przyrody oraz kępy i pojedyncze drzewa zasługujące na ochronę,
- ważną rolę jako korytarze ekologiczne pełnią doliny pozostałych cieków (w tym i okresowych) posiadające seminaturalne zbiorowiska łąkowe wraz z lokalnymi zadrzewieniami i zakrzewieniami. Wśród nich szczególną rolę pełni dolina Łukawki spełniająca rolę naturalnego korytarza ekologicznego pomiędzy Puszcą Kozieniecką, a Stromecką. Lokalnie jednak w strefach lokalizacji osadnictwa warunki przyrodnicze tych korytarzy są istotnie obniżone,
- zachodnia część gminy, granicząca z gminą Radom (rejon Lesiowa i Owadowa), może być w niedalekiej przyszłości poddana wzrastającej presji osadnictwa przy jednoczesnym niedoborze infrastruktury technicznej,
- dotychczasowy stan ochrony przyrody na terenie gminy Jastrzębia w stosunku do jej zasobów należy uznać za niewystarczający.

Opracowane dotychczas w Polsce programy i plany (Narodowy Program Ochrony Środowiska Przyrodniczego do roku 2010 czy Strategia ochrony żywych zasobów przyrody w Polsce i inne) podkreślają znaczenie ochrony różnorodności biologicznej. Ustawa o ochronie przyrody z 16 października 1991 r. daje szereg uprawnień samorządom dostępnych wcześniej wyłącznie Ministrowi Ochrony Środowiska. Władze gminne na samym obszarze mogą wprowadzić:

- ochronę gatunkową roślin i zwierząt,
- wyznaczyć obszary chronionego krajobrazu,
- wprowadzić ochronę indywidualną i terenów lub obiektów w postaci:
 - pomników przyrody,
 - stanowisk dokumentacyjnych,
 - użytków ekologicznych
 - zespołów przyrodniczo – krajobrazowych,

o ile Minister lub Wojewoda nie wprowadzili wcześniej tych form.

Na terenie gminy poza postulowanym przez władze wojewódzkie rozszerzeniem Kozienickiego Parku Krajobrazowego, przeprowadzona analiza potencjału biologicznego gminy pozwala zaproponować utworzenie lokalnego systemu obszarów chronionych, w tym:

- obszaru krajobrazu chronionego dolina
- 1 zespołu przyrodniczo – krajobrazowy,
- 6 użytków ekologicznych,
- 17 pomników przyrody,

4.4.3. Projektowane ciągi powiązań

Celem zapewnienia właściwego funkcjonowania obszarów o wysokich walorach przyrodniczych proponuje się ich scalenie oraz połączenie poszczególnych obszarów systemem korytarzy ekologicznych tworzących wspólnie w ramach gminy lokalny system przyrodniczy. W jego skład wchodzić będą również elementy o znaczeniu ponadlokalnym znajdujące się na terenie gminy. Głównym obszarem o znaczeniu ponadregionalnym zasilającym inne tereny gminy jest węzeł ekologiczny o znaczeniu krajowym „Puszcza Kozienicka stanowiący ważny element krajowej sieci ekologicznej „ECONET-PL.” (opracowanie IUNCN -1995r.).

Ciąg o znaczeniu regionalnym to obszar doliny Radomki łączący elementy systemu przyrodniczego o znaczeniu zarówno krajowym (Puszcę Kozienicką z Garbem Gielniowskim) jak i międzynarodowym (Dolinę Wisły Środkowej z obszarem Puszczy Świętokrzyskiej). Dolina Radomki stanowi równocześnie główną oś systemu przyrodniczego gminy, w oparciu o który dochodzi do wymiany populacji roślin i zwierząt pomiędzy poszczególnymi terenami w obrębie gminy jak również poza nią. Ważną rolę w skali gminy odgrywają lokalne ciągi ekologiczne stanowiące lewobrzeżne dopływy Radomki tj. Łukawka i bezimienny ciek w okolicach Wólki Goryńskiej i Gorynia zapewniające utrzymanie łączności min.: pomiędzy Puszcą Stromecką a Kozienicką.

4.4.4. Opis obiektów cennych przyrodniczo i kwalifikujących się do objęcia ochroną.

4.4.4.1. Poszerzenie Kozienickiego Parku Krajobrazowego

Parki Krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wysokie wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem ich utworzenia jest zachowanie i upowszechnienie tych wartości w warunkach racjonalnej gospodarki. Nieruchomości, grunty leśne i orne znajdujące się na terenie objętym ochroną pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu.

• KOZIENICKI PARK KRAJOBRAZOWY - CHARAKTERYSTYKA

Utworzony Uchwałą Nr XV/70/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Radomiu z dnia 08 czerwca 1983 r. Obecna powierzchnia Parku wynosi 15 098 ha a otuliny 30 437 ha. Celem utworzenia Parku było zachowanie charakterystycznego środowiska przyrodniczego położonego na pograniczu dwóch dużych jednostek przyrodniczo-geograficznych Mazowsza i Małopolski. Park Krajobrazowy chroni lokalny krajobraz przyrodniczo - geograficzny, w tym znaczne obszary naturalnych lasów Puszczy Kozienickiej z występującymi na północnej granicy zasięgu: jodłą, jaworem i bukiem (zasięg karpacki) tworzącymi z pozostałymi gatunkami drzewostany mieszane, zajmujące siedliska leśne z bogatą roślinnością zielną, ciekawym ukształtowaniem powierzchni terenu i różnorodnym krajobrazem.

Kozienicki Park Krajobrazowy jest jednym z ponad 100 tego typu obiektów w Polsce. Należy jednak do najpełniej rozpoznanych i opisanych pod względem przyrodniczym. Walory przyrodnicze puszczy zostały wyczerpująco opisane w monografii przyrodniczo leśnej „Lasy Puszczy Kozienickiej”. Według tej publikacji teren Parku charakteryzuje się malowniczym krajobrazem równinnym, poprzecinany wałami wydmyowymi z licznymi bagienkami i leniwie płynącymi strumykami. Do największych rzek należą: Zagożdżonka, Leniwa i Gzówka z Pacynką.

Lasy zajmują ponad 90% powierzchni Parku i około 50% łącznej powierzchni Parku i Otuliny. W lasach przeważają średnio żyzne siedliska boru mieszanego świeżego, lasu mieszanego świeżego i lasu mieszanego. Gatunkiem panującym jest sosna pospolita z domieszką dębu, jodły i brzozy. Niektóre jej egzemplarze osiągnęły wiek ponad 300 lat. ponadto na terenie puszczy sporadycznie występuje dwie formy sosny pospolitej: sosna kołnierzykowata i guzełkowata. Najbogatszymi zbiorowiskami Puszczy są grądy i łęgi z drzewostanami jodłowo-dębowo-grabowymi i olszowymi z domieszką modrzewia polskiego, świerka, lipy, wiązu, wierzby i jesionu z bardzo bogatym, wielogatunkowym podszytem.

Bardzo bogatą i zróżnicowaną roślinność zielną w zależności od siedliska i drzewostanu reprezentuje 31 gatunków objętych ścisłą ochroną, 8 gatunków chronionych częściowo oraz 17 rzadkich. Najcenniejsze z nich to: czosnek niedźwiedzi, lilia złotogłów, wawrzynek wilczełyko, groszek wschodniokarpcki, dziewięsiś bezłodygowy, zimoziół północny, widłak wroniec, zachyłka oszczepowata, fiołek kosmaty, narecznica grzebieniasta, gorysz siny, jastrzębiec sabaudzki, wąkrotak zwyczajna, rosiczka okrągłolistna, buławnik czerwony, sasanka otwarta.

Bogactwo i zróżnicowanie flory sprzyja bytowaniu na tym obszarze ptaków, których stwierdzono ponad 300 gatunków, w tym 147 lęgowych. Do najcenniejszych należą: orlik krzykliwy, bocian czarny, trzmiełojad, zimoredek, kraska, dzięcioł czarny, dzięcioł zielonosiwy, siniak, pokrzywnica, gil.

Na omawianym obszarze występuje 58 gatunków ssaków, w tym 16 gatunków nietoperzy. Chiroptero fauna Puszczy należy do najbogatszych w Polsce. Występują tu między innymi: nocek Bechsteina, nocek Natterera, nocek wąsatek, nocek Brandta, mroczek posrebrzany, mroczek późny, borowiaczek (Borowiec Leislera), gacek brunatny, mopek, bóbr europejski, popielica, orzesznica, lis, jenot, borsuk, gronostaj, łasica łaska, dzik, łos, sarna. Herpetofaunę reprezentuje 18 gatunków; w tym rzekotka drzewna, ropucha paskówka, kumak nizinny, padalec, jaszczurka żyworodna, zaskroniec, żmija zygzakowata.

W najcenniejszych fragmenty Puszczy utworzono 10 rezerwatów przyrody: "Zagożdżon", "Pionki", "Ponty im. Teodora Zielińskiego", "Jedlnia", "Ciszek", "Brzeźniczka", "Załamane", "Krępiec", Ługi Helenowskie i Miodne. Planuje się utworzenie 6 kolejnych rezerwatów przyrody: "Źródło Królewskie", "Leniwa", "Ponty-Dęby", "Guś", „Las Gniwoszka”, „Okólny Ług”. W granicach Parku znajduje się 132 pomniki przyrody w tym jedna aleja drzew i dwa głązy narzutowe, 84 użytki ekologiczne i 2 parki zabytkowe.

W przyszłości planuje się powiększenie Parku tak aby objąć ochroną cały obszar Puszczy Kozienickiej.

• KOZIENICKI PARK KRAJOBRAZOWY – KONCEPCJA DOCELOWA

Prowadzona od roku 1983 inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza oraz wprowadzana od 1995 roku koncepcja unowocześnionej gospodarki leśnej uwzględniającej wskazania trwałego i zrównoważonego rozwoju skłoniły Wojewódzkiego Konserwatora do zgłoszenia projektu korekty dotychczasowych granic.

Obecnie Kozienicki Park Krajobrazowy i jego otulina nie obejmują obszaru gminy Jastrzębia. Według koncepcji docelowej w granice Parku ma być włączony obszar 410,10 ha, a w jego otulinie ma się znaleźć 4044,40 ha. Jest to zwarty obszar położony zajmujący południowo-wschodnią i środkową część gminy. Obszar ten stanowi mozaikę środowisk stanowiącą jeden system przyrodniczy zajmujący w sumie 50 % powierzchni gminy. Za najbardziej wartościowe elementy przyrodnicze znajdujące się w granicach projektowanej otuliny należy uznać:

- projektowany zespół przyrodniczo - krajobrazowy - „Dolina Pacynki „
- projektowany użytek ekologiczny - „Goryń” oraz
- 13 drzew kwalifikujących do ochrony w formie pomników przyrody

Obszar ten jest także zaliczany do obszaru węzłowego Puszczy Kozienickiej o randze krajowej.

4.4.4.2. Obszar krajobrazu chronionego – Dolina rzeki Radomki.

Wg Art.26 ustawy z 1991r. o ochronie przyrody – „Obszar krajobrazu chronionego obejmuje wyróżniające się krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów”. Gospodarka człowieka na tych terenach nie ulega poważniejszym ograniczeniom pod warunkiem, że prowadzona jest prawidłowo i nie grozi zachwianiem równowagi w środowisku przyrodniczym. Postulowany do ochrony obszar stanowi dolinę rzeki Radomki stanowiący ważny, naturalny korytarz ekologiczny łączący obszary węzłów ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym tj. Świętokrzyskiego z Doliną Środkowej Wisły oraz kompleksem Puszczy Kozienickiej stanowiący według Krajowej Sieci Ekologicznej ECINET obszar węzłowy o znaczeniu krajowym.

W części południowej postulowany teren pokrywa się z projektowaną otuliną Kozienickiego Parku Krajobrazowego, dodatkowo oprócz doliny Radomki i licznych dodatkowych cieków wodnych występuje tu mozaika malowniczych powierzchni leśnych, zadrzewień i zakrzewień. Zasady zagospodarowania powinny zmierzać do:

- wykorzystania obszarów dla potrzeb gospodarczych z równoczesnym zachowaniem czystości wód, gleby i powietrza,
- prowadzenie prac melioracyjnych i innych przedsięwzięć związanych z gospodarką wodną w sposób zapewniający zachowanie równowagi biologicznej środowiska,
- renaturalizacja cieków wodnych,
- dopuszczanie do poboru kruszywa jedynie dla potrzeb lokalnych,
- wykorzystanie i zagospodarowanie terenów do celów rekreacji i turystyki,
- nadanie budownictwu cech estetycznego wyglądu zsynchronizowanego z otoczeniem,
- dążenie do zalesiania gruntów nieprzydatnych rolniczo (nieużytki i gleby klasy VI Rz).

Należy zakazać:

- wszelkiej działalności gospodarczej prowadzonych do zanieczyszczenia wód, powietrza i gleby oraz niekorzystnych zmian stosunków wodnych
- lokalizowania ośrodków gospodarki hodowlanej na skalę przemysłową
- uruchamiania nowych kopalni kruszywa i torfu na skalę przemysłową

- lokalizowania nowych kopalni kruszywa i torfu na skalę przemysłową
- lokalizowania ośrodków wypoczynkowych i innych budowli na terenach leśnych oraz w odległości mniejszej niż 100 m od brzegu rzek i zbiorników wodnych

4.4.4.3. Zespół przyrodniczo – krajobrazowy – Dolina Pacynki.

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy jest nową formą ochrony wprowadzoną ustawą o ochronie przyrody z 1991r., a jego definicja brzmi:” Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych”. Utworzenie zespołu następuje na drodze rozporządzenia wojewody, który określa nazwę obiektu, jego położenie, ograniczenia, zakazy i nakazy wynikające z ustawy. Prawo mają również rady gmin, które tę formę ochrony wprowadzić mogą na mocy uchwały. Ustawa o planowaniu przestrzennym z 07.04.1994r. mówi, że dla zespołów poddawanych ochronie przez radę gminy, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo „ (art. 73, Dz. U. nr 89, poz. 415). Na obszarze gminy wyodrębniono dużą powierzchnia kwalifikującą się do wprowadzenia tej indywidualnej formy ochrony przyrody tj.

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy- Dolina Pacynki (ZPK - Dolina Pacynki).

Obejmuje dolinę Pacynki prawobrzeżnego dopływu rzeki Mlecznej w granicach gminy Jastrzębia, Radom i Jedlnia - Letnisko. Fragment naturalnie ukształtowanej doliny rzecznej zachował się pomiędzy Rajcem, a Pacyną , natomiast od Pacyny do ujścia rzeczka posiada uregulowane koryto. Wzdłuż koryta zachowały się niewielkie fragmenty dobrze uwilgotnionego łągu przystrumykowego, Największy w rejonie Pacyny Zwracają uwagę resztki piętrzenia młyńskiego (?) w Pacynie. Dużą powierzchnię zajmują łąki kośne stanowiące atrakcyjne środowisko życia wielu gatunków zwierząt. W dolinie gniazdują rzadkie gatunki ptaków: derkacz dziwonia, strumieniówka, świergotek łąkowy , bekas kszysk, dudek, na łąkach polują gniazdujące poza doliną , myszołów, trzmiełojad i pustułka. Na terenie przyległym w połowie lat osiemdziesiątych obserwowano bardzo rzadko zalatujący do Polski gatunek - krzyżodzioba dwupręgowego. Wśród występujących tu gatunków ssaków na uwagę zasługują piżmak i orzesznica. Na terenie tym spotkano również interesujący gatunek płaza - rzekotkę drzewną . W przyległych do doliny lasach można spotkać rzadko występujące w Polsce gatunki chrząszczy - dłużynkę leszczynówkę i zmrocznika jodłowca. Osiągają tu one północną granicę występowania.

Celem ochrony byłoby zachowanie harmonijnego układu ekologicznego połączonego z walorami krajobrazowymi. Teren ten posiada naturalne predyspozycje do rozwijania funkcji turystyczno – rekreacyjnych zwłaszcza po spodziewanej odbudowie piętrzenia w Pacynie. W zagospodarowaniu tego terenu należy uwzględnić zachowanie jego naturalnych wartości ekologicznych.

4.4.4.4. Użytki ekologiczne.

Zasoby przeciętnej polskiej gminy pozwalają na utworzenie od kilku do kilkudziesięciu użytków ekologicznych. Wprowadzając tę metodę ochrony ustawodawca zakładał, że będzie to metoda stosowana powszechnie i pozwoli na masowe i szybkie obejmowanie ochroną obszarów ważnych dla utrzymania różnorodności biologicznej w gminie bądź województwie. Według ustawy (art. 30.1) użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowiskowych, jak naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne “oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp. Na terenie gminy wytypowano 6 obiektów do objęcia tą formą ochrony:

UE -1 „Łęg”

Fragment silnie podmokłego lasu łągowego w dolinie niewielkiego bezimiennego cieką z niewielkimi zbiornikami. Miejsce rozrodu płazów i ptaków , ważne ze względu na brak tego typu środowisk na terenie gminy. W drzewostanie przewaga olchy czarnej.

UE - 2 „Starorzecze-Jastrzębia”

Starorzecze Radomki z bogatym szuwarem u podnóża wału wydmy. Lęgowisko łabędzia niemego, kokoszki wodnej i łyski oraz wielu gatunków zwierząt bezkręgowych związanych z środowiskiem wodnym. Cenne ze względu na osuszenie wielu innych występujących pierwotnie w dolinie Radomki.

UE - 3 „Stara Rzeka”

Starorzecze w otoczeniu rozległych łąk, legowisko ptaków min. trzcinia, a także wielu owadów i płazów związanych z środowiskiem wodnym. Cenne ze względu na osuszenie wielu innych występujących pierwotnie w dolinie Radomki.

UE - 4 „Starorzecze-Brodek”

Starorzecze o bogatej faunie i florze. Cenne ze względu na osuszenie wielu innych występujących pierwotnie w dolinie Radomki.

UE - 5 „Ług Wolska Dąbrowa 1”

Niewielki zbiornik wodny otoczony lasami.. Miejsce rozrodu płazów min. żaby jeziorkowej i trawnej oraz owadów (ważki, motyle).

UE - 6 „Ług Wolska Dąbrowa 2”

Oczko wodne w otoczeniu łąki przylegającej skajem do kompleksu leśnego. Licznie występują żaby oraz ważki.

4.4.4.5. Drzewa kwalifikujące się do objęcia ochroną w formie pomników przyrody.

Pomniki przyrody należą do najstarszych form ochrony przyrody, Według definicji zawartej w ustawie o ochronie przyrody „Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów, a w szczególności sędziwe i okazałe rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych i obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie”.

Opis obiektów cennych przyrodniczo i kwalifikujących się do objęcia ochroną jako pomniki przyrody:

1. sosna, 280 cm, Goryń 5, własność prywatna, zgoda na objęcie ochroną
2. dąb, 248 cm, dąb 300 cm, lipa 300 cm park dworski w Bartodziejach
3. lipa, 360 cm, Kolonia Lesiów, przy drodze, własność prywatna
4. głąz narzutowy, 610 x 90 cm, Kozłowskie Komorniki, własność prywatna
5. dąb, 300 cm, Kozłów, własność prywatna
6. dąb, 300 cm, Kozłów nr 43, własność prywatna
7. wiąz, 340 cm, Kozłów, własność prywatna
8. jesion, 280 cm, Kozłów, własność prywatna
9. dąb, 455 cm, 0,5 km na NW od Kozłowa, lasy państwowe ?
10. grusza, 310 cm, Jastrzębia, własność prywatna
11. lipa, 320 cm, Jastrzębia, własność prywatna
12. dąb, 400 cm, Jastrzębia, własność prywatna
13. grusza, 260 cm, Dąbrowa, własność prywatna
14. grusza, 300 cm, Mąkosy-Stare, własność prywatna
15. głąz narzutowy, 620 x 100 cm, Mąkosy-Stare, własność prywatna
16. grusza, 300 cm, Mąkosy-Stare, w polu, własność prywatna
17. dąb, 285 cm, Mąkosy-Stare, własność prywatna

Ochrona tych obiektów powinna polegać na wprowadzeniu i zachowaniu następujących zakazów:

- wycinanie i niszczenie drzew,

- zrywanie pędów, liści,
- nacinania, rycia napisów i znaków,
- wchodzenia na drzewa,
- umieszczania na drzewach tablic i napisów,
- zanieczyszczania w zasięgu korony,
- niszczenia systemu korzeniowego poprzez prowadzenie linii podziemnych i telekomunikacyjnych, energetycznych i rurociągów w zasięgu korony oraz nakładania pełnych chodników w odległości bliższej niż 3 m od pnia,
- palenia ognisk w zasięgu korony,
- lokalizowania stałych urządzeń komunalnych w zasięgu korony.

4.5. Wskazania wynikające z uwarunkowań przyrodniczych.

Przyjmując, że funkcją wiodącą dla gminy Jastrzębia będzie działalność rolnicza, przy uzupełniającej funkcji turystyczno-rekreacyjnej, oraz że zidentyfikowane elementy przyrodnicze tworzą ekologiczny system obszarów chronionych gminy. W zagospodarowaniu przestrzennym gminy należy uwzględnić następujące działania:

I. W odniesieniu do elementów ekologicznego systemu obszarów chronionych gminy:

Należy:

1. zachować wielkość i wartość ekologicznie istniejących terenów przyrodniczo cennych (lasy, parki, zieleńce, zieleń towarzysząca zabudowie, zadrzewienia, łąki z roślinnością chronioną, naturalne koryta i doliny cieków i rzek, stanowiska lęgowe ptaków, gadów i ptaków)
2. odtworzyć lub wzbogacić wartości ekologiczne na terenach, które uległy degradacji (renaturalizacja środowisk)
3. zastosować formy architektoniczne i struktury zabudowy umożliwiające swobodny przepływ powietrza i migrację gatunków (np. ażurowe ogrodzenia, przepusty pod drogami).
4. zachować i odtwarzać naturalne ciągi ekologiczne celem zapewnienia właściwego funkcjonowania lokalnego systemu przyrodniczego

Nie należy:

1. dopuścić do przekształcenia istniejącej na tych terenach zabudowy na cele mogącej pogorszyć stan środowiska
2. zmieniać przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,
3. zmieniać stosunków wodnych pogarszających warunki siedliskowe lasów,
4. niszczyć i uszkadzać ciągi zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i nawodnych, parków wiejskich, stanowisk rzadkich gatunków flory i fauny.

II. W odniesieniu do gruntów rolnych:

1. Nie należy dokonywać zmian stosunków wodnych mogących prowadzić do obniżenia poziomu wód gruntowych.
2. Nie należy dopuścić do likwidacji śródpolnych siedlisk marginalnych będących ostojami bioróżnorodności.

III. W odniesieniu do wód:

Nie należy:

1. Wprowadzać nieczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do gruntu.
2. Lokalizować budynków w odległości nie mniejszej niż 20 m od brzegów naturalnych cieków i zbiorników wodnych, oraz teras zalewowych i nadzalewowych.
3. Naruszać naturalnej sieci hydrograficznej: rzek, potoków, strumieni, staworzeczy, oczek wodnych, bagien i torfowisk, zmieniać naturalnego charakteru ich brzegów, zanieczyszczać wód oraz pasa przybrzeżnego, niszczyć roślinności nawodnej.
4. Zmieniać warunków wodnych w rejonach wododziałów.

IV. W zakresie zmian krajobrazu i powierzchni ziemi:

1. Zagospodarowanie otoczenia obiektów przyrodniczych powinno być podporządkowane ich ochronie i ekspozycji.
2. Tereny na których prowadzona jest bądź była działalność wywołująca degradację powinny być poddane rekultywacji.
3. Wszelkie działania zmierzające do zmiany sposobu zagospodarowania terenu powinny nie niszczyć skarp, jarów, wydm oraz lokalnych dolin.

V. W zakresie lokalizacji inwestycji:

1. Powinno się dążyć do ograniczenia inwestycji uciążliwych dla środowiska, z wyłączeniem realizacji niezbędnych urządzeń komunikacyjnych, infrastruktury technicznej oraz urządzeń służących ochronie środowiska, pod warunkiem zastosowania rozwiązań i technologii bezpiecznych dla środowiska przyrodniczego.
2. Na obszarach wchodzących w skład ekologicznego systemu obszarów chronionych można dopuścić do budowy obiektów pod warunkiem, że udział terenów otwartych, nie zabudowanych i nie pokrytych substancją nieprzepuszczalną, wyniesie co najmniej:
 - 45 % powierzchni działki na terenach o wysokiej intensywności zabudowy,
 - 75 % powierzchni działki na terenach o niskiej i średniej intensywności zabudowy.
3. Poza terenami zainwestowania na obszarze postulowanych zespołu przyrodniczo – krajobrazowego i obszaru krajobrazu chronionego można dopuścić
 - do zabudowy rezydencjonalnej pod warunkiem, iż minimalna pow. działek wyniesie 3000 m², o szerokości nie mniejszej niż 40 m i powierzchni zabudowy nie większej niż 400 m², wysokości nie większej niż 2 kondygnacje,
 - do wprowadzenia obiektów związanych z obsługą rekreacji i turystyki.

4.6. Podsumowanie.

Na podstawie kompleksowej oceny uwarunkowań przyrodniczych gminy Jastrzębia można stwierdzić, że:

- Najwyższe walory przyrodnicze i krajobrazowe koncentrują się w dolinie rzeki Radomki i Pacynki. Jednak lokalnie w strefach lokalizacji osadnictwa walory przyrodnicze są już istotnie obniżone. Doliny te jednocześnie stanowią korytarze ekologiczne w tym dolina Radomki ma znaczenie regionalne, łączy obszary węzłowe o charakterze krajowym i międzynarodowym.
- Bardzo wysokim i wysokim walorom przyrodniczym towarzyszą najczęściej wysokie walory rekreacyjne. Na terenach tych funkcję dominującą powinna pełnić funkcja ochronna ekosystemów przy uzupełniającej rolniczej i turystyczno – rekreacyjnej.
- Pozostała część gminy wykazuje przeciętne walory przyrodnicze i krajobrazowe dlatego wiodącą funkcją na tych terenach powinna być funkcja rolnicza.

4.7. Wnioski.

1. Położenie geograficzne gminy na pograniczu Polski nizinnej i wyżynnej uwarunkuje jej stosunkowo duże walory przyrodnicze i krajobrazowe.
2. Z uwagi na to, iż gleby słabe i bardzo słabe zajmują ponad 50 % gruntów ornych w gminie, produkcję rolną należy intensyfikować na gruntach o średniej i dobrej jakości (klasy IIIa, IIIb i IV), a gleby słabsze mogą być wyłączone z użytkowania rolniczego.
3. Warunki hydrogeologiczne gminy należą do poprawnych. Zasoby wód podziemnych są wystarczające.
4. Z uwagi na duże znaczenie dla ochrony bioróżnorodności środowisk marginalnych w krajobrazie rolniczym (tj. oczek wodnych, zadrzewień i zakrzewień) należy dążyć do ich zachowania, a w miarę możliwości powiększania ich areалу.
5. Mała lesistość gminy oraz zniekształcenie antropogeniczne struktury drzewostanów wymaga ich przebudowy w zgodzie z potencjalną wartością siedlisk. Należy również dążyć do zalesiania najsłabszych gruntów rolnych (klasa V i VI).

6. Stan sanitarny wód powierzchniowych posiada słabą jakość, dlatego kanalizacja sołectw powinna stać się jednym z priorytetowych zadań gminy.
7. Z uwagi na ponadlokalny charakter korytarza ekologicznego jakim jest dolina Radomki należałoby nawiązać współpracę regionalną w celu objęcia ochroną całej doliny.
8. W celu stworzenia ekologicznego systemu obszarów chronionych należy objąć ochroną najcenniejsze obiekty i obszary występujące na terenie gminy.
9. Niepokojące jest obniżenie poziomu wód gruntowych w dolinie Radomki. Należy zwiększyć dozór nad istniejącym systemem zastawek i jazów w celu racjonalnej gospodarki wodą na tym odcinku.
10. Wobec perspektywicznego rozwoju funkcji turystyczno – rekreacyjnej należy propagować rozwój gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych. Turystyczną atrakcyjność gminy podniosłoby wyznaczenie ścieżek rowerowych, ciągów i punktów widokowych. Niezbędnym jest również opracowanie materiałów promocyjnych w postaci przewodników folderów i map tego terenu.
11. Do rozwoju funkcji turystycznych najbardziej predysponowane są tereny wokół dawnego jazu w Pacynie oraz w okolicach Gorynia.

4.8. Obszary poboru kopalin surowców mineralnych.

Na obszarze gminy Jastrzębia występują następujące surowce mineralne:

- węgiel brunatny
- torfy
- kruszywo naturalne i piaski

Udokumentowane złoża surowców to:

Węgiel brunatny:

- złożo „Głowaczów” (76287,0 tys. ton) nieeksploatowane, położone częściowo w otulinie Kozienskiego Parku Krajobrazowego
- złożo „Wola Owadowska” – dwa pola, (Wola Owadowska – 2579,0 tys. ton, Jastrzębia – 7806,0 tys. ton), jest nieeksploatowane i położone w części w otulinie K.P.K
- złożo „Owadów” (3038 tys. ton) nieeksploatowane, kolizję stanowią na powierzchni dobre chronione gleby.

Torfy:

- torfowiska dolinne rzek tzw. umowny rejon, Mleczna – Pacynka (8 pól) nieeksploatowane,
- złożo „Goryń” (954,0 tys m²) rozpoznane nieeksploatowane.

Kruszywa naturalne i surowce ilaste:

- złoża kruszyw mineralnych występują w Lesiowie (2), Kolonia Goryń, Owadów i Wojciechów. Eksploatacja na potrzeby lokalne na podstawie wydawanych koncesji.
- Wydobycia surowców ilastych w gminie praktycznie się nie prowadzi – skąpy materiał dokumentacyjny.

Obszary udokumentowanych złóż surowców mineralnych podlegają ochronie zgodnie z prawem geologicznym i górniczym.

4.9. Zagrożenia środowiska, konflikty i ograniczenia.

Na terenie gminy potencjalne zagrożenia skażeniem środowiska nie występują.

4.9.1. Zanieczyszczenia wód.

4.9.1.1. Wody powierzchniowe.

- studnie przydomowe – w obszarze gminy występuje zła jakość wody pod względem fizyko – chemicznym i bakteriologicznym w studniach przydomowych (badania San. – Epid.),
- rzeka Radomka: badania czystości wód rzeki w miejscowościach Lisów (powyżej ujścia rzeki Mleczonej na obszarze gminy Jedlińsk) wykazują III klasę czystości rz. Radomki. Planowana jest I klasa. Czystość wód rzeki już w Bartodziejach (poniżej ujścia rzeki Mleczonej) nie odpowiada normom (n.o.n.) przy planowanej II klasie,
- rzeka Mleczna: czystość wód rzeki powyżej ujścia rz. Pacynki wynosi n.o.n. (planowana III kl.) w Owadowie (ujścia Pacynki – n.o.n. (planowana III kl.).

4.9.1.2. Deficyt wód powierzchniowych zaznaczający się w środkowej części województwa w obszarze którego znajduje się również gmina Jastrzębia. Czynniki wpływającymi na pogłębienie deficytu wód są między innymi:

- niewystarczająca zabudowa hydrotechniczna zlewni Radomki i mała ilość zbiorników retencyjnych (zniszczenie starych budowli młyńskich spowodowało postępującą erozję denną oraz obniżenie zwierciadła wody na rzece),
- susze hydrologiczne ostatnich lat;
- obniżenie zwierciadła wód podziemnych (leje depresyjne) w rejonie Radomia i Pionek (zakłócenie zasilania wód powierzchniowych przez wody podziemne).

4.9.1.3. Wody podziemne.

Efektywna ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem wynikającym z działalności człowieka, polega przede wszystkim na likwidacji autropopresji w strefach zasilania głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w pierwszej kolejności najbardziej podatnych na wpływy autropogeniczne.

Największą podatność na degradację posiadają zbiorniki zasilane z terenów, w których czas migracji zanieczyszczeń jest krótszy od 25 lat (niekiedy znacznie) i są to tzw. obszary najwyższej ochrony (ONO).

Obszary wysokiej ochrony (OWO) to takie w których czas migracji zanieczyszczeń wynosi od 25 do 100 lat. Na obszarze gminy Jastrzębia, GZWP występuje:

- Niecka Radomska – górnokredowe (Kz) wody szczelinowe i szczelinowo porowe na południe od rzeki Radomki,
- Niecka Warszawska – trzeciorzędowe (Tr) wody porowe, obszar gminy na północ od rzeki Radomki,
- Obszary Najwyższej Ochrony (ONO) wód podziemnych – południowe tereny gminy (rejon sołectw Lesiów i Kozłów).

Głównymi zagrożeniami jakości wód podziemnych są zanieczyszczenia obszarowe powodowane przez:

- brak systemów kanalizacyjnych, skuteczność istniejących oczyszczalni ścieków, nieszczelne zbiorniki do gromadzenia ścieków,
- funkcjonowanie bezprawnych z formalno – prawnego punktu widzenia, wylewisk odpadów płynnych, dzikich wysypisk itp.,
- nadmierne dawkowanie nawozów mineralnych oraz chemicznych środków ochrony roślin z także niewłaściwe niekontrolowane stosowanie obornika i gnojowicy,
- nieprawidłowe przechowywanie środków ochrony roślin, produktów naftowych itp.,
- zanieczyszczenia wymywane przez opady z atmosfery (dwutlenek siarki, tlenki azotu – kwaśne deszcze, pyły, metale ciężkie).

4.9.2. Skutki oddziaływania funkcjonujących systemów melioracyjnych, zagrożenia powodziowe.

Niwelowanie niesprzyjających właściwości gruntowo – wodnych polegających na utrzymywaniu się wysokiego poziomu wody gruntowej, tj. zjawiska niesprzyjającego uprawom

rolnym i budownictwu np. mieszkaniowemu jest zadaniem systemów melioracyjnych, obejmujących głównie doliny cieków (rzek) płynących zarówno nieprzerwanie jak i okresowo.

I. Wskaźnik zaspokojenia potrzeb w zakresie melioracji wodnych – 1998r.

wg danych Woj. Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych W-wa – Oddz. W Radomiu

Lp.	Gmina	Potrzeby (ha)	Pow.zmel. (ha)	Wsk.zasp. potrzeb (%)	Użytki rolne poz.do zmel. (ha)
1	2	3	4	5	6
1.	Jastrzębia	1 645	1 014	62	631
2.	Klwów	2 900	2 243	77	657
3.	Kowala	3 581	1 988	56	1 593
4.	Gózd	4 292	2 576	60	1 716
5.	Jedlnia Let.	3 790	1 363	36	2 427
6.	Wieniawa	5 290	2 381	45	2 909
7.	Zakrzew	5 331	3 100	58	2 231

Funkcjonujące дренаże, w przypadku występowania deszczy nawalnych czy też długotrwałych, mogą wywoływać skutki odwrotne, ułatwiając szybkie podnoszenie się poziomu wody nie tylko wskutek bezpośredniego opadu, lecz także w wyniku wezbrań wód odbiornika z przyczyny opadów nie obejmujących bezpośrednio podtapiany teren.

Wezbrania w ciekach (rzekach) będących odbiornikami wód wpływających z dużych obszarów mogą także powodować powierzchniowe zalewanie nisko położonych terenów wskutek nadmiernego chwilowego przepełniania się koryt cieków (rzek) zbierających i odprowadzających napływające wody.

Tereny zalewowe, będące obszarami utrudnień w zagospodarowaniu przestrzennym podlegają ochronie przed powodzią (prawo wodne).

Najbardziej zagrożonymi powodzią są tereny położone w pobliżu rzeki Radomki.

4.9.3. Zanieczyszczenie powietrza

- przekroczone normy zanieczyszczenia powietrza występują w obrębie Kozienickiego Parku Krajobrazowego, którego fragment położony jest w obszarze gminy.

Zakładami emitującymi największe ilości zanieczyszczeń w tym rejonie to obiekty położone poza obszarem gminy jak:

- Elektrownia „Kozienice”,
- Ciepłownia „Południe”,
- Elektrociepłownia Północ – Radom,
- oraz kotłownie osiedlowe i zakłady produkcyjne w Radomiu.

4.9.4. Konflikty funkcjonalne.

Konflikty funkcjonalne wynikają głównie z istniejącego zainwestowania i potrzeb rozwojowych sieci osadniczej.

- układ komunikacji

Istotne konflikty funkcjonalne spowodowane są przede wszystkim niedostosowaniem układu komunikacji gminy do pełnionej funkcji.

Niski standard dróg powiatowych i gminnych, związany z małymi parametrami technologicznymi, złym stanem nawierzchni utwardzonych bądź zupełnym jej brakiem, swoboda dostępności (pieszych, rowerzystów, pojazdów konnych i rolniczych), brak funduszy na pozyskiwanie terenów pod modernizację istniejących, bądź budowę nowych ciągów drogowych, przy stale zwiększającym się

ruchu, stwarza zagrożenie i uciążliwości dla użytkowników. Oczywiście uciążliwością są hałas i spaliny wpływające bardzo niekorzystnie na najbliższe otoczenie – pasma obszarów wzdłuż tych tras. Szerokości tych pasm wynikają z obciążenia ruchem drogi, jej funkcji a w rezultacie klasy drogi. Sposób prawidłowego zagospodarowania terenów przyległych do drogi o określonych parametrach jest ograniczony (np.: zakaz zabudowy mieszkaniowej, zakaz upraw polowych, dopuszczenie realizacji usług związanych z obsługą komunikacji, realizacja ciągów zieleni izolacyjnej itp.). Sposób zagospodarowania pasm terenów wzdłuż istniejących dróg w szczególności Nr 34 417, Nr 34 418, Nr 34 506 i 34 406 – powiatowych budzi wiele zastrzeżeń.

- liniowe systemy uzbrojenia

Konflikty występują głównie w otoczeniu napowietrznych systemów elektroenergetycznych wysokiego napięcia stwarzających uciążliwości (promieniowanie elektromagnetyczne) i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów przyległych.

Konfliktogenne są przede wszystkim przebiegi tras tych linii w obrębie istniejących terenów zainwestowania wiejskiego i ewentualnych terenów rozwojowych gminy.

Przebieg linii napowietrznych stwarza dysonans w naturalnym krajobrazie obszarów wiejskich obniżając jego wartość estetyczną.

Ograniczeniem będzie także niedoinwestowanie w zakresie systemów infrastruktury technicznej w poszczególnych dziedzinach zmuszające do rozwiązywania problemów budowy tej infrastruktury w wielu przypadkach „od zera” (np. system kanalizacji i oczyszczalni).

- istniejące i planowane zagospodarowanie

Konfliktogennymi obszarami na terenie gminy są tereny wszelkich działalności gospodarczo – produkcyjnych w obrębie terenów zabudowy wiejskiej. Do szczególnie niebezpiecznych zakładów uciążliwych lub mogących pogorszyć stan środowiska można zaliczyć:

- garbarnie
- odlewnie
- tartaki
- warsztaty samochodowe (lakiernie, szlifiernie itp.).
- betoniarnie
- hurtownie i składy
- inne.

Obszary zabudowy poszczególnych sołectw winny podlegać ciągłej kontroli w zakresie uciążliwości dla otoczenia i środowiska naturalnego.

Obiekty w/w należy poddać kontroli technicznej, określenia ich uciążliwości i uwarunkować ich dalszą działalność wyeliminowaniem ujemnych skutków na środowisko i otoczenie.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH I KRAJOBRAZOWYCH

Szczegółową charakterystykę środowiska kulturowego i krajobrazowego gminy Jastrzębia podano w II części Studium „Diagnoza stanu Gminy Jastrzębia” - Rozdz. 8.

5.1. Ocena istniejących uwarunkowań. Otwarty krajobraz naturalny i otwarty krajobraz rolniczy.

Szczególne uwarunkowanie na terenie gminy stanowi jej położenie w strefie otuliny Kozienickiego Parku Krajobrazowego.

Na obszarze tym występuje wzajemne przenikanie pozostałości elementów krajobrazu naturalnego oraz dominującego w gminie otwartego krajobrazu rolniczego. Obie formy krajobrazu tzn. otwartego krajobrazu rolniczego z elementami otwartego krajobrazu naturalnego wymagają stałego porządkowania i adaptacji zabudowy układu komunikacyjnego dróg lokalnych, zadrzewień i dolesień ze względu na występujące tu i ówdzie zaniedbania w zakresie ładu przestrzennego.

Prawidłowe zagospodarowanie przestrzenne terenu otuliny KPK pociąga za sobą przekształcenie jej w strefę turystyczno – rekreacyjną, co wiąże się ze zwiększonym zainteresowaniem walorami kulturowymi gminy.

Burzliwe dzieje historyczne w okresie ostatnich dwóch stuleci, przemiany gospodarcze i społeczne stanowią nieustanne zagrożenie dla nielicznych pozostałości krajobrazu naturalnego i tradycyjnego obrazu wsi radomskiej.

Zagrożenia i konflikty w zakresie ochrony tych pozostałości powodują zazwyczaj:

- nieuzasadnione cięcia drzewostanu,
- nieodpowiednio prowadzone zabiegi melioracyjne,
- brak racjonalnych i szczegółowych programów użytkowania,
- schematyczny przebieg „korytarzy infrastruktury” kolidujący z terenami chronionymi,
- negatywne przykłady zabudowy, czasami zbyt głęboko wdzierającej się w doliny rzek, a w szczególności w dolinę Radomki.

Natomiast w otwartym krajobrazie rolniczym występują następujące niekorzystne zjawiska:

- nowe podziały własnościowe gruntów,
- samowolne lub nieuzasadnione zmiany sposobu użytkowania terenów rolnych,
- tendencje do zakładania nowych siedlisk na terenach rolnych produkcyjnych,
- związane z tym nieuniknione rozproszenie zabudowy,
- zanik form zabytkowej architektury ludowej i zanik lokalnych tradycji budownictwa,
- brak dbałości osób zainteresowanych zarówno w stosunku do pomnikowych obiektów przyrodniczych jak również w stosunku do obiektów architektonicznych i budowlanych wraz z otoczeniem,
- niepełne rozpoznanie archeologiczne i niepełna dokumentacja naukowa wyżej wymienionych obiektów, nie pozwalają na ustanowienie stref ochrony konserwatorskiej zarówno w stosunku do rejonów występowania stanowisk archeologicznych jak również zabytków nieruchomych.

5.2. Główne elementy i obiekty dziedzictwa kulturowego na terenie gminy Jastrzębia.

Pod względem krajobrazowym za najbardziej interesującą strefę należy uznać odcinek doliny rzeki Radomki na całej długości w obecnych granicach gminy. Radomka zachowała tutaj naturalny bieg rzeki nizinnej z charakterystycznymi meandrami (zakolami) i z uwagi na otwartą przestrzeń doliny stanowi znakomitą ekspozycję wzajemnego przenikania się form krajobrazowych.

Obiekty zabytkowe objęte ochroną prawną, wpisane do rejestru zabytków decyzjami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków stanowią nieliczną ale bardzo wartościową reprezentację, do której zaliczamy:

- zespół dworsko – parkowy w Bartodziejach,
- oraz zespoły kościelne w Goryniu i w Jastrzębi,
- a także przydrożna kapliczka murowana w Jastrzębi.

O ile w/w zabytki sakralne znajdują się w dobrym stanie zachowania i właściwego użytkowania, o tyle przykład negatywny i alarmujący stanowi obecne zaniedbanie i dewastacja zespołu dworsko – parkowego w Bartodziejach.

Nie analizując przyczyn aktualnego stanu opuszczenia obiektu przez obecnego właściciela i użytkownika należy zwrócić uwagę, że w/w obiekt stanowi:

- ze względu na eksponowaną lokalizację na północnej krawędzi doliny rzeki Radomki dwór wraz z otaczającym parkiem po rewaloryzacji może stanowić niezwykle cenny element krajobrazowy i jednocześnie znakomity punkt widokowy na panoramę doliny,
- ze względu na kolejne fazy rozbudowy począwszy od najstarszej części klasycystycznej z XVIII wieku i widocznych elementów rozbudowy i przebudowy w wieku XX. Na pierwszy rzut oka widać tu analogie do dworów i pałaców w Orońsku, Suchej, Borkowicach i Kozienicach.

Otoczające pozostałości parku krajobrazowego ze względu na ukształtowanie i unikalne okazy drzew ozdobnych po rewaloryzacji mogłyby stanowić znakomite uzupełnienie ewentualnego nowego przeznaczenia i sposobu użytkowania całości.

Na przykładzie w/w Orońska zespół dworsko – parkowy w Bartodziejach należy za wszelką cenę uchronić od zniszczenia. Stanowi on bowiem cenny przykład dorobku architektonicznego i dziedzictwa kulturowego w skali regionalnej, a nawet krajowej. Utrata tego obiektu przez jego całkowite zniszczenie oprócz niewymiernych wartości szkody dla kultury narodowej może być przyczyną konsekwencji przewidzianych w Ustawie o ochronie dóbr kultury.

Szczególnie jasny punkt stanowi reprezentacja gminy w Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu (przy ul. Szydłowieckiej), gdzie z zabytków etnograficznych pochodzących głównie z terenu gminy (z wyjątkiem domu mieszkalnego z Kłonowa gm. Gózd) zrekonstruowano typową zagrodę radomską.

Natomiast pod względem archeologicznym obszar gminy nie jest w pełni rozpoznany i aktualny wykaz stanowisk archeologicznych będzie sukcesywnie uzupełniany bez konieczności zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy.

5.3. Wnioski dot. uwarunkowań wynikających z ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych.

1. We wszystkich dziedzinach gospodarczych należy ukierunkować działania zmierzające do poprawy wyglądu i ogólnego odbioru cech pozytywnych w krajobrazie i w otoczeniu.
2. Adaptacja i porządkowanie krajobrazu i bezpośredniego otoczenia mając na uwadze nieodwracalny charakter otwartego krajobrazu rolniczego powinna przebiegać na zasadzie harmonijnego przenikania tych form krajobrazowych z elementami krajobrazu naturalnego.
3. Przy niewątpliwym wpływie na charakter współczesnej zabudowy na terenie gminy, wynikającym z bliskiego położenia względem ośrodków miejskich Radomia i Pionek należy dążyć do wzbogacenia typowych nowoczesnych form architektonicznych i budowlanych ze szczególnym uwzględnieniem np. twórczego nawiązania do dawnego zdobnictwa w detalu architektonicznym wewnątrz i zewnątrz budynków a także elementów małej architektury.
4. W odniesieniu do zabytkowego architektonicznego dworu i otaczającego parku krajobrazowego w Bartodziejach należy rozważyć możliwość zastępczego wykonania robót budowlanych zabezpieczających, uporządkowania i ogrodzenia terenu parku z odpowiednimi tablicami informacyjnymi, z obciążeniem kosztami hipoteki dotychczasowych właścicieli celem doraźnego zabezpieczenia obiektu zgodnie z przepisami prawa budowlanego i ustawy o ochronie dóbr kultury.
5. Dorobek gminy eksponowany w Muzeum Wsi Radomskiej należy wraz z pięknem krajobrazu propagować w formie publicystycznej (prasa, wydawnictwa, afisze) i wizualnej (kasety video, audycje tv, itp.) celem wykorzystania we wszystkich formach promocji gminy.

6. Szerokiej informacji należy poddać sposób postępowania w wypadku znaleziska archeologicznego celem uchronienia go od zniszczenia i zabezpieczenia dla nauki i historii.
7. Położenie na obrzeżu Puszczy Kozienickiej i na wejściu na historyczny „trakt królewski” powinno stanowić bodziec do rozwijania zaplecza i infrastruktury związanych nową dziedziną gospodarki w gminie jaką może być rekreacja i agroturystyka, a jednocześnie nowe źródło dochodów gminy i jej mieszkańców.

6.0. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW.

6.1. Zainwestowanie mieszkaniowe i letniskowe.

6.1.1. Zasoby mieszkaniowe – stan istniejący i program.

Zasoby mieszkaniowe w gminie określają następujące wielkości:)stan na koniec 1997r)

- ludność w mieszkaniach	- 6185
- ilość mieszkań ogółem	- 1393
- ilość izb	- 4521
- pow. użytkowa mieszkań	- 92 400 m ²

oraz wskaźniki:

- ilość m ² pow. użytkowej/1 mieszkańca	- 15,0
- ilość m ² pow. użytkowej/1 mieszkanie	- 66,3 m ²
- liczba osób na 1 mieszkanie	- 4,42 m ²
- liczba mieszkań?1000M	- 226

Przyjmując liczbę ludności w 2020r: 6 3000

Potrzeby mieszkaniowe na rok 2020 to wybudowanie około 600 mieszkań. Uwzględnia się potrzeby wynikające z:

- przyrostu ludności,
- poprawy wskaźników – mieszkaniowych,
- jakości zabudowy mieszkaniowej (wymiana).

Wynikający stąd średnio roczny przyrost oddawanych mieszkań osiągnie poziom około 30 rocznie.

Realizacja tak założonego programu wymaga wskazania terenów pod tą zabudowę. Część zabudowy mieszkaniowej realizowana będzie w obrębie terenów istniejącego zainwestowania wiejskiego wskazanych w obecnie obowiązującym planie a pozostała część ma szansę lokalizacji na terenach nowych, w szczególności w sołectwach: Jastrzębia, Goryń, Bartodzieje, Lesiów. W wyniku realizacji wyżej określonego programu mieszkaniowego osiągnięte zostaną następujące wskaźniki mieszkaniowe:

- ilość m ² pow. użytkowej/1 mieszkańca	- 19,7 m ²
- ilość m ² pow. użytkowej /1 mieszkańca	- 79 m ²
- liczba osób na 1 mieszkanie	- 4
- liczba mieszkań?1000M	- 250

6.1.2. Budownictwo letniskowe – szanse rozwoju.

Położenie gminy na obrzeżu dużego kompleksu leśnego Puszczy Kozienickiej o statusie prawnym Kozienickiego Parku Krajobrazowego o dużych walorach przyrodniczo – krajobrazowych jest i będzie ogromną szansą na rozwój istniejącej formy wypoczynku w postaci budownictwa letniskowego.

Istniejące zainwestowanie to około 150 działek zabudowanych skupionych przede wszystkim w sołectwach: Dąbrowa Kozłowska, Bartodzieje i Jastrzębia.

W Jastrzębi jest wydzielonych około 70 działek w większości zainwestowanych. Wyposażone są w energię elektryczną i wodociąg.

Istnieje możliwość powiększenia terenu o obszary w kierunku Puszczy Kozienickiej.

W Dąbrowie Jastrzębskiej teren w części zainwestowany, wskazany w obowiązującym planie gminy, nie posiadający zgody na wyłączenie gruntów leśnych na cele nieleśne.

W Bartodziejach wydzielonych jest około 95 działek, teren uzbrojony w energię elektryczną, wodociąg, gazociąg.

Teren wskazany planem w części nie posiada zgody leśnej j.w. co blokuje uruchomienie realizacji zabudowy.

Możliwość dalszego rozwoju budownictwa rekreacyjnego występuje we wsiach: Kozłów, Dąbrowa Jastrzębska i Kozłowska, Wólka Lesiowska, Lewaszówka, Olszowa oraz Goryń.

Głównym problemem uruchomienia dalszych realizacji zabudowy letniskowej są:

- uregulowania prawne i planistyczne,
 - infrastruktura inżynierska w szczególności brak kanalizacji sieciowej,
- co w największym stopniu stwarza konflikty i zagrożenia dla środowiska przyrodniczego w rejonie zabudowy letniskowej.

6.2. Strefa społeczna, gospodarcza i pozarolnicza.

Gmina Jastrzębia osiągnęła średni poziom rozwoju w zakresie większości wskaźników zaspokojenia potrzeb mieszkańców, oraz wyposażenia w elementy infrastruktury społecznej, gospodarczej i technicznej.

Wieś Jastrzębia, siedziba Urzędu Gminy pełni rolę lokalnego ośrodka rozwoju z funkcją obsługi ludności i rolnictwa i skupia takie obiekty jak:

- Publiczna Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w budowie,
- ośrodek zdrowia,
- obiekty kultury,
- obiekty obsługi rolnictwa,
- handel, mała gastronomia.

Obszar gminy Jastrzębia cechuje się m. innymi:

- korzystnym położeniem, na które składają się:
 - dobre połączenia komunikacyjne (linia kolejowa Radom – Warszawa, autobusowa linia podmiejska, linie PKS),
 - bliskość dużego miasta Radomia jako ośrodka obsługi i możliwości zatrudnienia,
 - położenie na obrzeżu dużego kompleksu leśnego Puszczy Kozienickiej przesądzające o rozwoju funkcji wypoczynkowych,
- ciągłością funkcji administracyjnej stopnia podstawowego i istniejącym wyposażeniem w usługi podstawowe

Poszczególne sołectwa stanowią sieć osadniczą o typowym charakterze wsi o funkcji rolniczej.

Szansą gospodarczą sołectw wyróżniających się atrakcyjnym położeniem, walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi, a do nich należą w szczególności:

- Jastrzębia,
- Dąbrowa Kozłowska,
- Bartodzieje,
- Goryń,
- Kozłów,
- Dąbrowa Jastrzębska,
- Wólka Lesiowska,
- Lewaszówka,
- Olszowa

poza rozwojem rolnictwa, jest możliwość rozwoju funkcji rekreacyjno – wypoczynkowych na zasadzie wskazania terenów pod zabudowę letniskową, oraz wprowadzenia na tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej nowej formy wypoczynku tzw. agroturystyki.

Potencjał gospodarczy (produkcyjny i usługowy) w gminie określają:

- liczba podmiotów gospodarczych: 221 jednostek w 1998r. Na przestrzeni lat 1996 do 1998 liczba ta wzrosła nieznacznie ze 182 do 221,
- wskaźnik liczby podmiotów na 1000 M wynosi 36,
- niski odsetek utrzymujących się ze źródeł poza rolniczych – około 25 %

- zainwestowanie gospodarcze (pozarolnicze) w gminie pozostaje na średnim poziomie, występują głównie zakłady małe i średnie o lokalnym zasięgu oddziaływań,
- najwięcej podmiotów gospodarczych skupiają sołectwa: Lesiów, Jastrzębia, Owadów i Bartodzieje,
- najważniejsze dziedziny działalności produkcyjnej i usługowej w gminie to między innymi:
 - garbowanie i wyprawianie skór – garbarnie w Owadowie (2 zakłady) i w Lesiowie (2 zakłady) o łącznym zatrudnieniu około 20 osób,
 - odlewnictwo – Zakład mechniczno – odlewniczy w Owadowie – zatrudnienie około 10 osób,
 - produkcja wyrobów z drewna – stolarstwo: w Jastrzębi (3 stolarnie), w Dąbrowie Jastrzębskiej (2 zakłady), Mąkosy Stare (2 zakłady), w Lesiowie Goryniu, Wólce Lesiowskiej, Dąbrowie Kozłowskiej i w Bartodziejach po 1 zakładzie,
 - usługi tartaczne: w Goryniu, Owadowie, Bartodziejach, Kozłowie, Jastrzębi i w Mąkosach Starych,
 - przetwarzanie szkła: lustra i inne wyroby ze szkła w Wojciechowie – zatrudnienie około 8 osób,
 - ślusarstwo: dwa zakłady w Kozłowie, pięć zakładów w Jastrzębi i po jednym zakładzie w Bartodziejach i Kolonii Lesiów,
- mechanika pojazdowa, blacharstwo lakiernictwo: w Jastrzębi, Bartodziejach, po jednym zakładzie i w Wojciechowie dwa zakłady,
- produkcja art. spożywczych: piekarnia w Lesiowie (zatrudnienie około 30 osób), masarnia w Dąbrowie Jastrzębskiej, młynarstwo w Owadowie (zatrudnienie 3 osoby),
- produkcja detali z metali kolorowych: Jastrzębia 2 spółki pracownicze na bazie ZBK,
- ferma hodowli kur, sprzedaż jaj w Lesiowie,

Funkcjonujące w gminie przedsiębiorstwa uspołecznione znajdują się w upadłości lub w bardzo złej kondycji:

- na bazie znajdujących się w upadłości Zakładów Budownictwa Kolejowego utworzyły się 4 spółki pracownicze zajmujące się produkcją usługową dla potrzeb kolejnictwa (śruby, nakrętki, odlewy itp.),
- SKR i Handlowa S-nia Rolników w Jastrzębi znajdują się w złej kondycji finansowej, prowadzą usługi w zakresie: transportu, prac polowych, oprysków, wapnowania gleb itp.),

Na terenie gminy funkcjonują 32 placówki handlowe, 4 placówki gastronomiczne, Gminny Ośrodek Zdrowia, 6 szkół podstawowych i 1 gimnazjum.

Wyposażenie w infrastrukturę społeczną (obiekty obsługi ludności w zakresie usług podstawowych) klasyfikują gminę na średnim poziomie.

Obsługę w zakresie usług dla rolnictwa pełnią m. innymi:

- SKR w Jastrzębi,
- Punkt Skupu i sprzedaż – otręby w Jastrzębi,
- Skup żywca – GS w Jastrzębi,
- Punkt Skupu Zakładów Mięsnych w Bartodziejach,
- Handel hurtowy „Dol – Pasz” S.A. - paszowe koncentraty w Bartodziejach,
- Gabinet Weterynarii w Bartodziejach.

Gmina Jastrzębia położona jest w regionie radomskim w obszarze „szans podwyższenia aktywności społeczno – gospodarczej z równoczesnym występowaniem szans i ograniczeń rozwojowych, którymi są między innymi:

- zrównoważone procesy demograficzne i społeczne,
- średnie i niskie wskaźniki poziomu życia ludności,
- wyższe od średnich w regionie radomskim wskaźniki aktywności ekonomicznej gminy i poziomu wyposażenia w infrastrukturę techniczną
- niższe od średnich w regionie radomskim warunki do produkcji rolnej.

6.3. Infrastruktura inżynierska.

w zakresie

- **gospodarki wodno – ściekowej**
- **zaopatrzenia w gaz**
- **gospodarki elektroenergetycznej**
- **sieci telekomunikacyjnej**

6.3.1. Wstęp.

Uwarunkowania rozwoju gminy Jastrzębia wynikają z określonych potrzeb gwarantujących prawidłowe funkcjonowanie gminy, zwłaszcza w odniesieniu do jednostek osadniczych. Spełnienie tych potrzeb jest niezbędne do osiągnięcia prawidłowych, pod względem sanitarno – higienicznym, warunków bytowych oraz podniesienie poziomu życia głównie w gospodarstwach domowych.

Występujące, podstawowe potrzeby w dziedzinach infrastruktury technicznej oraz ocenę możliwości ich zaspokojenia przedstawiono poniżej.

6.3.2. Prognoza i zapotrzebowanie na zaopatrzenie Gminy w niezbędne sieci i urządzenia infrastruktury inżynierskiej

6.3.2.1. Ocena możliwości zaopatrzenia gminy w wodę na okres kierunkowy.

Z funkcjonujących na obszarze gminy systemów zbiorowego komunalnego zaopatrzenia w wodę korzysta około 97 % ogółu mieszkańców. Biorąc pod uwagę łączną wydajność komunalnych źródeł wody określaną na ok. 3830 m³/d zapotrzebowanie wody przez mieszkańców gminy, na okres kierunkowy na cele bytowo – gospodarcze w gospodarstwach domowych, hodowli podstawowej i usług szacowaną na około 1570 m³/d jest już zapewnione. Funkcjonujący, dobrze rozwinięty system dystrybucji wody wymaga nieznacznych nakładów inwestycyjnych na dalszy rozwój. Pozostaje konieczność dostosowywania fizyko – chemicznej jakości wody do istniejących i zapowiadanych zastrzonych wymogów.

Średniodobowe zapotrzebowanie wody na okres kierunkowy dla poszczególnych sołectw szacuje się następująco:

Sołectwo	Średniodobowe zapotrzebowanie wody w [m ³ /d] na cele:			
	Bytowo gospod. w gospodarstw. domowych	Hodowli podstawowej	Usług podst. i drobnej wytwórczości	Razem
Brody	13,00	14,52	3,00	30,52
Bartodzieje	58,50	50,28	25,50	134,28
Wola Goryńska	27,30	38,58	6,30	72,18
Wólka Dąbrowa	11,70	21,72	2,70	36,12
Goryń	26,00	22,26	6,00	54,26
Olszowa	14,30	17,34	3,30	34,94
Lewaszówka	11,70	10,11	2,70	24,51
Mąkosy Stare	58,50	46,62	13,50	118,62
Mąkosy Nowe	28,60	27,60	6,60	62,80
Jastrzębia	98,50	33,90	54,55	186,95
Dąbrowa	46,80	43,92	25,80	101,52
Jastrzębska	71,15	30,30	46,50	147,95
Owadów	33,15	20,70	7,65	61,50
Wola Owadowska	29,90	10,86	6,90	47,66
Wojciechów	32,50	15,84	7,50	55,84
Wólka Lesiowska	57,20	18,12	13,20	88,52
Kolonia Lesiów	78,00	15,94	30,00	123,94
Lesiów	62,40	37,20	18,40	118,00

Kozłów	36,40	18,29	14,40	69,04
Dąbrowa				1569,15
Kozłowska				

6.3.2.2. Ocena możliwości odprowadzenia i oczyszczenia ścieków bytowo – gospodarczych.

System zorganizowanego, komunalnego odprowadzania i oczyszczania ścieków bytowo – gospodarczych na obszarze gminy funkcjonuje w formie szczątkowej przejmując i oczyszczając zaledwie 40 m³/d ścieków.

Obszar gminy z uwagi na konfigurację i spadki terenowe, mało zwartą zabudowę oraz rozmieszczenie poszczególnych jednostek osadniczych nie sprzyja organizacji systemów komunalnej kanalizacji sanitarnej.

Konieczna ze względu na wymogi ochrony środowiska i zachowania właściwych warunków sanitarnych, wymagać będzie poza grawitacyjnymi odcinkami przewodów, stosowania wymuszonego przepływu zbieranych ścieków w kilku odrębnych układach z lokalnymi oczyszczalнями.

Średniodobowe ilości ścieków bytowo – gospodarczych, dla poszczególnych sołectw, na okres kierunkowy przedstawiają się następująco [w m³/d]: Brody 15,2; Bartodzieje 79,8;

Wola Goryńska 31,9 ; Wólka Dąbrowa 13,7; Goryń 30,4; Olszowa 16,72; Lewaszówka 13,97; Mąkosy Stare 68,40; Mąkosy Nowe 33,44; Jastrzębia 120,79; Dąbrowa Jastrzębska 64,98; Owadów 83,60; Wola Owadowska 38,76; Wojciechów 34,96; Wólka Lesiowska 38,00; Kolonia Lesiów 66,88; Lesiów 91,20; Kozłów 72,96; Dąbrowa Kozłowska 42,56.

6.3.2.3. Gospodarka odpadkami.

Podstawowe zasady gospodarki odpadkami na obszarze gminy już funkcjonują. Poczynanie następnych kroków polegających na segregacji odpadków w miejscu ich wytwarzania może doprowadzić do obniżenia o ok. 30 % ilości wytwarzanych odpadków uzyskując surowce wtórne, wpływając tym samym dodatkowo na ochronę środowiska i w rozliczeniu perspektywicznym obniżając koszty (wywozu) gospodarki odpadkami.

Przewiduje się, że w okresie perspektywicznym w gospodarstwach domowych na obszarze gminy wytwarzanych będzie (bez segregacji) w skali rocznej ok. 33,68 m³/r odpadków co odpowiada wagowo 1010 ton/rok.

W przeliczeniu dobowym na obszarze gminy powstawać będzie 9,43 m³/dobę odpadków co stanowi 2,84 ton/dobę.

6.3.2.4. Ocena możliwości zaopatrzenia obszaru gminy w gaz ziemny przewodowy.

Na obszarze gminy, poza 7 odbiorcami usytuowanymi na zachodnich obrzeżach gminy, sieć przewodowa gazu ziemnego nie funkcjonuje. Zaopatrzenie gminy w gaz projektuje się z gazociągu wysokoprężnego relacji Lubienia – Sękocin poprzez wybudowanie w okolicach miejscowości Lesiów stacji redukcyjnej gazu oraz rozprowadzenia średnioprężnej sieci gazowniczej po obszarze gminy.

Krajowy dystrybutor gazu uzależnia zaopatrzenie w gaz przewodowy gminy od stworzenia dogodnych ekonomicznie warunków inwestowania i funkcjonowania przyszłościowego systemu gazowniczego tj. zagwarantowania poboru odpowiedniej ilości gazu oraz współuczestniczenia w procesie inwestycyjnym.

Wstępnie rozpoczęcie budowy systemu gazowniczego planowane było na rok 2000. Zapotrzebowanie gazu szacowane w opracowanym w 1997 r. „Studium gazyfikacji woj. radomskiego” przedstawia się następująco:

PROGNOZA ZUŻYCIA GAZU

Miejscowość: gm. Jastrzębia**Gaz GZ – 60 (w met)**

Nazwa miejscowości		Gm. Jastrzębia 2000	Gm. Jastrzębia 2005	Gm. Jastrzębia 2010	Gm. Jastrzębia 2020
Rok	-				
Ludność ogółem	tys.	6.260	6.620	6.980	7.700
Mieszkania WR	tys.	0.000	0.000	0.000	0.000
Mieszkania WR-1 stand.	tys.	0.000	0.000	0.000	0.000
Mieszkania JR	tys.	1.420	1.440	1.460	1.500
Ubytki mieszkań	tys.	0.000	0.000	0.000	0.000
Ludność sezonowa – lato	tys.	0.000	0.000	0.000	0.000
- zima	tys.	0.000	0.000	0.000	0.000
okres sezonu – lato	m-cy				
- zima	m-cy				
Gospodarstwo rolne	szt.	1430	1440	1450	1470
Zużycie – odb. lim. (kotłownie)	mln m ³ /r	0.044	0.089	0.134	0.224
Odbiorcy domowi ogółem	tys.	0.186	0.328	0.470	0.750
Odbiorcy domowi ogrzew.gazem	tys.	0.125	0.225	0.325	0.525
Zużycie przez odb. domowych	mln.m ³ /r	0.212	0.501	0.899	2.018
Zużycie na ogrzew. Mieszkań	mln.m ³ /r	0.139	0.326	0.581	1.294
Zużycie przez odb. limit.	mln.m ³ /r	0.000	0.000	0.000	0.000
Zużycie w kotłowniach – szczyt	tys.m ³ /h	0.023	0.045	0.068	0.113
Zużycie w kotłowniach – dolina	tys.m ³ /h	0.003	0.005	0.008	0.008
Zużycie u poz. odb. innych	mln.m ³ /r	0.010	0.020	0.030	0.050
- szczyt	tys.m ³ /h	0.001	0.003	0.004	0.007
- dolina	tys.m ³ /h	0.001	0.002	0.003	0.005
Ludn. korzyst. z gazu Lzg	tys.	0.914	1.646	2.580	3.850
Odb. domowi – ogółem	tys.	0.186	0.328	0.470	0.750
- odb. dom. WR – 1 stand.	tys.	0.000	0.000	0.000	0.000
- odb. dom. WR – 2 stand.	tys.	0.000	0.000	0.000	0.000
- odb. dom. JR	tys.	0.186	0.328	0.470	0.750
- odb. dom. ogrz. WR	tys.	0.000	0.000	0.000	0.000
- odb. dom. ogrz. JR	tys.	0.125	0.225	0.325	0.525
Zużycie w gosp. Domowych	mln.m ³ /r	0.212	0.501	0.899	2.018
- 1 stand.	mln.m ³ /r	0.000	0.000	0.000	0.000
- 2 stand.	mln.m ³ /r	0.026	0.092	0.200	0.538
- ogrz. WR	mln.m ³ /r	0.000	0.000	0.000	0.000
- ogrz. JR	mln.m ³ /r	0.139	0.326	0.581	1.294
- hodowla przyzagrodowa	mln.m ³ /r	0.047	0.083	0.118	0.186
Zużycie u poz. odb. nielimit.	mln.m ³ /r	0.010	0.020	0.030	0.050
Zużycie sezonowe – ogółem	mln.m ³ /r	0.000	0.000	0.000	0.000
- lato	mln.m ³ /r	0.000	0.000	0.000	0.000
- zima	mln.m ³ /r	0.000	0.000	0.000	0.000
Straty (miejscowe)	mln.m ³ /r	0.009	0.021	0.037	0.080
Zużycie roczne – brutto	mln.m ³ /r	0.275	0.631	1.100	2.372
Szczyt miejski	m ³ /r	139	297	497	1016
Pobór systemowy – ogółem	mln.m ³ /r	0.277	0.634	1.106	2.384
1. odb. limit.	mln.m ³ /r	0.000	0.000	0.000	0.000
2. odb. nielimit.	mln.m ³ /r	0.221	0.521	0.935	2.099
- kom. byt.	mln.m ³ /r	0.076	0.182	0.331	0.753
- ogrzew.	mln.m ³ /r	0.145	0.339	0.604	1.346
3. odb. inni i kotłownie	mln.m ³ /r	0.056	0.113	0.171	0.285
Pobór dolinowy	tys.m ³ /h	0.011	0.023	0.040	0.081
1. odb. limit.	tys.m ³ /h	0.000	0.000	0.000	0.000
2. odb. nielimit.	tys.m ³ /h	0.007	0.017	0.030	0.069
- kom. byt.	tys.m ³ /h	0.007	0.017	0.030	0.069
- ogrzew.	tys.m ³ /h	0.000	0.000	0.000	0.000
3. odb. inni i kotłownie	tys.m ³ /h	0.004	0.006	0.010	0.012
Pobór szczytowy	tys.m ³ /h	0.071	0.163	0.278	0.588

1. odb. limit.	tys.m ³ /h	0.000	0.000	0.000	0.000
2. odb. nielimit.	tys.m ³ /h	0.051	0.122	0.217	0.487
- kom. byt.	tys.m ³ /h	0.010	0.025	0.045	0.103
- ogrzew.	tys.m ³ /h	0.041	0.097	0.172	0.384
3. odb. inni i kotłownie	tys.m ³ /h	0.020	0.041	0.061	0.101

6.3.2.5. Ocena możliwości zaopatrzenia gminy na okres kierunkowy w energię elektryczną.

Funkcjonujący na obszarze gminy system elektroenergetyczny jest w dobrym stanie technicznym, w sposób stabilny pokrywa występujące zapotrzebowanie na energię elektryczną określaną na 4920 MWh rocznie.

Właściwa konserwacja i obsługa funkcjonujących urządzeń przy jednoczesnym prowadzeniu okresowych prac remontowo – konserwacyjnych, wymiana linii napowietrznych na kablowe oraz rozbudowa sieci w miarę powiększania obszaru wymagającego obsługi przy jednoczesnym stosowaniu rozpowszechniających się urządzeń energooszczędnych, przewiduje wzrost zużycia energii (do 2020r) o ok. 20% zapewnią właściwe zaopatrzenie gminy w podstawowe źródło energii.

6.3.2.6. Ocena możliwości rozwoju łączności telekomunikacyjnej.

Wszystkie jednostki osadnicze gminy wyposażone są w abonenckie urządzenia telefoniczne. Pojemność funkcjonującej centrali telefonicznej pozwala na podwojenie liczby abonentów a sieć telefoniczna może być rozbudowywana w zależności od potrzeb.

6.3.3. Uwarunkowania rozwoju.

Szanse

Nie ma barier w zakresie doskonalenia, na obszarze gminy, zbiorowego zaopatrzenia w wodę, wprowadzenia zorganizowanych układów odprowadzania i oczyszczania ścieków, doskonalenia gospodarki odpadkami.

Będący podstawowym źródłem energii system elektroenergetyczny dostatecznie rozwinięty i modernizowany przygotowany do rozbudowy system łączności przewodowej, stwarzają możliwości rozwoju życia gospodarczego i społecznego.

Pod znakiem zapytania stawiać można jedynie tempo powstawania systemu gazowniczego uzależnionego od możliwości inwestycyjnych dystrybutora gazu, możliwości wspomagania inwestycji przez gminę i odbiorców.

6.3.4. Ograniczenia.

Wieloletnie niedoinwestowanie w poszczególnych dziedzinach zmusza do rozwiązywania problemów doskonalenia i budowy infrastruktury technicznej w podstawowych dziedzinach, w wielu przypadkach „od zera”. Niedobór środków finansowych oraz bariera czasowa na opracowanie dokumentacji, wykup terenów i realizację inwestycji nie sprzyjają likwidacji występujących niedogodności.

6.4. Komunikacja.

6.4.1. Układ komunikacyjny.

Gmina Jastrzębia będąca typową gminą rolniczą z typowym sposobem osadnictwa wiejskiego posiada również typowe dla rejonu Małopolski i Mazowsza cechy zapóźnienia gospodarczo – urbanistycznego. Są to uwarunkowania historyczne.

Biorąc pod uwagę walory przyrodniczo – geograficzne gmina posiada duże możliwości zagospodarowania terytorialnego. Eksponując sąsiedztwo Kozienickiego Parku Krajobrazowego oraz sąsiedztwo dość dużego ośrodka miejskiego jakim jest Radom, można ukierunkować rozwój gminy Jastrzębia na częściowo gminę turystyczno – rekreacyjną.

Sprzyjający układ komunikacyjny, równoległy do rzeki Radomki wraz z południową skarpą we wsi Goryń, oraz dobre i dogodne połączenia obu tych szlaków komunikacyjnych. (droga nr 34506 i nr 34417) unaocznia i wytycza model zagospodarowania przestrzennego.

W tym względzie należy jedynie świadomie modernizować układ komunikacyjny. Warunkiem sukcesu jest dobre ukształtowanie przestrzeni samego ośrodka gminnego tj. Jastrzębi. W punkcie widzenia rozwoju wskazane jest sporządzić plan miejscowego zagospodarowania przestrzennego ośrodka gminnego Jastrzębia.

Warunkiem rozwoju Gminy jest płynny i przemyślany rozwój ośrodka gminnego, wskazane jest aby nie obudowywać głównego szlaku komunikacyjnego (nr 34506).

W studium autorzy wskażą, poza oczywistym podziałem funkcjonalnym dróg, również podział ze względu na ich znaczenie dla rozwoju gminy z określoną hierarchią inwestycyjną.

6.4.2. Komunikacja kolejowa.

Szlak kolejowy Warszawa – Radom na odcinku Warka – Radom jest szlakiem jednotorowym o mijankowym sposobie poruszania się taboru kolejowego. Jego znaczenie dla uwarunkowań rozwojowych gminy Jastrzębia jest znikome.

Warunkiem rozwoju może być, w przypadku realizacji Strefy Przemysłowej Elektrociepłownia Północ w Radomiu, opartej o bocznice kolejowe i tor szlakowy w sąsiedztwie z gminą Jastrzębia, zwiększone zapotrzebowanie na miejsca pracy.

6.4.3. Komunikacja samochodowa.

Jest to niemalże jedyna forma transportu jaka występuje w Gminie Jastrzębia to transport kołowy.

Z uwagi na brak w Gminie dróg o znaczeniu krajowym, transport samochodowy ma charakter obsługującego mieszkańców Gminy z niewielką rolą transportu tranzytowego (Głowaczów). Są to przyczyny i uwarunkowania dla rozwoju sieci drogowej z nastawieniem na modernizację, korektę geometrii skrzyżowań, łuków poziomych itp.

W zasadzie wyklucza się działania inwestycyjne. Wyjątkiem, po analizie urbanistycznej m. Jastrzębia winna być rezerwa terenowa alternatywnego śladu dla trasy nr 34506, a to ze względu na warunki ruchowe, ale chaotyczną krótkowzroczną politykę obudowywania obecnego śladu trasy.

Położenie gminy Jastrzębia w stosunku do Radomia i atrakcyjnie położonego kompleksu leśnego Puszczy Kozienickiej pozwala przewidywać w niedalekiej przyszłości rozwój transportu turystyczno – rekreacyjnego.

Zapewne nastąpi to w formie tzw. transportu łamanego tj. dojazd do miejscowości z infrastrukturą społeczną a dalej pieszo lub rowerem kontynuowanie podróży turystycznej.

Biorąc pod uwagę naciski grup proekologicznych na zmianę form przemieszczeń ludzkich, co muszą planiści i urbaniści uwzględnić w opracowaniach zagospodarowania przestrzennego, można wnioskować, że nastąpi zróżnicowanie i uspokojenie ruchu w gminie.

Warunkiem tutaj jest ogólny trend w przekształcaniu gospodarki świata, kraju oraz w sposobie komunikowania się, tj. czy człowiek jako jednostka społeczna przedłoży potrzebę kontaktu bezpośredniego na kontakt pośredni (internet, telefon itp.).

7.0. UWARUNKOWANIA PRAWNE WYNIKAJĄCE Z PRZESĄDZEŃ PLANISTYCZNYCH.

Na obszarze gminy Jastrzębia obowiązuje obecnie:

1. Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Jastrzębia sporządzony przez WBPP – Radom i zatwierdzony uchwałą nr XXIV/37/81 GRN w Jastrzębi dn. 23.XI.1981r (Dz. Urz. z 1982r WRN Nr 5, poz. 25), zaktualizowany zgodnie z Zarządzeniem M.G.P. i B z 17 października 1988r i zatwierdzony uchwałą Rady Gminy w Jastrzębi nr 21/93 z dnia 24 listopada 1993r i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Radomskiego nr 20 z dnia 30 grudnia 93 r poz. 141.

Do w/w planu wymienionego w pkt 1 nie uzyskano zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych w całości lub części na następujących obszarach gminy:

Sołectwo Jastrzębia

- Symb. 1.13. UTL - teren budownictwa letniskowego, pow. 9,74 ha, 70 % teren zabudowany, posiada częściową zgodę rolną.
- Symb. 1. 7. UI - teren usług ogólnogminnych, pow. 6 ha, w tym 3 ha kl. IV i 3 ha w kl. V. Do wyjaśnienia jaki teren uzyskał zgodę a jaki nie.

Sołectwo Dąbrowa – Jastrzębska

- Symb. 4. 7. UTL - teren zabudowy letniskowej, pow. 3,30 ha w tym 2,60 w kl. VI i 0,7 Ls. Brak zgody rolnej terenu leśnego.

Sołectwo Lesiów.

- Symb. 8. 1. UO - rozbudowa szkoły pow. ter. 0,52 ha w kl. IV
 - wyjaśnić czy jest zgoda rolna
- Symb. 8. 12. UR - teren usług rzemieślniczych pow. 11,16 ha w tym 5 ha w kl. IV i 6,16 ha w kl V
 - wyjaśnić, czy jest zgoda rolna
- Symb. 8. 15. UTL - zab. letniskowa pow. 2,95 ha Rz VI
- 8. 16. UTL - zab. letniskowa pow. 2,34 ha Rz VI
 - wyjaśnić czy jest zgoda rolna

Sołectwo Dąbrowa Kozłowska

- Symb. 5. 4. UTL - tereny usług turystyki i wypoczynku, pow. 17,41 ha kl. VI i lasy. Brak zgody na tereny leśne.
 - Symb. 5. 5. UTL - tereny bud. letniskowego 2,69 ha
 - symb. 5. 6. UTL - tereny bud. letniskowego 10,25 ha
 - symb. 5. 7. UTL - tereny bud. letniskowego 2,04 ha
 - symb. 5. 8. UTL - tereny bud. letniskowego 2,70 ha
- wg danych uzyskanych w gminie są to grunty w klasie VI uz. rolnych oraz zalesione. Brak zgody rolnej na tereny leśne.

Sołectwo Bartodzieje

- Symb. 2. 5. UTL - budownictwo letniskowe. Pow. 15,92 ha. Teren leśny w 80 % zalesiony. Brak zgody rolnej i leśnej.
- Symb. 2. 16. UTL - budownictwo letniskowe. Pow. 4,5 ha w tym: 0,5 ha w klasie V i 4,0 ha w klasie VI. Właściciel wnioskuje o zalesienie tych gruntów. Teren nie ujęty w programie zalesień.

W rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995r, o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 z zmianami z 1995r Nr 141, poz. 692; z 1997r Nr 60, poz. 370 i Nr 80, poz. 505) tereny, które nie

uzyskały zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne nie są terenami budowlanymi.

Wymieniony plan w pkt. 1 straci ważność z dniem 31.12.2001 r zgodnie z art. 67 ust.

1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 z dnia 7 lipca 1994r o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 15 z 1999r, poz. 139 i Nr 41, poz.412 – tekst jednolity, oraz zmianę ustawy z dnia 22 grudnia 1999r. Dz. U. Nr 111 z 31.12.99r poz. 1279). Zmiany ustawy w całości planowane są w najbliższym czasie i mówią one o zastąpieniu obecnie obowiązujących planów gmin planami rozwoju.

Sprawy związane z planowaniem przestrzennym są więc w toku. W związku z powyższym wskazane jest uwzględnienie w Studium wyznaczonych, w dotychczas obowiązującym planie gminy zagospodarowania przestrzennego, terenów, które uzyskały lub nie, zgodę na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne, o ile nie będą kolidowały z polityką przestrzenną gminy, która zostanie sprecyzowana w końcowej fazie opracowania.

Uwzględnienie powyższego wskazania pozwoli uniknąć sytuacji konfliktowych. W dniu 18.02.2000r. na spotkaniu w Urzędzie Gminy zostały zgłoszone następujące wnioski terenowe i funkcjonalne przez „Zespół Doradczy” Studium:

1. Bartodzieje: wskazuje się tereny pod zabudowę mieszkaniową MR/MN tzw. Kolonia III oraz wzdłuż drogi Bartodzieje – Goryń jako uzupełnienie zabudowy pomiędzy Bartodzieje – Olszowa.
2. Dąb – Jastrzębia 8 propozycja: pomnik przyrody, dr. 881.
3. Rzeką Radomka – teren doliny chroniony – przystąpienie do Związku Gminy wokół m. Radomki.
 - Propozycja określenia granic obszaru chronionego krajobrazu
 - Teren „A” w zakolu Radomki w soł. Jastrzębia propozycja terenu ogólnodostępnego dla wypoczynku – plaża, kąpielisko,
 - Okolice Gorynia i sama wieś:
 - przedłużenie zabudowy w kierunku północnym (pl. Miejscowy),
 - sama wieś: podkreślenie jej wyjątkowych walorów krajobrazowych – wypoczynek, agroturystyka itp.
4. Mąkosy Stare
 - przedłużenie zabudowy Mąkosy Goryń – 200 m po lewej stronie (kierunek Goryń)
 - droga do Lasu (KPK) z Mąkos (granica St. Mąkos i Nowych) zabudowa wiejska
5. Rejony stawów na Leniwcie
 - rejon Lewaszówka
6. Rejon Goryń II nad Radomką.
7. Jastrzębia: Ośrodek administracyjny gminy, wskazanie: opracowanie planu miejscowego (lokalnego).

Problemy:

 - kanalizacja w oparciu o oczyszczalnię ścieków istniejące:
 - Jastrzębia 80 %
 - Wojciechów
 - Część Owadowa
 - Wólka Lesiowska
 - powiększenie terenów pod szkołę, grunty komunalizacji (z PFZ) pod sport, boiska, oświatę,
 - Wojciechów Jastrzębia, teren do opr. miejscowego planu – największy ruch inwestycyjny.
8. Budownictwo lotniskowe w Jastrzębi pod lasem;
 - zabudowa mieszkaniowa od Jastrzębi wzdłuż drogi kierunek Mąkosy Stare,
9. Owadów: pasy ter. Zabudowy mieszkaniowej (kolonia Owadów w kierunku Woli Owadowskiej), i Owadów w kierunku Dworca PKP Lesiów:
 - Kolonia Lesiów przy dworcu PKP wschodnia strona tereny pod przemysł.
10. Kozłów – teren usługowy – ośrodek rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych – hipika (kolizja z zalesieniami).
11. Dąbrowa Kozłowska
 - tereny budowlane wzdłuż drogi powiatowej z Kozłowa i drogi gminnej z Pacyny do Dąbrowy Kozłowskiej,
 - młyn – zabudowa nowa, wymiana zmiana planu,

-
- zalew Pacyna – sprawa perspektywiczna, jako zadanie ponadlokalne. Postuluje się odtworzenie stawu przy młynie o pow. max. 3,0 ha i zmiana użytkowania młyna na obiekt agroturystyczny.
12. Akceptuje się ustalenia planu w zakresie terenów zab. letniskowej UTL z możliwością ich rozbudowy.
 13. Wysypisko śmieci – studium wskaże rejon – plan, perspektywa daleka.